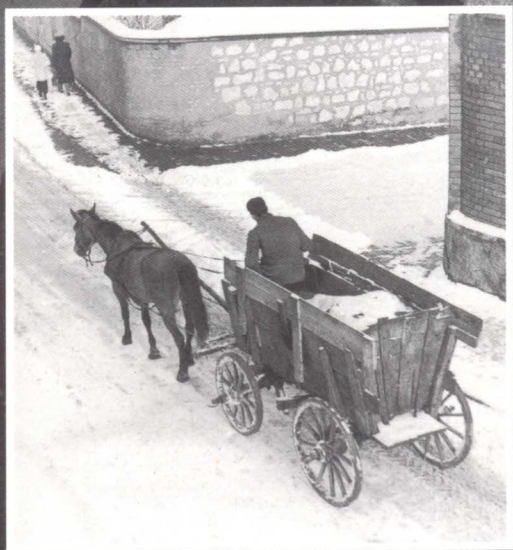

KORDA

MORLIN IMRE
KLAUDIUSZ

MORLIN IMRE

KLAUDIUSZ

MORLIN IMRE

KLAUDIUSZ

Regény

KORDA KÖNYVKIADÓ
KECSKEMÉT
1995

Kiadja a KORDA Könyvkiadó
6000 Kecskemét, Lestár tér 2. (Tel.: 76/328-977)
Felelős vezető: dr. Bujdosó Gabriella
Megjelent a MERCATO Bt gondozásába (Tel.: 76/487-417)
ISBN: 963 8004 73 8
Petőfi Nyomda és Csomagolóanyag-ipari Rt., Kecskemét
Felelős vezető: Sebesvári László

1.

Nem mondok Klaudiuszról semmit addig, amíg be nem számolok arról, hogy miért hívják Klaudiuszt Klaudiusznak. Mert mégis csak furcsa, hogy valakinek Ördög völgyön ez legyen a neve. Csibi, Lapaj, Franyó, Karezsz, meg ilyesféle akad erre éppen elég. De Klaudiusz?

Ez a furcsa nevű fiú a legelhagyatottabb városszéli utcában lakott az anyjával. Az utcát ócskán világították meg és az a néhány égő, ami a sötétben jelezte, hogy merre húzódik az Árok utca, nem sokáig szolgálta a közvilágítást. Vagy a srácok csúzlíjának esett áldozatul, vagy valamelyik szoba-konyhában égett ki a körte, s a legközelebbi díjmentes beszerzőhely kétségtelen a szomszédos lámpaoszlop volt. Természetesen a szomszédos, mert általában mindenki szerette, ha a háza előtt világos van napnyugta után is.

Az Árok utca mindenképpen megérdemelte a nevét, mert házsor csak egyik oldalán húzódott, a másikon itt-ott fákkal szegélyezett posványos árok. Az árkon túl grund, a grundon túl vasúti töltés, a vasúti töltésen túl meg alighanem a világ vége. Már tudniillik az ároktcai világ vége. Az árokban jól lehetett ugrálni, télen meg csúszkálni, a grundon focizni, a töltésen ródlizni, de, hogy a töltésen túl gyanított világvége mire jó, arra történetünk megindulása idején még nem derült fény. Bár az Árok utcai fiúk együttese kiváló és kezdeményező szellemű galeri volt, annyira azonban még nem vitték,

hogy felderítették volna a lehetőségeket, amik egy aránylag elérhető közelségben húzódó világvégében rejtőzhetnek.

Nos ennek a galerinek volt, ha nem is a legkitűnőbb, de mégis átlagos mértéket megütő tagja történetünk hőse: Klaudiusz.

Klaudiusznak kerek volt a feje és szegény volt az édesanyja és e két, logikailag egyáltalán össze nem tartozó tény volt együttes oka annak, hogy Klaudiuszt Klaudiusznak hívják.

Egy szép napon ugyanis a szegény asszony úgy találta, hogy fiacskájának nagyon torzonborz a frizurája. És mert éppen nem akadt pénze, hogy egyetlenét fodrászhoz küldje, s mert a kezeügyébe eső virágcserép éppen a kerek kobakra illett, hát rá is nyomta és a nagy ollóval saját kezűleg a cserép alól fölöslegesen kilógó hajzatot lenyisszantotta. Ettől a költségmentes művelettől a fiúnak tagadhatatlanul nagyon eredeti frizurája lett.

Történt, hogy ebben – az egyébként jelentéktelen időben – a könyvpiacon megjelent a híres könyv az ismert címmel: „Én, Claudius”. És a borítólapon Claudius római császár képe volt látható. A könyv, természetesen borítólapal egyútt, a Hamu utcai könyvesbolt kirakatába került, s minthogy az iskola is a Hamu utcában volt, nem sokáig tartott, amíg a fiúk felfedezték, hogy a híres Claudius császárnak éppen olyan a frizurája, mint az ő Árok utcai haverjuknak, vagy inkább fordítva, mert az egészen világos, hogy a császár már régen hordta ezt a frizurát, amikor Tóth Pista az Árok utcából még nem volt schol. Innen aztán, hogy nem a Claudiusból lett Tóth Pista, hanem a Tóth Pistából Claudius. Pontosabban, aho-

gyan krétával ráfirkálták a ház sárga falára, ahol lakott: Klaudiusz.

Klaudiusz egyébként ebben az időben azon járatta az eszét, hogy végleg a szenes szakmának szenteli életét. Nadrágja az utolsó évet koptatta az iskolapadban, aminek nem az iskolapad, hanem a nadrágja látta kárát és év vége felé egyre sűrűbben tették fel a kérdést az illetékesek: ki mi akar lenni? Az egyik ez, a másik az, volt, aki egyszer ez, másszor amaz, de, ő Klaudiusz kezdettől fogva kitartott a szénszakma mellett. Ennek persze megvolt az oka.

Az Árok utca emberségesebb része keresztezte a Hamu utcát és a sarkon volt egy kis Tüker-telep. A Tüker-telepnek fuvarozott Bandi bácsi, aki az Árok utca másik, tehát embertelenebb végén lakott, még néhány házzal túl Klaudiuszékon. Bandi bácsinak volt egy gebe lova: Szekfő. Azzal fuvarozott.

Egyszer az öreg kísérője, Kolecz, kimaradt. De abban az évben szokatlanul korán köszöntött be a hideg idő, és kellett a tüzelőt fuvarozni, mert az emberek fáztak. Bandi bácsi éppen akkor ért nagy bosszúsán a Tüker-telep elé, amikor Klaudiusz az iskolából jövet.

– Akarsz pénzt keresni, te gyerek? – szólt le neki a bakról a fuvaros.

Hogyne akart volna Klaudiusz. Tulajdonképpen mást sem akart az életben, mint pénzt keresni. Sok pénzt. Mert odahaza az anyjától mindig csak azt hallotta, hogy nincs pénz. Sohasincs elég belőle. Ezt egyébként másoktól is hallotta éspedig elég gyakran. És ebből az a belátás keרקedett a kerek kobakjában, hogy a pénz olyasvalami, amiből sohasem lehet elég.

– Akarok – mondta tehát a fiú majdnem dacosan és elpirult.

– Akkor nyisd ki a kaput.

Klaudiusz nekitámasztotta a könyvvvel – füzettel teli táskáját a rozszant léckerítésnek és nagy igyekezettel kitéarta a kaput.

Az öreg behajtott a telepre.

Amikor a mázsánál megállt, hátraszólt:

– Gyere ide.

A fiú készségesen odafutott. A táskáját kint is felejtette az utcán.

– A táskád, te gyerek!

Klaudiusz visszazsaladt érte.

– Tedd ide a bakra.

Ez bizalmas felszólitás volt és a fiú újból elpirult, ezúttal az örömtől.

– Új munkaerő? – érdeklődött a telepvezető, amikor előmászott hivatalos helyiségéből, egy pokoli melege fűtött bódéből.

– Majd meglátjuk – felelte óvatosan az öreg.

– Na ott a lapát, rakd meg a kosarakat. Klaudiusz nekifogott. Ötven kilót kellett egy kosárba rakni. Amikor megtelt a kosár Bandi bácsival ketten fellódították a nem túl magas kocsi.

– Tíz kosárral lesz – mondta a telepvezető – meg egy mázsa fa.

Klaudiusz ugyancsak azon volt, hogy meg legyenek vele elégedve. Hamar el is készültek.

– Ügyes fiú vagy – dicsérte meg a telepvezető, de Bandi bácsi nem szólt semmit. Mindketten bementek az irodába az adminisztratív ügyek intézésére. A fiú ott áll-

dogált a kocsi körül és nem tudta, hogy mit csináljon. Mások is jöttek a telepre, a különféle árut mustrálgatták, meg a táblácskákat, amire a szén ára fel volt írva. A kis nyeles táblákra a telepvezető krétával írta fel a számokat és beleszurkálta a szénkupacokba.

– Ez nagyon drága – mondta egy asszony és rábökött egy halomra.

Zsíros, fekete, darabos szénhalmaz volt.

– De megéri! Nagy a kalóriája – szólt oda egy toprongyos öreg, akinek foltozott üres zsák lógott a hátán.

– Azért csak drága – védte a maga igazát az asszony.

– No, nem is nekünk való.

Az öreg odébb állt, a legolcsóbb szénrakást kereste.

– Nagyon vizes a fa – hallotta a háta mögött Klaudiusz és éppen meg akart fordulni, hogy megnézzze, amikor nyílt az iroda ajtaja és Bandi bácsi lépett ki rajta rákvörös képpel a benti hőségtől. Papíros volt a kezében.

– Ülj föl – parancsolta a fiúnak és maga is felcihelődött a bakra. Míg kapaszkodott, a papírt az ajka közé szorította. Amikor elhelyezkedett, kezébe vette a gyeplőt és rászólt Szekfűre: – Gyi!

Lassan, méltóságteljesen gördültek ki a Hamu utcára és Klaudiusz úgy találta, hogy innen fentről, a bakról, egészen másnak tűnik a világ, mint amonnan alulról, az ócska, repedezett aszfaltjárdáról.

2.

Kati és Zsuzsi ikertestvérek voltak. Ezt bárki első pillantásra megállapíthatta róluk. A hatást fokozták még azaz, hogy egyforma ruhát és frizurát viseltek. Az összecserélhetőség veszélye miatt az iskola bölcs vezetősége úgy intézkedett, hogy ha Kati „A” osztályos, akkor Zsuzsi a „B”-be járjon. Arra persze gondolni sem mertek, hogy végeredményképpen az osztályokat is föl lehet cserélni a tízpercben, ha történetesen az A-ban olyan óra következett amelyre Kati nem készült, Zsuzsi viszont fűjja a leckét. De korántsem merjük állítani, hogy ez tényleg meg is történt volna. Ám a lehetősége ilyen cserének mindenesetre fennforgott.

Kati és Zsuzsi nemrég értek haza az iskolából. Egyik táská az egyik sarokba repült, a másik a másikba. Kati kinyitotta az ablakot, Zsuzsi indult a konyhába, Kati takarítani kezdett, Zsuzsi meg főzni. Minden volt a lakásban, ami egy modern háztartásban csak elképzelhető. Porszívó, és padlókeféző, fridzsider és mosógép, rádió és tévé, csak éppen papa nem volt meg mama sem volt. Papa azért nem volt, mert korán elment otthonról és későn járt haza. Üzemi főmérnök volt, rengeteg munkával. Mama meg azért nem, mert tavaly elvitte a nagy influenza-járvány. Ezért Kati és Zsuzsi teljhatalommal rendelkezett a lakásban és a háztartásban, azonkívül a ritkán látott papa szíve fölött is.

A villanytűzhelyen nagyon sistergett a mirelit-borsó a középű szobában meg ide-oda bűgött a porszívó, amikor az előszobában megszólalt a csengő. Kati nem hallotta a porszívótól, de Zsuzsi félretolta a borsót és kijött a konyhából. A csengő újból megszólalt és Zsuzsi emiatt dühös lett. Kinyitotta az ajtót és mérgesen kiszólt:

– Nagyon sürgős?

Jóképp, erős fiú állt előtte kerek fejjel és furcsa frizurával. Amikor meglátta, majdnem elnevette magát.

– Mit akarsz? – kérdezte és tetőtől talpig végigmérte a srácot.

– A szemet hoztuk.

– Te?

– Én.

Zsuzsi egy pillanatig gondolkodott.

– Mindjárt lemegyek.

Becsapta az ajtót és beszólt Katinak:

– A szemet hozták. Menj le a pincébe.

– Épp most?

– Épp most.

Kati kikapcsolta a porszívót és a konyhaszekrény tetejéről levette a pincekulcsot. Zsuzsi bement a papa szobájába és az íróasztal fiókból kivette a pénzt. Kati lement a pincébe, Zsuzsi meg kiment a kocsizhoz.

– Jó napot Bandi bácsi. Jó szemet hoztak?

– Kitűnő! csillagom. Nincs ebben egy szem por sem. A fa meg egészen száraz. Majd meglátod.

Klaudiusz elpirult, mert tudta, hogy az öreg nem mond egészen igazat.

– No gyere, öcsém, tartsd ide a hátad. Majd a kisasszony megmutatja, hogy merre vidd.

Klaudiusz nekitámasztotta a hátát a kocsinak, Bandi bácsi meg odanyomta neki a szélső kosarat. A fiú vállá fölött hátranyúlt a két kezével és megfogta a kosár fülét, amint azt a szénhordóktól megfigyelte.

– Össze ne roskadj alatta, csak ötven kiló az egész.

Klaudiusz megfeszítette az inait, kissé előrehajolt, hátára húzta a kosarat és elindult.

– Nem is olyan nehéz – gondolta – csak kicsit nyomja a hátam.

Zsuzsi elkísérte a lépcsőig.

– Itt menj le, és balra a folyosó végén van a pincénk.

Azzal rákönykölt a korlátra és úgy leste, hogy a fiú hogyan cipekedik. A kosár akkora volt, hogy az egész hátát befedte.

Klaudiusznak rogyadozott a térde a lépcsőn lefelé, de a világért sem mutatta, hogy életében először cipel szemet a hátán.

– Most balra? – szólt vissza olyan hangon, amin megérezte, hogy könnyed akar lenni.

– Igen. Aztán egyenesen végig a folyosón.

A folyosó jó hosszú volt és a végén lámpa égett. A lámpa alatt állt valaki. Klaudiusz megizzadt mire odaért.

– A Sárosiék pincéje? – kérdezte anélkül, hogy felnézett volna.

– Csak lépj be egyenesen. És a bal sarokba öntséd.

Klaudiusznak földbegyökerezett a lába. Ez a hang!?

Hirtelen fölpillantott és ott állt előtte ugyanaz a lány, aki az előbb a kocsitól beküldte.

– Jaj!

A kosár füle kicsúszott a kezéből, az egész rakományt letálatla a pinceajtóba.

– Mafla! – kiáltotta Kati és félreugrott.

Klaudiusznak remegett a lába, az arca izzadságban fürdött.

– Ho... hogy kerülsz ide? – dadogta és megtörölte a homlokát.

Kati rögtön megértette, hogy miről van szó és elnevette magát.

– Hamarosan megtudod. De most fogd ezt a lapátot és hányd be hamar, mert az öreged hűbörög majd, ha soká mész.

Kiemelt egy másik lapátot és segített lapátolni. Egykettőre készen lettek. Klaudiusz felkapta az üres kosarat.

– Igazán rendes vagy – mondta és elügetett a hosszú folyosón a lépcsőn fölfelé. Az üres kosár ide-oda lóbálódzott a hátán.

Amikor a kocsizhoz ért csak Bandi bácsi fogadta. Kelletlenül rámordult.

– Kicsit lassú vagy. – Amikor meglátta a fiú izzadt piros arcát engedékenyebben hozzátette: – De elsőre megjárja.

Klaudiusz feldobta az üres kosarat a kocsira és újból nekitámasztotta a hátát a szélének. Az öreg ráigazította a második ötven kilót.

3.

Böllér plébános úr nagydarab ember volt és szerette a pedáns rendet. A káplánja azonban, a Kis tisztelendő amint történetesen a neve is mutatja, éppen ellenkezőleg kistermetű vékonydongájú és izgága emberke volt. Azt nem merjük állítani, hogy a plébánosával ellentétben, a rendetlenséget szerette, de biztos, hogy nem lelkendezett annyira a rendért, mint természetes főnöke. A plébános azonkívül konzervatív volt, a káplán forradalmár. A plébános azzal védte az Egyház érdekeit, hogy minden rendelkezését, előírását, hagyományát, szokását hűségesen őrizte, védte, tartósította. A káplán meg úgy vélte, azzal szolgálja Egyházát, ha újít, ha modernizál, ha gátlás nélkül elveti ami régi, avult. Bár így állt a dolog, a plébános mégis szerette káplánját és a káplán a plébánosát. Nem is panaszkodtak egymásra, csak az Úrnak.

Böllér plébános egyik reggel a szentmiséje után így imádkozott.

„Uram, ez a kis atya a maga szeleburdiságával még szétzülleszt a nyájamat. Illetve a Te nyájadat, amelyet rámbíztál. Légy szíves mérsékelj ezt az esztelen buzgalmat, mert ha a dolgok így mennek tovább stb., stb...”

Ugyanabban az időben a káplán atya is leborult az Úr előtt. Ő is panaszkodott:

„Uram, nagy keresztet adtál nekem. Te tudod, hogy én szeretem a plébános urat, de ezt a maradiságát nem szeretem. Olyan penészszagú... Hiszen így a fiatalok mind

elkopnak tőlünk! Márpedig, Uram, a fiatalságé a jövő... stb., stb.”

Az Úr meghallgatta mind a két szolgáját, egyiknek sem felelt semmit, csak mosolygott... De az Úr mosolya jót tett mind a kettőjüknek, mert az ima végeztével úgy kelt fel mind a kettő, hogy egészen megkönnyebbült. Mind a ketten bizonyos reménykedő bizakodással azt gondolták: az Úr csak nem hagyja tönkremenni Egyházát!

Így aztán megbékélve indultak a napi munkának. A plébános leült az irodában, hogy elrendezze, amit a káplánja tegnap délután valamelyes költői rendtelenségben hátrahagyott, a káplán meg tréningruhába bújt és biciklire kapott, hogy felkeresse a srácokat. Feledtetni akarta velük azt a rossz benyomást, amit a plébános tegnapi hit-tanórája nyomán bennük nyilván kialakult.

De nem jutott messze. A plébánia előtt kocsi állt, tele szénnel és borízű hang köszönt rá a bakról:

– Jó napot.

Böllér atya ezen megbotránkozott volna, de a káplán egyáltalán nem.

– Jó napot, – köszönt vissza. – Nekünk hozták a szenet?

– Maguknak.

– Jó – mondta a káplán és biciklijét visszatolta a kapu alá, aztán lement és kinyitotta a pinceajtót.

Meg kellene mutatni ennek a legénynek, hol a pince – dörmögte Bandi bácsi, amikor Kis atya visszatért.

A káplán végigmérte a kerekfejű fickót.

– Te szenet hordasz?

Klaudiusz nem tudta, hogy a kérdésben mi a fontos. A „Te” vagy a szén? Azért így válaszolt.

– Én hordom a szenet.

– Akkor megmutatom, hova hordd.

Odaugrott a kocsához és hátára rántotta a szélső kosarat.

– Fogd a másikat és gyere utánam.

– Nem hallod? – kiáltott rá Bandi bácsi, hogy megrökönyödését leplezze.

A fiú hátára vette a következő kosarat és a káplán után eredt.

Hamar lehordták az egész rakományt, mert Kis tiszteendő végig kitartott. Mikor kész voltak, hozott Bandi bácsinak egy üveg bort meg egy poharat.

– Meg ne fázzon, fater, mondta és a markába nyomta.

– Ketten vagyunk – adta le a figyelmeztetést az öreg.

– Ő sem jár rosszul – nyugtatta meg a fiatal pap.

Behívta a fiút a kapu alá, mert megeredt a hó. Csendesen hullt, szállingózott.

Épp akkor ért oda Böllér plébános is, akihez csak most jutott el a szénhordással járó, plébánián szokatlan, rendellenes hangú, különleges zaj. Amikor meglátta szénportól maszatos káplánját egy hasonlóan maszatos fiú társágában, komolyan megdöbben.

– Mi van itt? – dörögte szigorúan.

– Csak volt... – mondta szelíden a káplán.

– Hát akkor mi volt itt?

– Szénhordás.

– Te hordtad a szenet? – rivallt rá a fiúra, akiből egyáltalán nem nézte volna ki, hogy erre a munkára alkalmas legyen.

- Ketten hordtuk...
- Ketten?! – botránkozott meg a plébános és hol a káplánjára nézett, hol a fiúra.
- Hogy hívnak téged? – állapodott meg végül tekintete a fiún.
- Klaudiusznak.
- Miii? – kerekedett el a szeme az idős papnak – Klaudiusznak kereszteltek? Ez a neved, Klaudiusz?! Mi?!
- Csak a fiúk hívnak így... Meg mióta szemet hordok, a környéken így ismernek.
- Örvendek a szerencsének, hogy megismerhettelek, Te Klaudiusz. De mi a rendes neved?
- Tóth István.
- Na ez már beszéd.
- És miért hívnak Klaudiusznak?
- A fejem miatt.
- A fejed miatt? Hát mi van a fejeddel?
- Azt mondják olyan a fejem, mint azé a császáré a könyvön. A könyvesboltban.
- A plébánosnak valami derengeni kezdett. Mosoly jelent meg a szemében, aztán amint nézte ezt a szénporos arcú Klaudiuszt, a mosoly átáradt egész, jóságos arcára.
- Nesze – mondta és a markába nyomott néhány forintot, majd ismét komoly lett.
- Káplán koromban sohasem hordtam szemet – mondta Kis tisztelendő úrnak. Néhány percig hatásos szünetet tartott és mert senki nem szólt, sarkon fordult és faképnél hagyta őket.
- Maga pap? – kérdezte Klaudiusz esetlenül mikor magukra maradtak és tátott szájjal bámult rá.
- Miért? Olyan nagy baj az?

– Nem tudom...

Egy darabig hangtalanul álltak a kapu alatt. A két szénporos, fekete arcból olyan furcsán világítottak a fehér szemgolyók. Klaudiusz tekintete zavart volt, bizonytalan, a kápláné csupa szeretet.

– No szervusz, Klaudiusz.

Két markos kéz találkozott férfias kézszorításban. Mert Klaudiusz már tudta, ha az ember kezét fog, akkor hadd ismerje meg a másik, hogy férfival fogott kezét.

Bandi bácsi jelent meg az utca felől. Az üveget és a poharat hozta.

Jó boruk van – mondta. – Legközelebb hozzunk tüzelet? – hunyorgott ravaszul.

– Hát, ha szigorú tél lesz, talán nem is soká.

– Jó – felelte az öreg.

Ő is kezét fogott a káplánnal.

– Na lódulj kifelé – mordult aztán a fiúra. – Még három helyre kell mennünk délig.

Elindultak. A káplán csak állt a hosszú boltíves kapualj közepén. Azok már kint voltak az utcán. Sűrűn hullott a hó. Klaudiusz mielőtt kocsira ült volna, visszafordult. A káplán még mindig ott állt, ahol az imént beszélgettek. Őket nézte. Klaudiusz elröstelte magát, hogy visszánézett és gyorsan felugrott Bandi bácsi mellé a bakra. Amikor Szekfű elindította a kocsit, újból hátrafordult. Pedig nem is akarta. De a kapu alatt már nem állt ott a pap.

Maga sem tudta, hogy miért, de sajnálta, hogy már nem állt ott.

4.

Igazán nem tehetek róla, hogy ez a történet olyan szénporos történet. Tulajdonképpen Klaudiusz az oka mindennek. Miért is választotta ezt a szakmát? – No meg ez a korán kezdődő és hosszantartó hideg tél. Mert Kati és Zsuzsi elég gondosak voltak és igazán jókor megrendelték a tüzelőt. És eleget is rendeltek. De akkor váratlanul beköszöntött a korai hideg. Mi mást tehettek, mint-hogy a Hamu utca és az Árok utca sarkán található legközelebbi kis Tüker-telepen szerezzenek be gyorsan anynyit, amennyi elég lesz a nagy szállítmány megérkezéséig. Nem is lett volna aztán semmi baj. De a hideg olyan makacs volt, hogy a két kis gazdasszony aggódva szemlélte, mint apad a készlet a pincében. Mi mást tehettek megint? Egy zimankós napon, amikor fújta a szél és hordta a havat, pedig április volt, és Húsvét is elmúlt már, eltaláltak újból a Hamu utca és Árok utca sarkára és újból rendeltek öt mázsa szenet a javából és egy mázsa fát a szárazából.

Délutánra már hozták is. Zsuzsi elment vásárolni a sarki Csemegébe, Kati meg lement a pincébe. Zsuzsi vacsorára vásárolt egyet-mást a hidegbüfés tálakról. Ott sorakoztak egymás mellett a kivilágított hűtőszekrényben. Egy kis kaszinótojást, egy kis majonézes halat, sonkát aszpikban, franciasalátát, meg hasonló friszfrászokat – amiket az ilyen lányok, akik szűk nadrágban és tűsarkú cipőben járnak és télen is úgy öltöznék, mintha enyhe

május volna –, különösen szeretnek. Állítólag azért, mert olyan gusztá! De lehet, hogy ennek más oka is van. Esetleg, hogy nem kell főzni, de még melegíteni sem. Zsuzsi esetében azonban erről szó sem volt! Vagyis legalábbis nem egészen. A Sárosi családban az apa ízlése leányai ízlésével ebben az ügyben találkozott. Ez különös, de tényleg így volt. Persze ez az ízlésmegegyezés nem a nadrágra, cipőre májusi öltözetre vonatkozott, csupán a hidegkonyha készítményeire. Ha az előzőekre Kati–Zsuzsi papája itt-ott megkockáztatott valami megjegyzést, azt „de papa, hol élsz te?!” – felkiáltással és néhány puszival vették le a napirendről.

Szóval Zsuzsi friszfrászokat vásárolt a Csemegeben, Kati szemet vett át a pincében, a papa meg hazatérőben, éppen most szállt le a sarkon a buszról. Nagyjából egyszerre találkoztak össze mind a hárman az előszobában.

– Szia, apu – mondta Zsuzsi – nézd, mi lesz ma vacsorára.

A nejlon hálóból kezdte kihúzigálni a friszfrászokat. Kati közben azon mesterkedett, hogy főmémők papáját téli bundájából kihámozza.

– Szervusztok – Mondta a papa gondterhelten, amint illik is egy vállalati főmémőkhöz, akinek vállát hatalmas vállalata, továbbá saját két lánya jövőjének gondja nyomja.

Zsuzsi megcsókolta az apját, és Kati és készült, hogy ezt tegye, amikor a papa kénytelen volt visszahőkölni attól, amit Kati csókra csücsörített száján látott.

– Kati, neked fekete a szád széle! – mondta meglepetten.

– Pedig nem is ettem epret – nyelvelt Kati és keze fejét visszajáról végighúzta a száján, aztán megnézte.

– Tényleg – állapította meg, látva a fekete csíkot a keze fehér bőrén. – Megcsókoltam azt a szenesfiút – tette hozzá magyarázatképpen –, biztosan attól van.

– Mit csináltál? – horkant föl a főmérnök-papa és maga sem tudta, hogy egy lányos apának ilyenkor miként kell viselkednie.

– Mit csináltál? – ismételte meg a kérdést, hogy zavarát némiképp leplezze – csókolóztál a szenes fiúval?

Zsuzsi a háttérben lóbálta a nejlonhálót és kuncogott.

– Nem, apus, azt nem mondtam. Csak megcsókoltam. Sárosi úgy gondolta, hogy szigorúnak kell lennie.

– Úgy? Szóval tetszik neked az a szenes legény? – ráncolta össze a homlokát.

– Ugyan, apa – nevette el magát Kati.

– Hát akkor szeretném tudni, hogy egy lány miért csókol meg egy fiút, ha nem azért, mert tetszik neki? – Picit elgondolkodott, majd hozzátette: Pláne, mikor fűlig szénporos! Méghozzá lent a pincében!!!

A főmérnök már egészen föl volt háborodva.

Zsuzsi csak egyre kuncogott a háttérben és lóbálta a kaszinótojást, meg a franciasalátát, meg a többieket.

– De apus, mit gondolsz rólam? – komolyodott el most Kati is. – Azért csókoltam meg, mert megsajnáltam. Képzeld sírt. Lent a pincében sírt.

– És miért sírta el magát az a szenesfiú lent a pincében?

– Mert én megkérdeztem és ő elmondta, hogy nagyon szegények, mert az édesanyja özvegyasszony és neki is azért kell hordani a szemet, pedig még iskolás...

Kati hangja elérzékenyedett, de a papa továbbra is szigorúan nézett rá.

– Ha minden embert megcsókolsz, akit megsajnálsz, akkor jól nézünk ki. – Megint egy pici szünetet tartott, aztán hozzátette: – Amilyen jó szíved van...!

Már majdnem ellágyult, de hamar megemberelte magát:

– Menj és mosd meg a szád – parancsolta szigorúan és összeszorított ajakkal bement a szobába.

Mikor betette maga mögött az ajtót, Zsuzsi odalibbent Katihoz és közeliről megnézte Kati szénporos ajkát.

– Muris – állapította meg, beszökkent a konyhába és a nejlonháló végleges kicsomagolásához fogott.

– Neked muris, de annak a szegény fiúnak milyen az élete?

Egyre jobban potyogtak a könnyei. Mire a fürdőszobába ért, már valósággal bőgött.

5.

Az ember nem hinné, hogy egy ilyen szenesfiú szénporos arcára cuppantott puszi, nem is olyan bagatell dolog, amint az első pillanatra látszik. Mert ami Kati szája-szélén, mint gyanúkteltő feketeség jelentkezett, Klaudiusz maszatos arcán hasonlóan gyanúkteltő fehérséggént világított. Még hozzá, többé kevésbé felismerhető módon követve az emberi ajak ívelését.

Olga, Klaudiuszék udvarának kiismerhetetlen lakója, mindenesetre felismerte, mert éppen akkor ért a kapu elé és a kapu előtt világító lámpa alá, amikor Klaudiusz.

Olgának mandulavágású, éles fekete szeme volt, azonkívül fekete haja, amit közepén elválasztva hordott és ettől olyan fura lett az egész lány.

Megállt és máris szikrázott a szeme.

– Ez mi? – kérdezte minden bevezetés nélkül és mutatójával a fiú képére bökött, oda, ahol a gyanúsívelésű fehér folt világított az egyébként szénporral belepett ábrázaton.

Klaudiusz, nem tudni honnan, de rögtön megértette, hogy miről van szó. Elpirult és azt nyögte:

– Szénpor.

Majd tettett élénkséggel megkérdezte:

– Most jössz a suliból, Olgica?

– Ki csókolt meg? – engedte el füle mellett a kérdést bizonyos kegyetlenséggel a feketehajú.

Klaudiusz dühös lett, mert Katira gondolt.

– Mi közöd hozzá?

– Úgy? Szóval, csókolóztál? Ilyen szénporosan? He? Olga csípőre tette a kezét és félig lebecsátott szempillái alól leste a fiút.

– Nem csókolóztam, és hagyj békén.

Olga azonban féltékeny volt, mert az igazat megvallva imponált neki Klaudiusz mióta szemet hordott. Egyetlen fiú sem dicsekedhetett az iskolában azzal, hogy maga keresi a kenyerét. Egyenesen az arcába nézett:

– Rendes fiú nem csókol meg senkit. Érted?

Ismét leengedte a szempilláit és kissé félrebillentette a fejét:

– Csak azt, akit majd feleségül fog venni... – tette hozzá sejtelmesen. És hogy nyomatékot adjon annak, amit mondott szemét ismét kinyitotta egészen és határozottan kijelentette:

– A Kis atya mondta, tudod?

Klaudiuszban zavaros érzések támadtak, de azt az egyet biztosan tudta, hogy Kis atya a barátja és ha itt lenne, most a pártját fogná.

– Nem hiszem, hogy Kis atya ilyet mondott – felelte bizonytalanul.

Olga megérezte, hogy ő irányítja a beszélgetést.

– Megkérdezheted tőle – biggyesztette el az ajkát. – Ha akarod tudni, még azt is mondta, hogy csak vallásos lány lehet jó feleség.

Klaudiusznak akaratlanul is Kati jutott eszébe, és az, hogy vajon vallásos-e az a lány. Mert azt nagyon is tudta, hogy Olga mindig a templomban lóg, meg Kis atya nyakán.

– Majd megkérdezem – mondta – és most megyek mosakodni.

– Az nagyon jó lesz. Nehogy anyád meglássa!

Klaudiusz tisztában volt azzal, hogy mi az, amit anyu-nak nem szabad meglátnia és önkéntelenül is végighúzta a kezét az arcán. Az áruló fehérség eltűnt a maszatos képen.

– Csókolom – köszönt, amikor belépett a páraslevegő-jű konyhába. Sapkáját az ajtó mellett, a fogasra akasztotta.

Anyja a sparherd előtt állt és kavart valamit.

– Mosakodj meg. Itt a meleg víz.

– Igen.

Klaudiusz kihúzta a lavórt az asztal alól, rátette a szék-re, levette a forróvizetes fazekat a tűzről és öntött belőle a lavórba. Aztán a csap alá tartotta és hideg vizet eresztett hozzá. A fazekat is feltöltötte hideg vízzel és visszaállította a helyére. Lehúzta a zubbonyát, ócska pulóverét, meg a szénporos ingét és komótosan mosakodáshoz fogott.

A konyhában csend volt, csak anyja szöszmötölése hallatszott a tűzhely körül, meg a víz locsogása, amint mosdott.

– Anya –, szólalt meg kis idő múlva óvatosan, mindkét kezével arcába csapkodta a vizet – az Olga hazudós...

– Miért gondolod?

– Csak... Tudom...

– Hazudott neked?

A fiú elpirult és a törölközőbe temette az arcát.

– Azt mondta, hogy a Kis atya a csókolózásról beszélt neki. Ez nem is igaz. Ő nem szokott ilyenről beszélni.

– Miért gondolod?

– Csak... Gondolom...

Vállat vont és helyére akasztotta a törölközőt.

– Nem lehet egy szavát sem elhinni.

Az anyja hallgatott, ő sem szólt többet. Felvette az ingét, amiben iskolába szokott járni.

– Ül le és egyél.

Levest tett eléje. Némán kanalazta.

– Kérsz még? – kérdezte az anyja, mikor a tányér üres lett.

– Nem – intett a fejével és megnyalta a kanalat.

Az anyja most gombócot rakott az asztalra. Ettől megvidámodott és szaporán nyeldeste a falatokat. Ízlett neki, szilvalekvár volt benne.

– Anyus – szólalt meg, amikor már úgy találta, hogy eleget evett – igaz, hogy csak az a lány jó feleségnek, aki vallásos?

Az asszony meglepődött. Ilyesmiről sohasem szokott szó esni közöttük.

– Ezt is Olga mondta? – kérdezte óvatosan.

– Igen. Hogy nekik meg a Kis atya mondta.

– Hát kérdezd meg őt – rázta le magáról a kényes témát az anyja és mosogatáshoz fogott.

Klaudiusz visszakezével megtörölte a száját és felállt.

– Köszönöm a vacsorát.

Úgy tett, mintha dolga volna a szobában, de alapjában véve csak a gondolataival bújta el az anyja elől.

A szobában is be volt fűtve. Mióta szemet hordott, van tüzelőjük elég. Lekuporodott a kályha elébe. Kis piros

fénycsík húzódtott a lába előtt a padlón. A kályha alsó ajtaja nyitva volt. Ült és gondolkozott. A képe egészen piros lett a hőségtől. Kis idő múlva újból kijött a konyhába.

– Anyus – kezdte – ha igaz, hogy csak vallásos lány lehet jó feleség, akkor csak vallásos fiú lehet jó férj? Mondd anyus...

Az asszony nem értette, hogy mi van a fiával. Kezdi érdekelni a lányok? Vagy tényleg, az Olga mondott neki valami butaságot?

– Csak nem akarsz megnősülni:

– Neeeeem...

Klaudiusz a füle tövéig elpirult. A rosszul világított konyhában ezt nem lehetett látni, de az anyja tudta, hogy a gyerek lángvörös.

– Na, írdd meg a leckét – mondta parancsoló hangon és azon gondolkozott, hogy melyik lányon akadhatott meg a szeme.

A fiú szót fogadott. Az asszony egész este azon törte a fejét, hogy mit kellene tenni a fiával?

Már mind a ketten ágyban voltak, amikor halkan megszólalt.

– Amit pedig kérdeztél, jól teszed, ha Kis atyával beszéled meg a dolgot.

Klaudiusz nem válaszolt. Oldalára fordult és arra gondolt, hogy talán újból templomba kellene járni. Aztán Kati jutott eszébe. Meg volt róla győződve, hogy Kati vallásos. Hanyatt feküdt és anyja felé sandított. Már aludt. Hallotta jólismert egyenletes légzését. Jobb kezét óvatosan kihúzta a takaró alól és keresztet vetett. Aztán elkezdte a Miatyánkot, de belesült. Újból megpróbálta,

de megint elakadt. Rákezdett harmadszor is. Hiába, nem ment.

– Jöjjön el a Te országod, legyen... legyen...

De mi legyen...? Mi is legyen...?

Elkezdte hadarni előlről. Hátha így eszébe jut.

...a Te országod, legyen...

Most eszébe jut mindjárt, hogy mi is legyen. Igen, már a nyelve hegyén van.

– Legyen... legyen...

A szeme lecsukódott. Mélyen, puhán süppedt feje a nagy párnába. De a szája nyitva maradt. Álmában sem tudta befejezni a mondatát.

Klaudiusz fejének – bár csodálatos fej volt, amit a környéken mindenki elismert –, mégis időre volt szüksége, hogy benne bizonyos dolgok megérlelődjenek. Mert kívülről kerek volt ugyan ez a kobak és a cserép segítségével körülnyírott hajzat még kerekébbé tette, belülről korántse mutatta ezt a tökéletes formát. Tudniillik a kerek egyszerűséget és lezárttságot. Éppen ezért jó néhány napra volt szüksége míg megérlelődött benne az elhatározás, hogy a dolgok felől, amiket neki Olga mondott, mégis csak meg kellene kérdezni Kis atyát.

Néhány napig füstölgött benne ez a gondolat, de mert borús volt az idő, meg ködös, továbbá hűvös és nyirkos és mert a nap sem akart már úgy látszik ezen a tavaszon egyáltalán kisütni, legyintett egyet, de persze csak úgy magában és azt mondta: nem érdemes. És persze ezt is csak úgy magában mondta, már ahogyan ő szokta.

Egyszer aztán egy reggel arra ébredt, hogy fényes csík húzódik végig az ágyán és felfut egészen az orráig. Ez nagyon meglepte és ijedtében utána kapott, de akkor meg a kezén is megjelent a fényes csík. Klaudiusz erre megtörölte a jóízű alvástól kissé nedves szemét, felült az ágyában és elmosolyodott. Nyújtózott egyet és átpislanított a szomszéd ágyba, de az üres volt, mert ma szombat van és anyja jókor kiment a piacra. Ettől még jobban felvidult, mert eszébe jutott, hogy ma nem kell sem iskolába menni, sem szemet hordani. Kiugrott tehát az ágyból

és csak úgy mezítláb odatalpalt az ablakhoz és lerántotta róla az agyonfoltozott függönyt. A keskeny fényes csík egyszerre csak elszélesedett és szétterpeszkedett mindkét ágyon, leugrott az ágyról a padlóra és ferdén felkúszott a szemközti falra. Az ég ragyogóan kék volt, és a kelő tavaszi nap vidáman kandikált be a szemközti kopott háztető fölött éppen Klaudiuszék szobájába.

A fiú nekitámaszkodott az ablakpárkánynak, orrát rányomta az ablaküvegre és kibámult a napsütés nyomán páráktól gőzölgő udvarra. Az udvar üres volt. Azaz, hogy nem egészen. A bejárat felől ugyanis a szomszédék tarka macskája lopakodott Olgáék ajtaja felé. De az udvar közepén, amikor a tavaszi fényárba ért, lustán leült és a talpát kezdte nyalogatni. Klaudiusz elmosolyodott. És amikor a macska nyújtózott egyet és tovább indult, ő is megropogtatta a csontjait és elindult a konyhába.

Akkor odakint valahol nyílt az ajtó és a tarka macska nyávogott egyet.

Klaudiusz odaosont a konyhaajtóhoz és kilesett az ablakon.

Szemközt, az udvaron Olga állt, kezében kis bádogedény. A macska odafutott hozzá és a lábához hízelkedett. De Olga nem kapta ölébe a kis bestiát, ahogyan máskor szokta, mert most szépen volt öltözve, hanem letette az edényt a földre. Cili azonnal megfélemedezett a hízlegésről és nekiesett a langyos tejecskének.

– Cilike – mondta negédes hangon Olga és úgy tett, mintha meg akarta volna simogatni, de nem nyúlt az állathoz. Ujjai a hát vonalait követve csak végigfutottak a szőrzet fölött. Cili ügyet sem vetett rá.

Olga egy darabig nézte a lefetyelő macskát, aztán visszalibbent a lakásba. De mindjárt újból megjelent, kis fekete könyv volt a kezében. Klaudiusz úgy látta, hogy egy pillantást vet az ő ajtajuk felé aztán elindult – a fiú nagyon jól tudta –, a templomba.

Klaudiusz eddig derűs arcán futó árny jelent meg. Valami kedvetlenség kúszott fel a szíve mélyéről, de maga sem tudta, hogy miért. Megfordult és körülnézett a konyhában. Az asztalon ott feküdt egy darab kenyér. Utána nyúlt és majszolni kezdte. Közben leült a hokkedlre és előre nyújtotta a lábát. Ekkor vette csak észre, hogy meztüláb van. Maga alá húzta tehát a csülkeit és megette a kenyeret. Aztán visszament a szobába és öltözni kezdett.

Amikor leült az ágya szélére és a zokniját húzni kezdte, akkor mintegy áramütésre döbbsent rá, hogy mi is vette el a napsütéses tavaszi jókedvét. Olga! Igen, Olga! Illetve...

Hamar felöltözött és megint odaállt az ablak elé.

– Hátha nem hazudott Olga – mondta magában néhány perc gondolatnélküli töprengés után.

Mozdulatlanul állt egy darabig, aztán testsúlyát ráengedte az egyik lábára. Kis idő múlva a másikra. Majd megint vissza. Klaudiusz ide-oda himbálta magát s közben nem tudta eldönteni, hogy higgyen-e Olgának, vagy sem?

Ha hisz neki, akkor egyszerre rengeteg tennivalója akadna. Akkor el kell mennie Kis atyához, tisztázni vele ezt a dolgot... Akkor meg kell tudni, vajon Kati vallásos-e? És ehhez ő ugyan hogy fogjon hozzá? Aztán... aztán ezentúl neki is templomba kéne járni? De mit fog ő ott csinálni? Énekelni nem tud, imakönyve nincs. Meg aztán

minden nap kell menni, mint Olga? Vagy mit kell neki csinálni? Fogalma sem volt, de nagyon félt mindattól ami reá vár, ha Olga tényleg igazat mondott.

Egészen beleizzadt.

Eljött az ablaktól, ahol egyre vastagabban öntötte be melegét a nap, és újból kiment a konyhába.

– Olga hazudós – állapította meg magában és hozzáfogott, hogy kihamuzza a sparherdet.

Kivitte a hamut a kukába, sietett vissza és örült, hogy nem találkozott senkivel.

Amikor megmosta a kezét és a szemét is megnedvesítette, az a gondolata támadt: hátha Olga mégis igazat mondott. Ettől megint zavarba jött.

Újból ott állt az ablaknál és ide-oda himbálta magát. Egyszer úgy gondolta, hogy Olga hazudik, és nagyon szeretne volna, ha ez tényleg így is lenne. De aztán megintcsak felöltött benne: de hátha nem?

Észre sem vette, hogy anyja hazaérkezett és mögötte áll.

– Te mit csinálsz itt?

Ijedten fordult meg, mint a tettenért betörő és elpirult.

– Semmit – mondta és rántott egyet a vállán.

– Nyisd ki az ablakot – rendelkezett az anyja. – Megáporodunk ebben a dohos levegőben.

Kiment a konyhába és kosarából kirakosgatta az asztalra, amit a piacról hozott.

A fiú szót fogadott.

– Pityu – hallotta kintről az anyja szavát.

– Tessék?

– Tejfölt elfelejtettem. Eredj, hozzál.

– Mindjárt...

Ide-oda motoszkált a szobában, pedig tulajdonképpen nem volt semmi dolga.

– Jössz már? – türelmetlenkedett az anyja.

– Megyek, no...

– Itt a pénz.

– Nem kell. Van nálam.

Zsebre tette a kezét és kioldalgott az udvarra.

Ahogy kiért a tavaszi napsütéstől pezsdlő utcára lassan megjött a kedve. Szemközt az árokparton cigányok üldögéltek, túl az árkon pedig srácok fociztak.

– Klaudiusz, gyere! – kiáltották, amikor meglátták.

– Nem érek rá!

– Kisütött a Lizi, nem kell már szemet hordani!

Pufi két kézre fogta a labdát és úgy röhögött, hogy a hája csak úgy rengett belé.

– Ne röhögj, add ide a labdát – mérgelődött egy kis hegyes arcú szőke.

– Na hallod?! Klaudiusz a Lizi vetélytársa!

Pufi fulladozott a nevetéstől.

A kis szőke hörcsög jól hátbavágta.

– Hogy meg ne fulladj. Csak azért. Tudod?

Pufi köhögőrohamot kapott.

– Marha, Giliszta – hörögte bosszúsan és hozzávágta a labdát.

– Csak ezt akartam – rúgott bele hatalmasat Giliszta és a labda éppen Klaudiuszhoz ívelt.

– Gyere, Klaudi! De a lasztival együtt – bízatta egy jókötésű barna fickó az Árok utcai császárivadékok.

– Mondtam már, hogy nem érek rá. És itt a labdátok.

– Az anyja a piacra küldte – gúnyolódott Pufi és újból röhögni kezdett.

– Már rég megjött a piacról! Tudod?! – védte meg az anyja becsületét Klaudiusz. – Ha tudni akarod, a plébániára megyek.

Visszarúgta a labdát és faképnél hagyta őket.

Néhány lépéssel odébb dőbrent csak rá, hogy mit is mondott. A járása meglassúdott. Még hallotta a háta mögött a fiúk kiabálását, de nem értette, hogy mit mondanak. Biztos volt benne, hogy rajta röhögnek. Ő a plébánián?! De tényleg, mit is keresne ő ott? Jó, a szemet elviszi. Az rendben van. Az üzlet. De most? Olga az oka mindennek. És, ha tényleg hazudott neki? Akkor még ráadásul a papok ki is nevetik. A fene egye meg! Most persze a srácok lesik, hogy tényleg oda megy? Csak nem jöhet öt perc múlva vissza egy pohár tejföllel a kezében? Akkor aztán igazán kiröhöghetik. De az biztos, hogy annak a dagadt Pufinak a háját megcsapolja egyszer.

Befordult a Hamu utcába és magában azt latolgatta, hogy előbb a tejfölt vegye-e meg és azután menjen a plébániára, vagy inkább előbb beszéljen Kis atyával és majd utána vegye meg a tejfölt. Rövid töprengés után úgy döntött, hogy előbb a plébániára meg. Mert az a pap még azt találja hinni, hogy neki hozta a tejfölt.

7.

A nap hosszában sütötte a Hamu utcát és ettől egész sárga lett, mély kék és ibolya árnyékokkal. Az emberek jöttek-mentek a tavaszi napsütésben, már ahogyan általában szombaton jönni-menni szoktak: az asszonyok kosarasan, szatyrosan a bevásárlás, piacolás lázától és az ott-hon váró sok munka sürgető hívogatásától sietősen, a rá-érő férfinép ügyelegetve, fecsegetve, a gyerekek meg ugrándozva, kiabálva, úgy, ahogyan az ilyen szép tavaszi napon gyerekekez illik. Klaudiuszt annyira elfoglalták gondolatai, hogy nem sok ügyet vetett erre a látványra, mert miután tisztázta, hogy a tejfőlt vásárlást meg kell előzze a paplátogatás, most azon morfondírozott, hogy miképpen bonyolítsa le az utóbbit. Mit mondjon, miért jött? Már látta magát a káplán ajtaja előtt, irulva-pirulva és izzadtan, és kényelmetlen érzés vett rajta erőt. Talán mégis előbb a tejfőlt kellene megvenni és hazavinni. Hiszen anyjának biztos szüksége van rá. Ha bemegy a paphoz, ki tudja, mikor szabadul? És egyáltalán: érdemes-e bemenni hozzá? Inkább megveszi a tejfőlt és a Labda utca felé kerül haza, és hátul bemászik a kerítésen. Így a srácok nem veszik majd észre... Igen, igen – lelkesedett magában Klaudiusz – ezt fogja tenni.

Tőle szokatlan határozottsággal rézsút átvágott az út másik oldalára és irányt vett a templommal szemközti Közértbe.

De vesztére.

Alig lépett fel az úttestről a járdára a nyitott Közért ajtón kilibbent valaki. Valaki, akinek láttán Klaudiusznak földbe gyökerezett a lába. Az a valaki világoskék szoknyát és hófehér blúzt viselt, a nyakában meg aranyláncocskán kis keresztet és a kezében – még ez is hozzá! – egy poharas tejfölt lóbált.

Klaudiusz nagyot nyelt és a füle tövéig elpirult.

A jelenség átsietett az úttesten, könnyedén fellépdelt a templom lépcsőjén és eltűnt az oszlopok mögött. A fiú felhúzta a másik lábát is a járdára, de olyan lassan, mint ha ólomból volna. Nem szerette a váratlan helyzeteket és irtózott attól, ha gyorsan kellett határoznia. Most pedig kellett és ő ezt tudta. Odaódalgott a Közért előtt húzódó kerítéshez és félig ráült a kőaljzatra. Az emberek körülötte jöttek-mentek, üzletbe be, üzletből ki, mint a méhek a kaptárba akácvirágzás idején. De nem sok ügyet vetett rájuk. Ült mozdulatlanul és várta, hogy valami okos dolog az eszébe jusson.

Először is teljesen lehetetlennek tartotta – és ez hamarosan világossá lett előtte –, hogy az a lány őt esetleg poharas tejföllel a kezében meglássa. Viszont tejföl nélkül nem mehet haza. A tejfölvásárlást tehát el kell halasztani. Mikor eddig jutott bizonyos szilárdságot kezdett magában érezni. Ettől megbátorodott és felállt azzal az elhatározással, hogy mégiscsak bemegy ahhoz a paphoz. Már indult volna, amikor a Közért ajtaján Juliska néni lépett ki hatalmas kosárral a karján és rászólt:

– Hát te mit csinálsz itt?

Klaudiusz úgy tett mint aki elmosolyodik, de nagyon bárgyú képet vágott és, hogy leplezze azt ami benne végbemegy, gyorsan azt mondta:

– Majd segítek hazavinni, jó?

– Persze, hogy jó – lelkesedett Julcsa néni. – Tudtam mindig, hogy jószívű gyerek vagy.

Szerencsére Juliska néniék nem laktak messze, csak a sarkon túl a második házban, szemben a nagy akácfával, s így hamar odaértek. A teher persze meg sem kottyant Klaudiusznak. A szeneskosár jóval nehezebb szokott lenni, mint Juliska néni kosara.

– Jószívű gyerek vagy – ismételte meg a kövér asszonyosság előbbi megállapítását, amikor a konyhába értek. Kivette a kosarat Klaudiusz kezéből és az asztalra tette. A fiú el akart inni.

– Várj csak – mondta Juliska néni és kotorászni kezdett a cikóriakávénál, a kristálycukor, a Rapid, a mustár, a finom rétesliszt, a leveskocka, meg a többi jópénzért vett hétévi portéka között.

– Nesze – húzott ki diadalmasan az összeturkált kosár fenekéről egy forintos csokit. – Ezt az unokámnak vettem, de mert nem jött elémbé segíteni, hát a tied.

– Köszönöm, nem kérem... húzódozott Klaudiusz.

– Mi az, hogy nem kéred? – szuszogott az asszony. – Itt van és kész.

Erélyesen a markába nyomta.

– Köszönöm, már nem szoktam...

– Nem szoktál... nem szoktál csokit enni? – húzta fel szemöldökét Juliska néni. Mi az, hogy nem szoktál? Persze, te már keresel? Hát mire megy el a pénz? Elfűstölöd, meg eliszod, mint a többi jópipa?

– Neeem – tiltakozott a kerek fej.

– Na hát akkor. Addig van jó sorod, amíg gyerek vagy. Most pedig fogd és ereggy a dolgodra.

Nem lehetett tovább ellenállni. Klaudiusz fogta a csokit és kiódalgott az utcára. Indult vissza a templom felé. Na most már mehet tejfölt venni, nem fog találkozni az a lánnyal. De amikor odaért, csal lelassúdott a járása. Hátha mégis bent van még? Kereszt is volt a nyakán, biztosan szeret sokat imádkozni. És ha éppen akkor jönne ki a templomból, amikor ő a tejfőllel a Közértből, és meglátná, hát elsüllyedne szégyenében.

Egy darabig tétovázott akkor hirtelen eszébe jutott: meg kellene nézni, bent van-e még? Hát persze! Ó, hogy erre nem gondolt azonnal. Egészen megvidámodott ettől az elhatározástól, újból átvágott az úttesten és nekiindult a templom lépcsőjének. Már föltette a lábát az első fokra, amikor szorongás fogta el. Visszahúzta gyorsan a csülkét és körülnézett, nem látja-e valami ismerős. Főleg a srácok. De a srácok persze futballoztak. Törődtek is ők most azzal, hogy Klaudiusz templomba készül!

Pedig készült. Kissé lassacskán, kissé félénken és egyes érzelmek közt, de mégis készült, illetve megtette hozzá az első lépést. Lábát újból felrakta a templom lépcsőjére. Lépett volna ő – hogy a srácok nem mutakoztak sehol – másodikat is, de a templom bejáratában megjelent a világoskék szoknya és Klaudiusznak ettől földbe-gyökerezett a lába.

Kati egyenesen a fiúnak tartott és mosolygott.

– Szervusz. Mit csinálsz itt?

– Föl akartam menni – nyögte elvörösödve a szeneslegény.

– Szoktál templomba jámi?

– Nem – felelte gyorsan és őszintén, de teljesen meg-gondolatlanul.

– Hát akkor...?

Kati kissé félrebillentette a fejét és úgy nézett rá.

– Csak. Fel akartam menni.

Klaudiusz a cipője orrát vizsgálta.

A zavart csendet Kati törte meg:

– Már nem hordasz szenet?

– Ma nem. Mert szombat van. A Tüker ma nincs nyitva. Nyáron hetenként csak háromszor hordunk. Hétfő, szerda, péntek.

Mint jól betanult leckét, úgy hadarta ezt.

– Majd, ha rendelünk szenet újból, elhozod?

– Hát persze! Nagyon szívesen! – A fiú úgy érezte, hogy szilárdul a talaj a lába alatt.

– Te szoktál máskor is templomba járni? – buggyant ki belőle merészen.

– Miért kérded?

– Csak.

– Szoktam.

Klaudiusznak melege lett a szíve táján. Valami föloldódott benne.

– Tejfőlt vettél? – kérdezte és mosolyogni kezdett.

– Igen.

– Én is azért jöttem.

Kis szünet után hozzátette:

– Édesanyám küldött.

– Édesanyád biztos jól tud főzni...

– Meghiszem azt – húzta ki magát Klaudiusz, mintha természetével is akarta volna bizonyítani, hogy az anyja jól főz.

– Meglátszik rajtad – mondta elismerően Kati.

Klaudiusz lovagias akart lenni.

– Terajta is, hogy templomba jársz.
– Csacsi vagy – mondta a fehér blúz tulajdonosa és elnevette magát.

A kerek fej nem tudta, hogy miért csacsi, sőt bizonyára nem is csak csacsi, hanem egyenesen számár, és ezért újból a cipője orrát kezdte vizsgálni, sőt el is pirult. Amikor lehajtotta a fejét, akkor vette észre kezében Juliska néni forintos csokiját. Zavartan Katira pillantott és feléje nyújtotta.

– Nesze!

Aztán a nyomaték kedvéért hozzátette:

– Nagyon finom ám! Forintos.

Kati jobb kezében tartotta a poharas tejfölt, nem nyúlhatott azonnal utána. De nem is akart. Pillanatra elszégyelte magát emiatt, de csak úgy befelé.

– Igazán kedves vagy – mondta aztán lassan és a tejfölt áttette a bal kezébe.

Nem akarta megbántani a szenesfiút, de nem is akarta megfosztani a csokitól. Biztosan nem jut gyakran hozzá.

Hirtelen mentőötlete támadt. Elvette a csokit, a poharas tejfölt leállította a lépcsőre, fűrgé ujjával gyorsan kicsomagolta a csokoládét és kettétörte.

– Felezzük meg. Testvériesen. Nesze.

Klaudiusz nagyot nyelt, nem tudta, hogy mit mondjon. De, ha tudta volna is elkésett vele, mert Kati a markába nyomta a fél csokit és oly hirtelen szökkent el mellőle, hogy mire a klaudiuszi frizura tulajdonosa magához tért, már nyomát sem látta semerre. Egy darabig tétován állt, fél lába még mindig a templom lépcsőjén, fél kezében a csokival.

– Megeszem a csokit és megveszem a tejfölt – határozta el végre és úgy is tett.

Amikor a Közérből kijött, jutott eszébe, hogy ő a plébániára akart menni. De most így tejfölösen? Meg az anyja is biztosan várja már... Fordult egyet, hogy indul hazafelé. De, jaj, a Hamu utca végén éppen akkor tűntek fel a srácok.

– Hű, az áldóját! – nyikkant föl Klaudiusz, és gyorsan megszületett élete eddigi leggyorsabb elhatározása.

Átfutott az útesten és becsöngetett a plébániára.

8.

A káplánnak motorja volt és a motor a káplánok kezében általában veszedelmes jószág. Mert a motor vagy üzemképes és akkor a káplán nincs otthon, vagy nem üzemképes és akkor otthon van ugyan, de szerel. Márpedig egy káplánt, aki overallban, fülíg olajosan szerel ugyan mire is lehet használni?

Böllér plébános úr teljes – nem éppen megvetendő súlyával és általánosan elismert és tiszteletet parancsoló tekintélyével –, pontosan ezt a nézetet képviselte. Pedig tulajdonképpen nem is volt egészen igaza. Azért „tulajdonképpen”, mert a fenti megállapítás általánosítás, és az általánosítások sohasem igazak, és azért „nem is egészen”, mert Kis tiszteendő úr ugyan sokat szerelt és sokat motorozott, de azért mindig lehetett őt mindenre használni. Sőt! A motorját is erre állította be és nem csavargásra. A szerelésre meg persze azért volt szükség, hogy megsokszorozza papi tevékenységét. Betegellátás, beteglátogatás, halálesetkor a gyászolók meglátogatása, a szorgalmas ministránsok jutalom-motorozása, sőt az egyházközségi tagoknak szóló gyors üzenetközvetítés is mind a káptalani motoron bonyolódott le és ilyenkor a plébános mégiscsak megbékélt, hogy motoros káplánja van. Tulajdonképpen inkább csak elvi kifogása volt a motor ellen és azért, hogy legyen miért zsörtölődni. Mert szeretett itt-ott morgolódni-zsörtölődni. Azt hitte, ez hozzátartozik a szakmához. Mármint a plébánosi

szakmához. Ezt ő így örökölte, egykori plébánosa is – Isten nyugosztalja – sokat zsörtölődött. Azért is lett ember őbelőle.

Szóval, ez az egész motorügy a tekintély és a nevelés érdekében felszínen tartott mondvacsinált ügy volt. Legálább is itt a Böller plébánián. De bármint is áll a dolog, tény, hogy akkor, amikor Klaudiusz Katival a templom lépcsőjén tárgyalt, a káplán atya a kert végében a motorját szerelte. Persze fülig olajosan. És az is igaz, hogy ugyanakkor a plébános úr a kertnek rózsákkal szegélyezett kavicsos útjain föl-alá sétálgatva imádkozta a papi zsolozsmát és amikor a kert végében fordult, nem állhatta meg, hogy rosszalló pillantást ne vessen a motorra, a motor alá terített mocskos sátorlapra, a sátorlapon felsorakoztatott szerszámokra, az olajos overallra és az olajos overallba bújtatott olajos káplánatyára. A káplánatyá azonban nem sokat törődött főnöke kevésbé megértő pillantásával és vidáman dudorászva szerelt. Az illendőség és tisztelet kedvéért azonban valahányszor természetes főnöke a közelben imádkozott, lehalkította a dudorászást.

Ezt a magában véve idilli olajos és imádságos csendet egyszerre csak éles berregés szakította meg. A káplánatyá azonnal felugrott, hogy meggy ajtót nyitni.

– Maradjon csak – intette le a plébános – fejezze be gyorsan. Hátha éppen beteghez kell mennie.

Ő maga pedig végigdöngött a kerten, az oszlopos tornácon és a hosszú, kissé homályos folyosón és ajtót nyitott. Az ajtón kívül valaki megköszöri a torkát és azt dünnyögte: Jó napot kívánok.

A természetes pap paprikavörös lett, de ezt nem lehetett látni, mert a folyosó hűvös árnyékba burkolta az arcát.

Kettőt szusszant, azután feltűnő szelídséggel, ami korántsem volt összhangban vörös képével, megkérdezte:

– Mit akarsz?

– A káplán urat – felelte az ajtón kívül a tétova hang.

– Motort szerel – felelte kurtán a plébános.

– Hát akkor...

Klaudiusz kissé meglóbálta a kezében a tejfölt, ami a megkönnyebbülés jele volt. Lám ő mindent elkövetett, hogy beszélhessen Kis atyával, de rosszkor jött. Motort szerel.

A pap kilépett a napsütésre, arca egészen megenyhült, vaskos ujjával a lehajtott fejű fiú álla alá nyúlt és fel-emelte a kerek kobakot.

– Hiszen te vagy Klaudiusz! – kiáltott fel tréfásan – ugye, hogy eltaláltam?! Te vagy az?!

– I...igen – mondta a leleplezett császári névrokon.

– Na gyere beljebb – hívta jóságosan Böller tisztelen-dő úr, és kézen fogva bevezette a hűvös folyosóra. – Hát mi járatban vagy?

Ez igen egyszerű kérdés volt és ő szeretett volna hasonló egyszerűséggel felelni, de hát fogalma sem volt, hogyan lehet egy mondatban elmondani azt amiért ő jött. És bár a hatalmas ember jósaága feloldotta benne a kezdeti félszegséget, mégis inkább Kis atyának szerette volna... Hiszen ők már hordtak együtt szenet... Nem szólt tehát semmit, csak állt tanácstalanul és a falon lógó képekre tévedt a szeme.

– Na gyere – invitálta újból a plébános – majd bent el-mondod. Bevezette az irodába és leültette.

Az irodában is hűvös volt, itt is képek lógtak a falon, meg egy nagy feszület. Éppen szemközt az ajtóval, a két

ablak között. Tisztaság ragyogott mindenfelé. Ez tetszett Klaudiusznak.

– Ül le.

A pap széket tolt alája és maga is letelepedett. A fiú a tejfölt óvatosan az asztal sarkára állította. Böllér atyai szeretettel figyelte ezt a mozdulatot és csendesen mosolygott.

– Hát most mondd el szépen, miért jöttél.

Klaudiusz nagyot nyelt és izgatott lett. Kicsit fészkelődött a széken aztán leeresztve a szempilláit kívágta a titkát:

– Azt mondta az Olga, hogy csak vallásos lány jó feleségnek. Igaz ez?

A hangja majdnem ellenségesen csengett. Sőt most a szemét is rászegezte a papra. Böllér atya pillái alig észrevehetően megrezdültek.

– Melyik Olga mondta? – kérdezte rövid szünet után óvatosan.

– Az Ányos Olga – felelte Klaudiusz olyan elszántsággal, mint a régi római, aki tudta, hogy a kocka el van vetve.

– Hm – hümmmentett a plébános.

Csönd támadt az irodában, de a kertben felbúgott a káptalani motor. Amikor elhalkult az atya megkérdezte:

– Miért akarod te ezt tudni?

Ez meglepő és váratlan kérdés volt.

Tényleg, tulajdonképpen miért is akarja ő ezt tudni?

– Csak – felelte kurtán, mert maga sem volt egészen tisztában magamagával.

A pap megérezte, hogy a fiú lelkének mélyén komplikált dolgok gomolyognak.

– Meg akarsz talán nőszülni? – kérdezte mosolyogva, hogy időt nyerjen a gondolkodásra.

– Nem – rázta meg a fejét gyorsan Klaudiusz.

– Hát akkor igazán nem fontos még ez a dolog a te számodra.

– De fontos.

– És miért?

– Mert ha feleségnek a vallásos lány jó, akkor férjnek is csak vallásos fiú.

A papot meglepte a vaslogika.

– Mondasz valamit.

– De Olga hazudós.

– Biztos vagy ebben?

– A mi udvarunkban lakik.

Ez ugyan nem volt direkt válasz, de errefelé Ördög-völgyön igen nyomós érvelés.

– Ebben nem hazudott.

A pap elgondolkozott és nem akarta tovább folytatni ezt a beszélgetést. A motor újból felbúgott éspedig hosszan, egészségesen.

– Ne foglalkozz te még ilyesmikkel. Mire jó ez?

– De a srácok szoktak ilyesmiről beszélgetni.

– Túl fiatalok vagytok még ehhez.

Kopogtak és választ sem várva az ajtó hirtelen kinyílt.

– Jó a motor, plébános úr. Nem kell beteghez menni?

– Nem köszönöm – mondta gyorsan Böller atya és felállt.

Klaudiusz is felállt és azt makogta: Dicsértessék...

– Hát te itt vagy? – vidámodott el Kis atya.

– Már megyek haza – mondta zavartan Klaudiusz.

– Haza viszlek motoron. Úgy is ki kell próbálnom. Na gyere.

Máskor Böllér atya lemondóan sóhajtott volna, de most örült neki.

– Csak credj – bízta. – Az atya nem fordít az árokba.

– A tejfő! – kiáltott utánuk dörgő hangon, mikor már majdnem a kapun kívül voltak.

Kis atya szaladt vissza érte. Nem akarta Klaudiuszt szégyenben hagyni. A fiú ezt kedves dolognak találta. Jól esett neki. De a „köszönöm” azért nem jött ki a torkán.

– Kapaszkodj belém – rendelkezett a fiatal pap.

Klaudiusz bal karjával átölelte a túlon túl karcsú papi derekat, jobb kezében meg a tejfőt tartotta. Az atya berúgta a motort, gázt adott és a csupa-olaj, maszatos pap, meg a császári név szénhordó tulajdonosa kifüstöltek a plébánia nyitott kapuján a tavaszi napsütötte Hamu utcára.

9.

Böllér plébános úr gondterhelt volt a vacsoránál. A káplán atya azt hitte, hogy a motor miatt gondterhelt és ő is hallgatásba burkolózott. Kanalazták a levest. Gulyásleves volt vacsorára. Egyik sem sietett, mindketten a gondolataikkal voltak elfoglalva.

– Tessék, vegyen még – kínálta Böllér atya fiatal káplánját, amikor üres lett a tányérja. – Ma sokat dolgozott – tette hozzá.

– Sok baj volt a motorral – jegyezte meg Kis atya és a merőkanál után nyúlt.

– Igen... De nekem is volt ugyanakkor bajom azzal a fiúval... mondta a plébános lassan, elgondolkozva.

– Klaudiusszal? – mosolygott egyet a káplán.

– Igen.

Mindketten elhallgattak. A fiatal pap kanala finoman koccant, amint nekiütődött az üres tányér aljának.

– Tölthetek? – kérdezte és a vizeskancsó után nyúlt.

A plébános nem felelt és ő megtöltötte mindkettőjük poharát. Csak a poharakba csurgó víz locsogása hallatszott. A káplán megtörölte a száját az asztalkendővel és ivott. Amikor letette a poharat, Böllér atya hátratolta a széket.

– Azt kérdezte ez a fiú – kezdte minden bevezetés nélkül –, azt kérdezte: igaz-e, hogy csak a vallásos leány lehet jó feleség?

– Hát persze, hogy csak az – fogta meg a problémát a káplán az egyszerűbb végéről.

– Lehet, hogy igaza van – mondta óvatosan a plébános –, de itt most az a meglepő...

Félbeszakította a mondatát, hirtelen felkelt és föl-alá kezdett járkálni a szobában.

– Mi a meglepő? – kérdezte a másik.

A testes pap visszaült a helyére.

– Hány éves ez a Klaudiusz?

– Most végezte az általános iskolát.

– Tehát tizennégy. Ha ugyan meg nem bukott.

– Nem bukott. Közepes tanuló.

– Hát akkor hogyan járhat egy tizennégyéves fiúnak ilyenén az esze?

A káplán atyának egyszerre sok minden jutott eszébe ezzel kapcsolatban. Tudta, hogy ez nemcsak olyan kamaszos rajongás féle, hanem a koraérettség jele. Az élet titkáról az iskolában sok mindent tanulnak a gyerekek! Aztán itt van a koedukáció! A film! A tévé! Az egyszobás lakásokban a gyerek minden tévéfilmet végignéz, akár neki való, akár nem. A szülőknek nincs lelkierejük kikapcsolni az adást. És ezzel nyugtatják meg magukat, hogy úgysem érti a gyerek! Pedig érti! Mennyire érti! Persze a maga módján. És egy-egy jelenet, egy-egy kép, vagy történet megmérgezi a lelkét, a fantáziáját. Az emlék jól elraktározódik benne. És ki tudja, mikor kezd hatni és hogyan?

– Az ifjúság ma koraérett – mondta röviden és öregesen sóhajtott egyet.

– Maga többet akart mondani – nézett rá élesen a plébános.

- Nagyon összetett kérdés ez, plébános úr.
- Akkor annál inkább kell vele foglalkoznunk.
- Igen...

Böllér atya újból fölállt és elsétált az ablakig. Kibámult a sötétkék tavaszi éjszakába. Mélyet szívott az akácillattal terhes levegőből, és anélkül, hogy megfordult volna, azt mondta:

- Persze tavasz van.
- Én azért megyek közéjük – engedte el füle mellett a megjegyzést a káplán –, hogy jobban megértsem őket, azért kell a motor is. Azért vagyok olajos. Ők is olyanok.

A plébános összeráncolta a homlokát. Gyorsan akart valamit mondani, de meggondolta magát. Megfordult és a káplánjára nézett.

- Lehet, hogy igaza van.
- Szelíden és lassan ejtette ki a szavakat.

– A sok válás is azért van – bökte ki kedvenc gondolatát a káplán – mert fiatalon kötnek házasságot. Nemiségükben érettek ugyan, de jellemükben teljesen kiforratlanok.

– Igaza van ebben – helyeselt a plébános némi gondolkodás után – hogy túl fiatalon kötött házasságok bomlanak fel leginkább.

– És persze mindennek a gyerek issza meg a levét. Igaz, a keserű léből jut az elvált szülőknek is. Mégiscsak megtörik az életvonaluk... Lám máris csalódtak az életben, az emberekben – mert hiszen anyós is van a világon – és leginkább persze egymásban. A férj fizetheti a tartásdíjat, az asszony meg egyedül kínlódhat a gyerekekkel. És persze másodszor is meg akarnak házasodni. Hiszen fiatalok! De ki az a rendes lány, aki szívesen megy férj-

hez elvált emberhez, akinek a fizetését gyermektartás terheli. És hol az a férfi, aki szívesen veszi a nyakába idegen gyerek gondját?

– Igaza van káplán úr. És én még hozzátenném: és üdvösségük is nagy veszélyben forog. Hiszen a szentségi házasság felbonthatatlan. A második házasságkötéskor jönnek aztán a lelkiismereti aggályok, nyugtalankodások.

– Még jó, ha vannak ilyenek. A legtöbb elhallgattatja a kellemetlenkedő belső hangot és még szerencse, ha halálос ágyán észretér.

– Azt hiszem tapasztalta már, hogy sok ember ilyenformán lesz ateista. Azért nem hisz Istenben, mert valami nyomja a lelkiismeretét, amit Isten számon kér egyszer tőle. Úgy oldja föl félelmét, hogy tagadja, hogy volna valaki, aki tettét tőle tényleg számon kéri. Ezek így okoskodnak: nekem kellemetlen, hogy van Isten, tehát ne legyen.

Valahonnan halk tánczenét hozott az északai szellő és autó dübörgött el a plébánia előtt. A nyitott ablakok megremegtek. A plébános, aki a beszélgetés alatt az ablaknál állt lassan odajött az asztalhoz és leült a káplánjával szemben. Két súlyos kezét rátette az asztalra.

– Mit lehet itt csinálni? – kérdezte és szemöldökét magasra felhúzta.

– Tőlem tetszik ezt kérdezni?

A kövér pap elnevette magát.

– Hát nincs más a szobában.

– Az a baj, plébános úr, hogy mi mindent magunk akarunk megoldani. Más szektorban – mosolyodott el finoman – már régen összeültek a szakemberek, tanácskoz-

nak, tanulmányoznak, közvéleményt kutatnak, statisztikát állítanak össze és keresik a megoldásokat a problémákra. Mi, papok...

A plébános egy kézmozdulattal félbeszakította.

– Nekünk van egy tévedhetetlen tanító hivatalunk, vannak egyházi elöljáróink, s mindenek felett van Szentlélekúrsten!

– Igen. De a jó favágó is csak éles fejszével tud jól dolgozni. Én azt hiszem, plébános úr, hogy a dogmákra, meg az elöljárókra, meg magára Szentlélekistenre hivatkozva elmulasztjuk megtenni ami a mi kötelességünk volna. A fejszét köszörülni kell.

A plébános érezte, hogy olyan területre tolódott a beszélgetés, ahol ritkán értették meg egymást. Tudta ezt a káplán is. Hja, két generáció! És még hozzá igazi korforduló idején! Így a szakadék még tátongóbb. De mivel lehet ezt áthidalni?

Böllér atya felállt és föl-alá sétált a szobában. Kezét a hátán összekulcsolta. A szoba falán lógó feszület előtt pillanatra megállt, és feltekintett rá. Aztán megfordult és elment a másik falig. Ott megfordult és megállt.

– Azt hiszem igaza lehet káplán atya. De persze mi még régi iskolában nevelkedtünk. Maguk könnyebben megértik ezt a kort. Hiszen jórészt benne születtek már.

Kis szünetet tartott, aztán felsóhajtott:

– Bár volnék én is fiatalabb még!

Odalépett az asztalhoz és keresztet vetett. Elmondta az asztali áldást.

Mindketten csendben felmentek a templomba. Nem gyújtottak lámpát, csak az örökmécses fénye világított szelíden.

Amint ott imádkoztak egymás mellett, a káplán lopva oldalt pillantott. Meglepetten látta, mily kicsinnyé lett ez a nagy darab ember ott az imazsámolyon az Úr előtt. Ő is számon tartotta, hogy van szakadék a két generáció között. Ő is szeretne volna áthidalni, csak nem tudta, hogyan, nem tudta, hogy mivel? Önkéntelenül is eszébe jutottak a plébános utolsó mondatai. És amint ezeken gondolkozott, és amint ezt az imádkozó embert így maga mellett látta, megértette, hogy egy dolog van, ami a szakadékot át tudja hidalni. Az alázatosság az.

10.

Sütött a nap és harangoztak, de Olga nem mozdult az árnyas fa alól. Pedig vasárnap volt és misére harangoztak. Mozdulatlanul és lustán támaszkodott a ferdetörzsű akácnak ott az árokparton és a fiúkat figyelte. A srácok az árkon túl, jó kőhajításra fociztak. A játék vihara néha közelebb sodorta a gyerekgomolyagot az árokparthoz és így Olgához is. Úgy tett mintha nem érdekelné a dolog, szempilláit félig lebecsátotta, valójában azonban élesen figyelt. Most Pufi rúgta a labdát, a kis szőke beléfejt, pontosan a barnaképű lábára, az meg hatalmasat belerúgott, de nem az ellenfele kapuja felé, hanem, neki a fának, amely alatt Olga állt. Recsegtetve hullott néhány gally a lába elé, de a labda fennmaradt a fa tetején. A lány nem mozdult.

– Halló, Jóska nem arra a kapu! – üvöltötte Pufi vörös képpel és lihegve.

– Csacska, hozd le a labdát – rendelkezett a barnaképű Jóska és karbafont kézzel megállt az árokparton, szemben Olgával.

A kis szőke ugrándozva szaladt le az árokba és egykettő ott termett Olga előtt a másik oldalon.

– Eredj innen – mondta, hadd rázom meg a fát.

A leány se nem mozdult, se nem szólt.

– Hallod? – vörösödött el a kis Csacska – eredj innét, mert odábbblódítalak!

– Mindjárt beváglok az árokba – mondta lustán a fejfel nagyobb Olga.

– Halljátok, srácok? Be akar vágni az árokba! Majd mindjárt beváglok én...

Neki is ment volna, de Jóska átkiáltott:

– Ne nyúlj hozzá!

Néhány ugrással ott termett Csacsca mellett, fél kézzel hátratólta és megállt Olgával szemben. Egy darabig némán mustrálgatta, aztán csendesen megszólalt:

– Miért nem mentél misére, te szent boszorkány? Már harangoztak.

– Mi közöd hozzá!

Olga fölpillantott, de összehúzott szemrései mögül alig látszott a fekete szeme.

– Te szoktál templomba járni – mondta Jóska megvetően.

– Már leszoktam róla.

Olga lassan mondta ezt és nyugodt hangon.

– Hagyd a frászba! – kiáltott át Pufi. – Rázd le a bőrt és gyere.

Jóska úgy tett, mint aki nem hallotta Pufit.

– És miért szoktál le róla?

Most a többi srác is kiabálni kezdett.

– Vedd le nekik a labdát – mondta Olga csendesen.

– Nem veszem le, amíg nem felelsz.

A leány félreállt és megrázta a fát. A labda Jóska lába elé pottyant.

– Dobd át nekik, akkor majd megmondom.

A fiú kicsit tétovázott, aztán lehajolt a labdáért és átrúgta. Olga arcán fölényes mosoly suhant át.

– Mindjárt jövök – küldte a labda után az üzenetet Jóska. A fiú megérezte, hogy alul maradt és most egyenlőteni akart.

– És most megmondod, hogy miért szoktál le róla, vagy kitekerem a nyakad.

– Te kis csacsi – nevette el magát Olga és féloldalról nézett a fiúra.

Jóska elpirult, jobban mondva bama arca még barnább lett. Leszegte a fejét, széles válla előrelelendült. Egy darabig küszködött magával, aztán halkán de határozottan ennyit mondott:

– Szóval becsaptál? Majd lesz rá gondom, hogy meg tudjam.

Megfordult és indulni akart, de Olga utána szólt...

– Hiszen megmondom! Nem akartalak becsapni!

A fiú lassan megfordult és zsebre tette a kezét. Olga most egészen tágra nyitotta a szemét és ártatlan képpel az arcába nézett.

– Azért, mert Klaudiusz is templomba jár.

– Klaudiusz?

Pillanatnyi csend támadt, csak a fiúk csatazaja hallatszott az árkon túlról.

– És mióta? – kérdezte aztán Jóska.

– Amióta egy lányt megismert, aki templomba jár.

– Ez jó vicc. Klaudiusz templomba jár egy lány kedvéért. Azelőtt lányra rá sem mert nézni, templomba meg akkor ment, amikor szentet vitt a papoknak.

Olga elnevette magát.

– Ez jó, mi?

Ismét lebocsátotta a szempilláit és sejtelmesen megkérdezte:

- Már nem tartozik a galerihez?
 - Nem tudtuk, hogy ez történt vele. Majd megbeszéltem a srácokkal. És te ezért hagytad abba a templomot?
 - Láthatod, hogy Klaudiusz képmutatásból jár templomba. Utálom a képmutatást. Tudod, ezért...
 - Na gyere már! – hangzott át az árkon túlról – hagyd a frászba a szent boszorkányt!
- A srácok csak így hívták egymás között Olgát. A lány összehúzott szemmel pillantott az árkon túlra.
- Ha akarod, most bebizonyíthatod, hogy nem vagy szent boszorkány. Tudsz focizni?
- A fiú kérdésében volt jó adag gúny és sajnálkozó lenézés.
- Tudok – mondta Olga a foga között.
 - Akkor gyere.
- Mindketten átmásztak az árkon.

11.

Klaudiusz kiborította az utolsó adag szenet, visszabaktatott a kocsihoz, és fellökte az üres kosarat a kocsira. Bandi bácsi a féllal tárgyalta. Kissé el volt érzékenyülve és akadozva forgott a nyelve, mert már estére járt és reggel óta fuvaroztak. Végre meglett az alku és az öreg felcihelődött a bakra. A fiú mellé telepedett.

– Gyi – mondta Bandi bácsi és markába kapta a gyeplőt.

Egy darabig némán ültek egymás mellett, az öreg fuvarost a szesz nyomta, Klaudiuszt meg a fáradság. Amikor a sarokhoz értek, autóbusz robogott el előttük, meg kellett állni.

– Hóóó!

Ha már álltak, az öreg felhasználta az alkalmat és körülményesen rágyújtott. Szekfű lógó füllel és lógó orral álldogált a rúd mellett. Mikor a vékony szivar már égett, újból kezébe vette a gyeplőt, de még nem indított.

– Te gyerek – mondta kissé botladozó nyelvvvel – menj el Sárosiékhoz és mondd meg nekik, hogy holnap jön jó szén... Hogy hozzunk-e nekik?

Nagyot szívott a szivarból és rászólt Szekfűre:

– Gyi!

Szekfű rántott egyet a kocsin és Bandi bácsi meglódult az ülésen.

– No, no, bolond jószág – méltatlankodott az öreg, és mikor egyensúlyát újból megtalálta, könyökével oldalba bökte Klaudiuszt:

– Érted?

* * *

– Anya – toppant be a konyhába Klaudiusz – most mindjárt el kell mennem.

– Aztán hova?

– Meg kell mondanom egy vásárlónknak, hogy jó szén érkezett. És vigyünk-e neki?

– Ilyen sürgős?

A fiú kicsit elpirult.

– Bandi bácsi mondta.

– És meg se mosdász? Nem is eszel?

– De igen – felelte vontatottan a fiú.

Aztán, amilyen vontatott volt a felelet, olyan körülményes lett a mosdás, és gondos az átöltözés. Az anyjának is feltűnt, de nem szólt.

– Ül le és egyél.

Klaudiusz gyorsan evett és indult.

– Messze kell menned? – kérdezte az anyja.

– Nem nagyon...

Amikor kint volt az utcán jutott eszébe, hogy rosszul felelt. Azt kellett volna mondania, hogy messze. Hátha soká otmarad? Akkor anya megint nem hagy békét neki. Hol voltál? Miért jössz olyan későn haza? Már te is csavarogsz, mint a többi jómadár – meg ilyesfélét hallhat míg csak el nem alszanak.

Végig sietett az Árok utcán, és nekivágott a Hamu utcának.

A Hamu utca jó hosszú és végesvéig jól világított. Klaudiusz befordult tehát az első mellékutcába. Igazán nem fontos, hogy most valakivel találkozzék. Ide-oda tekergett a zezzugos külvárosi utcákon míg végre – valóban észrevétlenül – eljutott Sárosiék házához. Fölmászott a második emeletre, de mire fölért már úgy kalapált a szíve, azt hitte kiugrik a torkán.

Az emeleten a lépcsővel szemben nagy papírlap lógott Sárosiék ajtaján. „Aug. 1-éig nyaralni mentünk. Üzeneteket, postát kérjük a szomszédnál leadni.” A papiros alján nagy nyíl jelezte, hogy melyik szomszédról van szó.

Klaudiusz tétován állt a mogorván lelakatolt ajtó és a nagy papírlap előtt. Most mit csináljon? Becsöngessen a szomszédékhöz? De ő se nem postás, se üzenetet nem hozott... illetve mégis. De persze arra válasz is kellene. A szomszédék meg biztosan nem tudják...

Megvakarta a füle tövét.

Új gondolata támadt. Hátha mégis megbeszélték a szomszédékkal azt a szénügyet! Csak be kell akkor csöngetni hozzájuk! De ilyen későn? És ha már alszanak? Majd jól legorombítják...

Valaki jött föl a lépcsőn és Klaudiusz riadtan félreállt. Idősebb férfi tolta be a kulcsot a nyíllal jelzett szomszédék zárjába és kinyitotta az ajtót. Klaudiusz nagyot nyelt.

– Kérem szépen – mondta már majdnem elkésve, mert a férfi épp hogy be nem tette maga után az ajtót. Most kitárta, és végignézett a fiún.

– Mit akarsz?

– Kérem, Sárosiéknek hoztam üzenetet.

– Jó. Gyere be. Mindjárt.

A férfi eltűnt az ajtó mögött és kis idő múlva vidáman és mosolyogva ugyanazon az ajtón kilépett a Sárosi kislány.

Klaudiusz nem tudott számot adni arról amit érzett, csak bámult és a száját is nyitva felejtette.

– Szervusz – mondta a lány. – Mit akarsz?

– Szenet – dadogta Klaudiusz – azaz, hogy akartok-e szenet, mert most jó szén érkezett?

– Hát persze. Azért maradtam itt, mert vártuk az üzenetet. Klaudiusznak némiképpen visszatért az önbizalma. Lám, mégiscsak jó volt, hogy most este ájtott és, hogy megszólította azt a férfit.

– Mikor hozzuk? – kérdezte és kissé kihúzta magát.

– Minél hamarabb.

– Holnap délelőtt jó lesz?

– Persze, hogy jó.

– Mise után, amikor már itthon vagy.

– Nem megyek misére.

– Neeem??

A lány futólag összeráncolta a homlokát, aztán villant egyet a szeme. Finoman elmosolyodott.

– Már nem.

A fiú zavarba jött. A padlóra szegezte tekintetét és jobb kezével kabátja alját gyúrta.

– És miért nem? – kérdezte halkán.

– Minek járjak? A mai világban?!

– Én sem jártam... csak... csak amióta láttam, hogy te jársz. Egészen elvörösödött és nem mert a lányra nézni.

A leány arcán gúnyos fintor jelent meg.

– Akkor te is abba hagyhatod, mert mondom, hogy nem járok.

Klaudiusz homloka gyöngyözni kezdett. Nem tudta, hogy mit mondjon. Csak nem vallhatja be ezek után, hogy ő jó barátságban van a fiatalabbik pappal, meg, hogy tulajdonképpen elég jól rászokott már, hogy elmenjen vasárnap a templomba. Bár lehet, hogy elmegy tőle a kedve, ha ez a lány tényleg nem jár többet. Meg aztán eleget nevettek a srácok is. De az imponált nekik, hogy lány kedvéért teszi. Igaz, hogy nem mondták, de Klaudiusz tudta, hogy így van. Ha most már ez nem jár többet misére, és ő mégis, akkor fogják csak igazán kinevetni. Lassan felemelte a szemét és megdöbbenve látta a gúnyos fintort a lány arcán. Ettől dühös lett... Most még ez is kineveti?!

– Hát ha akarod tudni, én továbbra is fogok járni!

Sarkon fordult és kiment. Nem is köszönt. Lerohant a lépcsőn. A kapun éppen jött be valaki. Vigyázatlanul neki ment.

– Na – morogta indulatosan és kiviharzott az utcára.

A csinos állomásépületre ez volt kiírva: Balatonaliga. Virágok pompáztak és illatoztak mindenfelé az épület előtt és a síneken túl a fák lombja között idelátszott a Balaton tükre. Kék ég feszült a víz, a fák, az állomás, a sínek és a szemközti hegyek fölé, a nap forrón sütött és a műút megpuhult aszfaltja fölött vibrált a levegő a hőségtől. Az állomás meglehetősen üres volt, a koradélutáni melegben senki sem utazik szívesen és a pesti személy legfőljebb csak azokat a nyaralókat hozza, akik a Balaton másik végére kaptak beutalót. Fonyódra, vagy Szemesre, de oda majd csak a késő délutáni órákba bumlizik el ez a pöfögő. Persze azért ennek az utazásnak is megvan az öröme, mert ha nem is lubickolhatnak a jó pestiek ebben a hőségben a Balaton vizében, de legalább csodálhatják a vagonablakból, és együtt örülhetnek azokkal, akik a vízből integetnek bizonyos együttérzéssel a kocsiban pirosra főtt arcú utasoknak.

Aliga nem vár nyaralót ezzel a szerelvénnel és mint-hogy nincs, aki érkezzék, így nincs is aki várjon. Illetve... bizonyos komótos lassúsággal, ahogyan ilyen hőségben illik, Sárosi főmérnök lép ki az épület árnyékából a peronra, egyik leányával, akiről igaz nem lehet megmondani, hogy Zsuzsi-e vagy Kati? Apa és leánya egyaránt izzadnak, mert az út kissé meredek a víztől az állomásig, pláne, ha ebéd után van az ember, pláne, ha ilyen kíméletlenül süt a nap, pláne, ha a szokott délutáni alvást

kellett elhagyni. Az alvás ugyanis trópusi időben kötelező. Az állomásépület felől most búgó hang hallatszik, aztán a jelzőharang egyenletes kongatása.

– Mindjárt itt lesz – állapítja meg a nekihevült főmérnök és arra felé tekint, amerről a vonat érkezését várja.

– Apus, egyenest lemegyünk fürdeni, ugye? – szabja meg kérdésével a délutáni programot a lánya.

– Persze, persze – mondja elgondolkozva a papa és kis szünet után hozzáteszi – ha kedvetek van.

– Biztos, hogy van kedvünk. Ilyen hőségben! Majd alszol a strandon apus.

Apus tudja, hogy a strandon nem lehet aludni, de azért megadóan válaszolja:

– Jó.

Most a kanyarodón túl dübörgés hallatszik. Aztán zihálva feltűnik a mozdony.

Melege van, erősen fújtat. Mögötte a vagonok engedelmesen gurulnak. Izzik a tetejük. Forgalmista szalad ki az irodából piros sapkával, hóna alatt a zöld palacsinta-sütő. Valami megnevezhetetlen izgalom árad el a kis állomáson, pedig semmi említésreméltó nem történik, és Sárosiékön és a forgalmistán kívül nincs is senki a sínek előtt. Dehát persze szerelvény fut be és az mégiscsak valami egy állomás történetében. A mozdonyt megállítja a mozdonyvezető, a vagonokat megállítja a mozdony. A meglehetősen üres vonatról mindössze ketten szállnak le. Egy kendősfejű néni nagy kosárral és egy fiú fürdőnadrágban és trikóban. Szandál a lábán. Sárosiék hiába tekergetik a nyakukat, akit várnak, nem mutatkozik.

– Nahát! Nem jött! – méltatlankodik a főmérnök.

A pirossapkás felemeli a zöld palacsintasütőt, a mozdony szusszan egyet, aztán még egyet és az egész szerelvény lassú mozgásba jön. Akkor az utolsó kocsi legvégén valami zavar támad. Ajtó vágódik, kiáltás hallatszik, valami fehér gomolyag jelenik meg a lépcsőkön, aztán totty, a fehér gomolyag lehuppan a földre, visszainteget a vagon felé és egyenesen irányt vesz Sárosiék felé.

– Nahát – kiáltja már messziről – majdnem elaludtam! Szervusztok!

A papa egy kicsit meg van ijedve, és egy kicsit dühös. Ezért sápadt és ráncolja a homlokát.

– De apus – kiáltja minden apai fájdalomnak az okozója és egyéb fölösleges magyarázkodás helyett átöleli az apját.

Persze ilyesminek nem lehet ellenállni. A szigor felolvad az ölelésre, ölelés a válasz és ami történt elfelejtődik.

És így van ez jól. Ilyen hőségben nem érdemes gyarapítani, amitől inkább szabadulni akar az ember.

Újabb hóhullámtól.

* * *

Este van. A hold süt, a békák brekegnek, a szúnyogok eszeveszettül csípnek. A Balatonon már csak ilyenek a nyári esték. A hold ezüsthídat is vert a vízben Tihanytól egészen Aligáig, majdnem addig a padig, ahol Kati és Zsuzsi ülnek a vízparton. Kati szívesen átsétálna az ezüsthídon Tihanyba, vagy ki tudja, azon túl még hova, de Zsuzsi úgy véli, hogy ez szamárság. Örül, hogy végre itt van. Semmi kedve gyalogláshoz, mégha ezüsthídon is visz az út. Ez a különbség kettőjük között.

Apus újságot olvas a szűnyoghálóval borított ablakok mögött. Általában csend van, csak a szálló felől hallatszik örült tánczene. Szerencsére nem túl hangosan, mert elég messze van. Majdnem a legszélső nyaraló az övék Kenese felé. Rajtuk túl már csak a Helmeceiek vannak és egy most épülő vityilló. Azokat még nem is ismerik.

– A te Klaudiuszod kitett magáért – tereli az ezüsthídről reálisabb tárgy felé a beszélgetést Zsuzsi.

– Olyan jó szemet hozott? – kérdi gyanútlanul a másik.

– Persze. A kedvedért.

– Ez kedves tőle.

– Még mást is megtett a kedvedért.

Kati összeráncolja a homlokát és gondolkodik.

– Ugyan mit? – kérdezi, minthogy nem tud rájönni.

– Képzeld, templomba jár.

– Azt láttam. De, hogy az én kedvemért?

– Persze. Ő maga mondta.

Kati elgondolkozott, aztán vontatottan megkérdezte:

– És te mit feleltél neki?

– Én? – Zsuzsi elmosolyodott. – Azt feleltem neki, hogy már nem járok templomba.

– Igazán, ezt válaszoltad?

– Ezt.

– Igazat mondtál.

Kati halkan sóhajtott egyet.

Zsuzsi alig észrevehetően vállat vont és lopva a testvéreére pillantott.

– És képzeld, megkérdezte, hogy miért?

– És mit mondtál neki?

– Ugyan, a mai világban?!

– Ezt mondtad?

– Ezt.
– És ő mit felelt?
– Irtó dühös lett és azt kiabálta, hogy ő bizony továbbra is fog járni.
– Veszekedtetek?
– Á, dehogy. Egyszerűen faképnél hagyott.
– Azt hitte, hogy én beszélek vele?
– Persze. Úgy látszik nem tudja, hogy ketten vagyunk.
Vagy összetévesztett.

Kati kicsit elgondolkozott. A csendben csak a békák brekegése hallatszott.

– Azért nem szép tőled, hogy kihasználtad a helyzetet – mondta aztán. Marék kavicsot vett fel a sóderezett útról és ujjai közt pergetve visszahullatta a földre.

– Gondolhatod, hogy nem féltékenységből tettem – kacagott Zsuzsi.

– Csacsi vagy.

– És különben is látod, azt mondta, hogy csak azért is fog járni!

– Csak mérgében mondta. Nem biztos, hogy meg is tartja.

Most Zsuzsi hajolt le kavicsért. De csak egyet vett fel és mélyen bedobta a vízbe. Hallották a csobbanást amint beleesett.

– No, még jóvá lehet tenni – mondta Zsuzsi békítően.

– De miért nem igazítottad helyre mindjárt?

– Hiszen mondtam, hogy faképnél hagyott?! Egyenesen elviharzott!

– Majd fogok érte imádkozni.

– Tetszik neked?

– Sajnálom.

Kati fölállt és nyújtózott egyet.

– Neked még soha nem tetszett fiú? – szólt utána Zsuzsi.

– Tudod, Zsuzsi, hogy nem.

– Nekem sem... Azaz, hogy...

Ő is felállt és megigazította a haját. Kati csendben állt mellette és az ezüsthidat nézte. Talán valami vallomás következik most, gondolta.

– Menjünk aludni – indítványozta Zsuzsi és a hangja olyan józanul csengett, mintha nem is volna holdsütés, meg ezüsthíd, meg békakoncert, meg varázslatos balatoni éjszaka.

13.

Csacsa törökülésben ült a földön, lába között a labda. Felfeslett a külső, azt hozta rendbe. Értett hozzá. Az apja cipész. Hozzávaló is az apja műhelyéből került. Pufi hanyatt feküdt mellette és az eget nézte. Nem tudni mit nézett, mert csupa kék volt az egész, semmi felhő, de még felhőcske sem látszott rajta. Jocó a sovány akácnak támasztotta a hátát, az egyetlen fa a préri közepén. Valahogy itt felejtődött és amióta a srácok ismerték, mindig ilyen girbe-gurba volt és nyiszlett. Se nem nőtt, se nem terebélyesedett. Mindig ilyen volt. Egyforma, magányos, szegényes.

Csacsa szuszogott, ahogyan a tűt öltögette a vastag bőrön át. Pufi is szuszogott, mert náthás volt és egyszerre csak orrhangon megkérdezte:

– Jocó, bin töröd a fejed?

Jóska valóban törte valamin a fejét, de utálta, ha kíváncsiskodnak és ezért hallatlanba vette a kérdést. Kis ideig csendben ültek, csak a szuszogás hallatszott, akkor Pufi újból megkockáztatta:

– Jocó, bin töröd a fejed?

Jocó ezt tolakodásnak vette és dühös lett.

– Fogd be a pofád, dagadt – torkolta le Pufit, mire Pufi megijedt és hirtelen fölült.

– Bi bajod van? – kérdezte és nagyot tüszentett.

– Neked van bajod, úgy látom.

Pufi elővette a pepita zsebkendőjét és körülményesen kifújta az orrát. Ez arra volt jó, hogy időt nyerjen és rendezze a gondolatait.

– Igazad van – mondta azután. Nem kérdeztem semmit.

– Nahát – zárta le a párbeszédet Jocó.

Pufi újból hanyatt feküdt és tovább szuszogott a náthája miatt és Csacsza is, mert a bőrt javította. Nagy igyekezetében a nyelve hegyét is kitolta zárt ajkai között balról.

– Ezt már nem lehet megjavítani – állapította meg kis idő múlva. Mindig újból kiszakad. Mellette.

– Ne is vesződj vele – szólt oda Jocó. – Majd szerzünk másikat.

– Básikat??? – ült fel újból Pufi, de mert látta Jocó vészujjoló tekintetét gyorsan újból visszafeküdt. – Hát persze – mondta – szerzünk básikat.

– Te ló – torkolta le Jocó –, most nem ez a fontos.

– Dem? Én azt hittem.

– Most Klaudiusz a fontos.

– Persze, Klaudiusz a fontos. Hápci!

A fiú újból felült és érdeklődéssel sandított Jocó arcába.

– Csacsza, hagyd abba és figyelj ide.

– Figyelek – mondta a kis szőke és félretette a vacak labdát.

– Tudjátok miért hagyott itt minket Klaudiusz?

– Miért? – rándította meg a vállát Csacsza –, mert marha.

– Bondtam én is – fuvolázta Pufi és újból tüsszenteni készült.

– Hát ha tudni akarjátok a templom kedvéért hagyott itt minket.

Kis szünetet tartott a nagyobb hatás kedvéért, aztán folytatta:

- Templomba meg egy lány kedvéért jár.
- Tisztára megbolondult – állapította meg Pufi.
- Meg – hagyta helyben Csacsca.
- Na majd én kigyógyítom a bolondságából.
- Kigyógyítod?
- Ki.

– Mi is segítünk neked.

Csacsca harciasan feltúrte az ingujját.

– Nem úgy, te tök.

– Miért? Majd én jól fejbeverem. Attól kigyógyul. Majd meglátod.

– Attól csak bakacsabb lesz – vélte óvatosan Pufi.

– Majd leszoktatjuk azt a lányt a templomról, akkor neki is megjön az esze. Az mégiscsak pizsokság, hogy egy lány, meg a templom kedvéért otthagya a galerit.

– Na és hogy akarod? – érdeklődött Csacsca –, hiszen azt sem tudod, hogy kiről van szó!

– Olga majd megmutatja.

– Te bízol a szent boszorkányban?

– Látod, hogy átállt hozzánk.

– Jól focizik, az igaz.

– Hát, hogy jól, az túlzás, de lehet belőle valami. Aztán meg jó ha a galerinak női tagja is van.

– És mivel bizonyítja, hogy tényleg átállt hozzánk?

– Már nem jár többet templomba. Azt mondta, hogy az élete legnagyobb áldozata, de a kedvünkért meghozza.

– Hm...

Csacsa bizonyos kétkedéssel hümmentett.

– Majd meglátjuk. Te beszéltél vele...

– És bi a terved? – érdeklődött Pufi.

– A tervem...?

Jocó összehúzta a szemöldökét és merészen, fölényesen a távolba nézett. Csacsa meg Pufi bizonyos tisztelettel figyelték.

– A tervem? – ismételte meg Jocó hatásvadászón a kérdést. – Elraboljuk a nőt és átképezzük. Állítom nektek, hogy nem fog többé templomba járni. Sőt Klaudiuszt is észretéríti.

Pufi kissé elsápadt.

– Biért kell ehhez elrabolni – kérdezte óvatosan, mert nem szerette a komplikált dolgokat.

– Mit félsz te dagadt – tapintott a lényegre Csacsa. – Ha eredményt akarunk, neki kell menni a dolgoknak.

Újból föltúrte az ingujját és harciasan maga köré nézett.

– Ha félsz, mehetsz – mondta megvetően Jocó és elbiggyesztette az ajkát.

– Dem félek és dem megyek sehova. Csacsa, ha akarod tudni, bingyárt beverem a pofádat.

– Ilyen dáthásan? – csúfolódott a kis szőke.

– Ilyen dáthásan – erősködött Pufi, feltápászkodott és ő is kezdte felgyűrni az ingujját.

– Hát, ha akarod beverhetem az orrod – ugrott fel Csacsa harciasan, bokszozó állásba helyezkedett, s míg bal öklével arcát takarta, jobb öklét előre lendítgette Pufi náthás orra irányába.

– Azonnal üljetek le – rendelkezett Jocó ellentmondást nem tűrő hangon. – Miféle marhaság ez? Én itt egy nagyszabású galeri-tervet adok elő nektek, ti meg egymásnak akartok menni. Majd Klaudiusz orrát törjétek be, ne egymásét.

Csacsa vállat vont és abbahagyta a bokszolási előkészületeket.

– Ő kezdte – mondta sértődötten Pufi.

– Most nem dumálunk, hogy ki kezdte, ki nem kezdte, hanem idefigyeljétek.

A két srác morogva újból letelepedett a kopár gyepre.

– Hát hogy akarod? – kérdezte kis szünet után Csacsa, de a hangjában volt valami kelletlenség.

– Megtudjuk, hogy mikor megy templomba.

– Hogy tudjuk meg?

– Ez az Olga dolga lesz.

– Olga dolga, nagyon jó – vihogott Csacsa – Olga dolga...

– Ne ne vess, mert hazaküldelek.

– Jó, jó. Nem mondtam semmit. Szóval az Olga...

– Ő majd megtudja, hogy mikor megy templomba az a nő.

– Mi meglessük és elraboljuk.

– Világos nappal?

– Hát neeem. Majd sötétben...

– Majd a kedvéért nem kel föl a nap, hogy sötét legyen a mise idején.

– Hát akkor hogy lesz?

– Klaudiuszt valami ürüggyel visszatartjuk. Aztán Olgával megüzenjük, a srác beteg. Látogassa meg. A nő eljön. Olga bevezeti az üres telekre. A fáskamránk hátsó

falát kilazítom. Mi ott focizunk a grundon. Amikor jönnek körül vesszük őket, sajnálkozunk Klaudiusz felett, ajánlkozunk, hogy elkísérjük és amikor a fáskamrához érünk, belökjük és kész. A többit aztán bízzátok rám.

– Állati jó – lelkesedett Csacsca. – De ki foglalkozik addig Klaudiusszal.

– Majd te.

Csacsca nagyon sajnálta volna, hogy egy igazi nőrablásból kimaradjon és ezért elkeskenyedett az arca.

– Tudod Jocó – mondta kissé nyugtalanul –, hogy én nem tudok olyan jól dumálni, mint Pufi. Meg ő be sem fér a deszkarésen a sufnitokba. Inkább ő kösse le Klaudiuszt.

Pufi, aki nem túlzottan szerette a váratlan helyzeteket hamar ráállt volna a dologra, de a becsületet csak meg kellett menteni.

– Félsz, hogy Klaudiusz rájön a zűrre és hülyére pofoz mi?

– Klaudiusz nem verekedős. És különben is...

– Mit tudod te? Ha nő van a dologban! No de hát én majd elbánok vele. Csak bízzátok rám!

– Nem bánom – mondta leereszkedően Jocó – ha akarjátok, megegyezhettek egymás között.

– Bár beg is egyeztünk – sietett Pufi a helyzetet rögzíteni és ezúttal Csacsca sem ellenkezett vele.

– Akkor srácok, senkinek egy szót se! Olgával csak én tárgyalok. Értitek?

Csacsca vállat vont és a szakadt foci után nyúlt.

– És mi lesz a focival?

– Szerzünk egy újat.

– Jó pofa vagy. Honnan van gubád hozzá?

– Nem guba kell, hanem foci. Az meg van az ÖTC öltözőjében.

– Hm...

– A nénikém takarítónő az ÖTC sporttelepen...

– Az nem jó. Nőket nem lehet ilyenbe belevinni. Ha baj van mindjárt elvesztik a fejüket és mindent kifecsegsenek.

– Begvan? – ütött homlokára Pufi – Begvan! Bajd Klaudiusz szerez nekünk.

– Honnan gondolod?

– Da hallod. Ő a templomban biztos ismeri, hogy hova teszik a pénzt. Bajd begszerzi nekünk a bőr árát.

Pufi kihúzta magát és fölényesen körülnézett. Büszke volt az ötletére, meg örült is neki. Hogyisne, hogy őt az ÖTC-pályán elcsípjék focilopásért!

– És honnan gondolod – kérdezte lassan Jocó és élesen nézett a dagadt fiú szemébe –, honnan gondolod, hogy Klaudiusz hajlandó lesz a kedvedért templomot fosztogatni?

– De, dem kell bindjárt az egész templomot kifosztani. Hápci!

– Jó, jó. De hogy akarod rávenni?

– Ha a srác vissza akar térni hozzánk, ami biztos, ha a nő elmarad mellőle, ez legyen a feltétel, hogy visszafogadjuk.

– Mi legyen a feltétel? – érdeklődött Csacska, akinek ezúttal nehezebben fogott az agya.

– Bi? Hát az, hogy begszerzi nekünk a foci árát a templomból.

– Nem rossz – állapította meg Jocó. – De ez csak a második lépés. Előbb a nőt kell elintézni.

- És addig ne is focizzunk?
- Úgy sem érünk rá, míg ezt az ügyet el nem intézzük.
Jocó kihúzta magát és körülhordozta a tekintetét,
mintha egész bandát szemlélne.
- És biztosíthatlak benneteket, hogy nem fogunk soká
várakozni.

14.

– Pityu – mondta selymesen Olga, amikor kopogtatására Klaudiusz ajtót nyitott – nagyon fontos ügyben szeretnék veled beszélni. Este a farakás mögött találkozunk. Most sietek.

Olga tudta, hogy miért siet. Klaudiusz anyja ugyanis minden percben megjöhhet a piacról. Nem szeretett volna vele itt találkozni. Mert ez az öregasszony valahogyan megérezte, hogy körülötte nincs minden rendben és Olga, tudta, hogy megérezte.

Amikor tehát besötétedett Olga nyugtalankodni kezdett, mert a macska nem volt a konyhában, sőt a szobában sem és bejelentette, hogy nem tud aludni, ha nincs meg a macska és kimegy keresni. A szülei ezt rendjénvalónak tarották. Ők sem tudták elképzelni, hogy hová lett a Cili. Az apja még bízta is:

– Eredj csak lánykám, keresd meg.

A lányka elindult az ajtó felé és kinézett a sötét udvarra.

– Jaj, milyen sötét van! Hol keressem?

Ez csak költői kérdés volt, mert hiszen ő maga zárta be a dögöt a pincébe, mielőtt az apja hazajött volna.

– Vidd magaddal a lámpát – ajánlotta az anyja.

– Nem kell – tiltakozott gyorsan Olga – azért látok egész jól. A szemem megszokja a sötétséget...

Gyorsan kilépett az udvarra és behúzta maga után az ajtót.

* * *

Amikor Ignác bácsi megkondította a harangot Klaudiusz a konyhában ült és látszólag újságot olvasott. Nem olvasta, csak a kezében volt az újság és magában azon tűnődött, hogy elinduljon-e az esti misére, vagy nem? Ha a lány nincs ott, minek? De haragjában azt mondta, hogy igenis el fog járni továbbra is. Hát most menjen, induljon?

...Úgyis mindegy. Az a lány úgy sem tudja meg, hogy ott volt-e, vagy sem? Akkor meg minek lődörögjön ott egy óra hosszat?

De, ha csak tréfált? Ha csak őt ugratta, s mégis ott van? Összehajtotta az újságot és letette a konyhaasztalra. Lassan felállt és odament az ablakhoz. Tudta, hogy az anyja a szobában, ugyancsak az ablaknál, az ő szakadt ingét foltozza. Délután kimosta, most megvarrja, ő meg holnap reggel felveszi. Abban megy munkába. Bandi bácsihoz. Azt is tudta, hogy az anyja, most az üveges ajtón át lopva őt lesi, hogy mit tétovázik ott az ablaknál. Mert Klaudiusz tisztában volt vele, hogy az anyja tudja, hogy ő most valami körül határozatlankodik.

Ez bosszantotta. Ott állt az ablaknál, kibámult rajta, de nem látott semmit az ablaküvegen túl. Még olgát sem, aki most terelgette a Cilit a pince felé.

– Nem mész el? – hallotta anyja kérdését a szobából és anélkül, hogy meggondolta volna önkéntelenül felelte:

– Már indulok.

Az asszony nem kérdezte, hogy hová, mert a fia eléggé kiöltözött, tudta, hogy nem focizni megy a prérre a srácokhoz. Különben is az utóbbi hetekben eléggé kerülte a társaságukat. Ebből persze megint már következteté-

seket vont le és türelmesen várta, hogy a fia mikor jelenik meg az udvarban egy leányzóval.

Szóval Klaudiusz sejtette mit gondol az anyja és ettől egészen piros lett. Azt is tudta, hogy ha az anyja nem szól most közbe, valószínűleg nem is indult volna. Valahogyan szégyellte, hogy ilyen dolgokban olyan határozatlan. De persze, ez nem szénhordás. És végtére, ha el is indul, nem kell neki okvetlenül a templom felé venni az útját.

Amikor kilépett az utcára, olyan hangosan hallotta a harangszót, hogy egészen elcsodálkozott. Úgy látszik erre hozza a szél a hangot. Csakhogy a szél egyáltalán nem fújdogált, de még szellőcske sem.

– Most hová menjen?

Végignézett magán. Hát ebben a ruhában csak nem mehet a prérre? vagy a grundra? Esetleg moziba, vagy cukrászdába... De mit csinál ott egyedül? Vagy pláne, ha ott vannak a srácok!

Attól még jobban félt, hogy találkozik velük. Rádöbent, hogy egyedül akar lenni. Még Sárosiékhoz elmenne, hogy tisztázza azzal a lánnyal a múltkori beszélgetésüket. Ehhez még érzett magában némi erőt. Kifaggatná, miért járt eddig templomba? És miért hagyta abba ilyen hirtelen. És, hogy akkor ő sem akar többet... Dehát Sárosiék nyaralni vannak és az a lány is csak azért maradt, hogy átvegye a szenet. Egész idő alatt, míg a 15 mázsát lehordta a pincéjükbe, egy szót sem váltottak. Pedig ott állt a kocsinál és számolta a kosarakat. Amikor az utolsó kosárral indult, ő is velement. Folyton csak az óráját nézte és azt mondta: Siess! – Nekem nem sürgős – felelte ő vissza konokul, de mert a lány kérő hangon szólt: – Kér-

lek siess! – úgy el kezdett futni az utolsó kosár szénnel a hátán, hogy az alig érte utol. Le is vágta a szemet a sarokba, fordult és rohant el. Nem akarta, hogy borraivalót nyomjon a markába.

– Várj! – hallotta maga mögött a kiáltást, de volt eszében megállni.

Kint föllökte a kosarat a kocsira és fölugrott az ülésre.

– Gyerünk – szólt oda Bandi bácsinak.

– De sürgős, sandított rá az öreg, de mert tényleg nagyon meleg volt és álldogálni az italbolt előtt is lehetett, rászólt Szekfűre:

– Gyi!

Klaudiusz csak akkor törülte meg ingujjával izzadt homlokát, amikor már nekilódultak. Nem nézett hátra, de tudta, hogy a lány most ott áll a kapuban és utánuk bámul kezében egy húszassal...

Arra eszmélt föl, hogy valami hiányzik körülötte, vagy benne, ami az előbb megvolt.

– Ja, a harangszó...

Maga sem tudta, hogy miért, lassan elindult az elnémult harangszó irányába. Mire az Árok utca végén a Hamu utcához ért, már tudta, elmegy a misére. Éspedig bosszúból. Csakazértis. De lelke mélyén ott lappangott, az a be nem vallott kívánság vagy vágy: hátha mégis ott lenne!

Már mind a két haranggal húzták, amikor a lépcsőn fölmászott és a templomba belépett. Az orgona szólt, a pap már az oltárnál állt. Éspedig a nagy, testes pap. A vékony cingár, most bújt elő valahonnan az oltár mellől, kezében vastag, fekete könyv, és szemlesütve jött a gyóntatószék felé. Ezt a szokását Klaudiusz már ismerte.

Úgy tűnt neki, hogy Kis atya, amikor közelébe ért, rápillantott és kissé elmosolyodott. Ez jólesett neki. Legalább valaki, aki őt ismeri itt...

Aztán eszébe jutott, hátha tévedett. Hiszen észre sem vehette, annyira leszegte a fejét...

Most ő is körülnézett. Csak most. Eddig hordozgatta magában annak a bizonytalan örömnek a lehetőségét: hátha Ő itt van!

Nos nem volt itt. Talán még nem jöttek haza a nyaralásból... Vagy jönni fog, de majd később... Ez azelőtt is előfordult néha...

Egykedvűen állt és várt.

Nem történt semmi.

A mise a szokott módon folyt, de persze ő nem értett belőle semmit. Állt és unatkozott. Néha csöngettek, olyankor egyesek letérdeltek, mások mélyebben meghajtották magukat. Volt, aki semmit sem csinált. Úgy mint ő. Általában a férfiak. Ez most feltűnt neki. Nem az, hogy nem térdeltek le. Ezt már máskor is megfigyelte. Hanem, hogy férfiak is vannak a templomban. Egy-két srác is volt. Hozzá hasonló. Még néhány évvel idősebb is. Most vette észre, hogy egyiket, másikat ismeri is. A szénhordásból.

Ettől bátrabb lett és jobban körülnézett. Szeme újból odatévedt, ahol Kati szokott ülni, illetve térdelni. Mert azt megfigyelte, hogy elég sokat imádkozott térdelve. A helye most üres volt. Nem foglalta el senki. Pedig körülötte ültek. Mintha ezek is várnák, hogy jön. De nem jött. Nem jön az már többé...

Akkor megakadt a szeme a Kati helyével szemben egy szobron. Eddig föl sem tűnt neki. Egy nő volt. Földgo-

lyón állt, a földgolyón kígyó tekeredett, a kígyónak alma volt a szájában. A kígyó fején taposott a nő. No, bátor egy nő lehet – gondolta magában, hogy mezítláb a kígyó fejére mer lépni.

Akkor fölpillantott a kezére. Az imára volt kulcsolva, úgy mint Katinál is látta.

És az arca?

Klaudiusz megdöbbsent. Egészen a Kati arca! Komoly és mégis mosolyog. Valami jószág van rajta. Jó asszony lehet. Ha levágnák a haját, egészen olyan lenne, mint Kati. Észrevette, hogy ez lehetetlen. Hogyan lehet egy kőszobor haját levágni?! De, ha ez a lány megnővesztené a magáét! Legközelebb meg is mondja neki. Úgy találta, hogy ez a nő nagyon szép. De mit akar ő mondani? És kinek?

Megint elkedvetlenedett. Csak állt és nagyon egyedül érezte magát. Most vette csak észre, hogy a pap kiment az oltártól és Ignác bácsi oltogatja a gyertyákat. Az orgona szólt még ugyan, de az emberek jönnek kifelé. Még el is sodorják őt. Maga sem tudta miért, ő nem ment a többivel. Félreállt és csendben maradt.

Már a lámpákat is oltogatták, de ő még mindig ott állt hátul, a gyóntatószék és a szenteltvíztartó között. Nem gondolt semmire, nem akart semmit, még csak azt sem érezte, hogy most valamit akarni, vagy tenni kellene. Nem nehezedett rá a szokott határozatlansága. Már csak egy lámpa égett valahol a középtájon, meg egy piros lámpácska az oltár előtt. Érdekes, hogy ezt is csak most vette észre. És mégis tudta, hogy az a piros lámpa mindig égni szokott, nappal is, mint mikor az úttestet felbontják és piros lámpával jelzik, hogy vigyázat, nappalra aztán elfelejtik eloltani. Itt vajon mire kell vigyázni? Hirtelen

éles fénycsík vetődött a lába elé, elnyújtott háromszög alakban. Fölkapta a fejét. A gyóntatószék ajtaja nyílt. Onnan jött a fény. De Kis atya már el is oltotta, ismét félhomály lett körülötte. A pap odalépett hozzá.

– Mi van veled, kisöreg? – suttogta és annyi szeretet volt a hangjában, hogy Klaudiusznak bizseregni kezdett a szíve táján.

– Jó lesz haza menni, mert már csukják a templomot. Vagy volna valami megbeszélni való?

A káplán arra gondolt, ha most tényleg akadna valami megbeszélni való, akkor elkésik a vacsoráról és a plébános úr dörmögni fog. De azért nyugodt maradt és megismételte a kérdést:

– Akarsz valamit?

– Az ki? – buggyant ki egészen váratlanul a kérdés Klaudiuszból, annyira váratlanul, hogy a fiút magát is meglepte a bátorsága. A kezével a női szobor felé bökött.

A káplán követte az esetlenül levegőbe emelkedő kezét. Finoman elmosolyodott.

– Az, fiam? Az Istennek anyja.

Pillanatnyi csend támadt közöttük. A fiatal pap nem magyarázkodott tovább, a fiút pedig megdöbbentette a felelet.

– Az Istennek anyja? – kérdezte és csupa kérdőjel volt az egész emberke.

– Jó éjszakát! – mondta, aztán hirtelen megfordult és kiment a templomból. Odakint sötét volt.

* * *

Amikor hazaért, eszébe jutott, hogy Olga alighanem várja a farakás mögött. De azt is tudta, hogy az anyja meg vacsorával várja.

Most mit csináljon?

Ha bemegy vacsorázni, és utána megint azt mondja, hogy el kell menni, akkor anyja majd faggatja, hogy hova, meg miért, meg, hogy már alig van otthon, meg vi-
gyázzon, kivel áll szóba, és persze megkérdezi, mennyi pénzt visz magával.

Ha viszont most egyenesen hátramegy, akkor legfel-
jebb az a szemrehányás éri, az anyja részéről, hogy hol volt ilyen sokáig? Azt meg egy vállrándítással el lehet intézni.

Úgy döntött tehát, hogy egyenesen hátramegy a fara-
kás mögé.

Az udvaron sötét volt, bár egyik másik ablak ki volt világítva, de nem sok fényt adott. Az udvar középvonalát választotta, ott osont nyílegyenesen hátra. A nagy fara-
kás a háttérben sötétlett. Akkor hányták össze, amikor ta-
valy az udvarban terebélyesedő két kiöregedett platánt kivágták és összedarabolták.

Olga ott ült egy fahasábon és Cilit simogatta. A macs-
ka az ölében dorombolt.

– Tudom, hogy templomban voltál – mondta halkan, amikor Klaudiusz megjelent. – Azért nem haragszom, hogy megvárakoztattál.

– Mit akarsz? – kérdezte a fiú kelletlenül. Valahogyan tartott ettől a lánytól, mert eszes volt és gyorsabban kap-
csolt mint ő.

– Ülj le. Nagyon fontos.

Kicsit odább húzódtott, hogy helyet adjon. Klaudiusz letelepedett.

Olga szünetet tartott és Cilit simogatta.

– Talán észrevetted – mondta aztán –, hogy már nem járok templomba.

– Észrevettem – felelte tompán a fiú.

– Te pedig jársz...

Klaudiusz kényelmetlenül érezte magát és nem felelt.

– Talánt azt hiszed, hogy elítéllek érte? – A hang bárszonyosan simogatott a csendes éjszakában. – Egyáltalán nem

Újabb szünet.

– És tudod, hogy miért nem járok ide templomba?

– Nem tudom.

– Miattad Pista. De azért máshová járok...

– Miattam? – lepődött meg a kerek fej. – Miattam jársz máshová?

– Nem, te csacsi. Hanem miattad nem járok ide. Hadd higgyék a srácok, hogy elhagytam a templomot.

– Hát akkor melyik templomba jársz?

Ez kellemetlen kérdés volt és ki kellett kerülni.

– A fiúk valamit terveznek ellened, mert ott hagytad őket.

– Nem hagytam ott őket!

– Dehogynem. Azt mondják a templom miatt.

Klaudiusz elvörösödött.

– Na és? – mondta Klaudiusz. – Nem vagyok hozzájuk kötve.

– Én is azt gondolom. De nem érdemes velük újat húzni. Amikor a fülembé jutott, hogy valami készül, lassan

elhagytam a templomot és aztán bizalmukba férkőztem, Teérted, Pista, tudod?

Klaudiusznak melege lett. Nem a srácok, hanem Olga miatt. Mit akar ez tőle?

Olga nem is szólt többet, csak Cilit becézgette. A kerek fej nem ismerte ki magát a dolgok szövevényében és miközben Katira is gondolt, esetenül megkérdezte:

– Hát akkor mi legyen?

Olga finoman összehúzta a szemét. Tudta, hogy ez az ő pillanata. Lassan felállt.

– Vigyázz magadra, Pistám – suttogta aggódással átszótt, simogató hangon, s oly nesztelenül illant el Klaudiusz mellől, hogy mire a fiú felocsúdott már árnyékát sem látta a sötét éjszakában.

* * *

Amikor ágyba bújt és eloltotta a villanyt, az anyja már aludt. Örült, hogy elkerülte a kérdéseket. Ő nem tudott elaludni, a feje kóválygott. Az Isten Anyját látta maga előtt, jóságos arcával, aztán meg Olga fekete fejét, amint suttogja: a fiúk valamit terveznek ellened... Ő ellene? De miért? Mert otthagya őket. Dehát ő nem hagyta ott! Azaz... tényleg az utóbbi időben nem igen ment feléjük... Hordta a szemet. Most van a szezonja. Aztán meg ha maradt kis ideje inkább otthon pihent. Vagy elment a templomba. Ez igaz... No, majd holnap megmagyarázza nekik... Dehát Olga?! És honnan tudja? Persze mondta, beférkőzött közéjük... A templomot is elhagyta, illetve más templomba jár... Szóval becsapta őket...

A templomról megint a szobor jutott eszébe. Hogy-hogy az Isten anyja? Sohase gondolt arra, hogy az Isten-

nek anyja is lehet. De hogy meztől jár és nem cipőben? Meg, hogy rá mer lépni a kígyó fejére... Különös kígyó lehet, hogy almát eszik... De lehet, hogy nem is akarja megenni, csak ellopta. Biztos ellopta annak a szép nőnek a kertjéből, de észrevették és most rajtavesztett. A szeme is kidülledt úgy rálépett a fejére. Ronda egy féreg, az biztos... És milyen szép az Isten anyja! Csak az a lány olyan szép mint ő... Hm... Ha megkérdezné, bizonyára elmondaná, hogy mi van azzal a kígyóval meg az almával? Meg is kérdezhethné tőle, hogy igaz-e, hogy a szép nő kertjéből lopta és azért lép most a fejére?... Dehát, hogyan kérdezze meg, ha nem jön többet a templomba... És a szemet is elvitte már nekik... Legközelebb majd jövőre, hacsak nem lesz megint kemény, hosszú tél...

Jobb oldalára fordult, mert eddig hanyatt feküdt és lehuntya a szemét.

...Olga is meg tudná mondani, dehát...

Újból látta maga előtt a lány sötét alakját, ott a farakás homályában. A macska az ölében ült és simogatta.

...Pistám – suttogta... de olyan furcsa volt a hangja. Klaudiusz nem is hallotta még így... Úgy érezte, hogy vér tódul a fejébe, a szíve hevesebben ver. Megriadt saját magától, hirtelen felült és kinyitotta a szemét. Csend volt a szobában, csak az anyja egyenletes lélegzését hallotta. Valahol messze egy vonat füttyült. Végig simított a homlokán és visszafeküdt az átforrósodott párnára. Újból felemelkedett kissé és megfordította a pámát. A másik oldala hűvös volt, jólesett az arcát rászorítani. Behuntya a szemét és örült, hogy hűvössé lett körülötte az éjszakai világ.

...Isten anyja – suttogta akaratlanul...

Megint látta maga előtt a szép nőt. Jóságos tekintetét. Egy darabig mintha szelíden nézte volna, aztán megmozdult az ajka.

...Vigyázz magadra Pistám... suttogta – vigyázz magadra...

Másnap reggel nagyon sajnálta, hogy ezt valóságban tulajdonképpen Olga mondta neki és nem az a szép nő, az Isten anyja.

Sárosi főmérnöknek rettenetes gondjai voltak. Bárki azt gondolhatta volna, hogy a gondokat a szerteágazó és egyre fejlődő és bonyolult vállalat okozza, de erről szó sem volt. Abban ő, kitűnően eligazodott. Hanem a két lánya!

Gyakran látta őket pusmogni, hol kora reggel, amikor ő épp csak hogy kikászálódott az ágyból, lent a Balaton partján, lábukat a vízbe lógatva. Vagy a délutáni forróság idején az öreg fűz árnyékában, esetleg este, a partmenti padon, vagy egyszerűen elmentek sétálni a kis romantikus csapáson a nádasba. Ott tekergett ez a magas akarattyai part alatt, az embernyi magasra nőtt nád közt, s jó volt arra, hogy félrehúzódjának a vizsgáló apai szemek elől.

Egy darabig figyelte ezeket a tabu alá helyezett eszmecseréket. Hol csendben, hol lendületesen, sőt néha szenvedélyesen is folytak, de amikor néhány napi töprengés után úgy látta, atyai kötelessége, hogy utána nézen a dolognak és hozzájuk közelített, a legbájosabb, legjobban nevelt kislányokká változtak és körül-turbéolták őt.

– Apus, miért nem alszol még egy kicsit, hisz akkora a forróság! Apus ne csináljak neked jó, hideg limonádét? vagy nem akarsz inkább jégbehűtött dinnyét? Van ám,! Egy kávét apus? Vagy: gyere ülj le ide közénk, nézd, milyen gyönyörű most a víz. Egészen sima. Olyan mint a

tükör. És csacsogtak és csevegtek, és hízelegtek, úgy, hogy nem lehetett velük mit kezdeni. És nem volt mit tenni, mint hallgatni és engedni, hogy kényeztessék.

Hja, az üzem az egészen más. Amikor megkezdték az elterelő dumálást, akkor ő finoman, fölényesen hátrátolta székét és csendben, de nagyon élesen és határozottan azt mondta:

– A taktikázást hagyjuk. Térjünk a tárgyra.

És nem engedett kibúvót, mellébeszélést, köntörfalazást, szószátyárkodást, ravaszkodást. Mindenki tudta, hogy most tényleg a tárgyra kell térni.

De próbálja csak meg ezt a fogást a lányaival szemben!

De apus! Ilyen melegben! És két ilyen csitrivel! Hiszen még hűvös időben sem telik semmi okos dolog két ilyen női fejből! Hát még most! És el is felejtette, hogy Pesten megfogadtuk, hogy a Balatonon semmi okos dologról nem beszélünk.

És hiába ment ellentámadásba, hogy hiszen ti folyton komoly dolgokról beszélgettek egymás között, nevetve intették le: ugyan apus, a legnagyobb számárságokról beszélgetünk! És ha erre azt felelte, hogy őt a lányai számárságai érdeklik, hát egyik lányától jobbfelől, a másiktól balfelől kapott egy cuppanós puszit az alábbi szöveg-
gel: Ezek a mi számárságaink, apus!

Mintahogy a dolgok így álltak, Sárosi főmérnök a legnagyobb gondban volt és mert semmiképpen sem akart lemondani arról, hogy leányainak tisztességes és körültekintő nevelést adjon, kénytelen volt taktikát változtatni. A nyílt érdeklődés helyett, az óvatos megfigyelést választotta. Ez persze hosszú és körültekintő eljárást igényelt, de a

főmérnök papa úgy gondolta, hogy még nem olyan veszélyes a helyzet, hogy azonnali és erélyes intézkedésre volna szükség. Nem faggatta tehát tovább lányait, hanem figyelte őket. Egyszerre túlzottan kíváncsi lett arra, hogy mit olvasnak, a strandon kivel barátkoznak, fiatalokkal, felnőttekkel és azok gondolkozásmódjából, jelleméből, érdeklődési köréből próbált visszakövetkeztetni. Megleszte, hogy mit csinálnak, amikor azt hiszik, hogy ő délutáni álmát alussza. Figyelt arra, hogy miről beszélgetnek, miket kérdezgettek, ha hármásban vannak, vagy ha egyik, vagy másik lányával csak négy szemközt maradt. Érdekelte, hogy mi a véleményük a legutóbb megnézett filmről, erről, vagy arról az ismerősükről és éjszakánként, és mikor már csend volt a házban és csak a hullámverés egyenletes és andalító csobogása hallatszott a part felől, vagy a békakoncert brekegése a nádas irányából, akkor, igen akkor magányosan és egyik cigarettát a másik után szívva, azon mesterkedett, hogy megfigyelései anyagát valami szerves egésszé, érthető megoldássá illessze egybe. Ez a művelet nem volt egyszerű. Szégyenkezve kellett beismernie, hogy milyen kevésbé ért a nők lélektanához, hogy a hallottakból és látottakból mily kevésbé tudja az ok és okozati összefüggéseket kihámozni. – Nyilván mert a nők nem logikusak – és végül is mély sóhajjal zárta le töprengéseit, bevallván maga előtt, hogy ő tulajdonképpen magára maradt, sajnálatraméltó, lányos apa, és könnyebb az ő bonyolult üzemének bonyolult ügyeit intézni, mint lányai hétköznapi titkait megfejtani. És ez a gondokkal teljes sóhajítás olyan mély és aggodalommal tele volt, hogy Kati, aki szintén nem tudott elaludni, halkan átszólt a szomszéd szobából:

– Apus, valami baj van?

De apus nyilván nem hallotta kis madárcájának óvatos csipogását, azért még mélyebbet sóhajtott, eloltotta a cigarettáját és a fal felé fordult azzal a szándékkal, hogy gondjai elől alvásban keres enyhülést. Lehunyta a szemét, de a háta mögül neszezést hallott, s ettől éles lett az álom határán már-már eltompuló hallása.

– Apus, valami baj van?

Sárosi főmérnök hirtelen megfordult és felült.

Kati állt az ágyánál. Hosszú hálóinge majdnem a földre ért és haja kócos volt attól, hogy a párnán álmatlanul ide-oda forgatta a fejét.

– Hát te miért nem alszol? – rivalt rá folytott hangon szigorúságot mímelve.

– Azt én is kérdezhetem tőled, apus – adta vissza a kérdést Kati és félrebillentette a fejét.

– Honnan tudod, hogy nem aludtam?

– Olyan nagyokat sóhajtozol.

A kislány leült az ágya szélére és megsimogatta az apja takarón nyugvó kezét.

– Tudjuk, hogy valami gondod van.

No nézd csak, gondolta a főmérnök, ő akarja leleplezni a lányait és a végén még őt leplezik le.

– Ti adtok gondot nekem, kislányom – változtatott akaratlanul is taktikát Sárosi.

– Azt sejtjük. Pedig semmi okod nincs rá. Igazán.

– De ti titkoltok előttem valamit.

– Nem titkolunk semmit. Hiszen úgys tudod...

– Én tudom? Mit tudok?

– Hát... hát, ingatta meg kócos fejét, hogy hogy Zsuzsi nem akar templomba jönni.

– Vagy úgy?

A főmémők végigtúrt a haján. Erről tudott. Persze, hogy tudott erről.

– Ennyi az egész?

– Ennyi. Ez nem elég neked, apus?

Kati hangjában szemrehányás volt. Apa ismerte lányai különböző felfogását ebben a kérdésben. Nem avatkozott a dologba. Úgy gondolta, ha majd benő a fejük lágya, keressék meg maguk a helyes utat. Ő egyébként nemigen ért rá ezzel a problémával foglalkozni, annyira lekötötte az üzem. Hitt a maga módján, hiszen valamikor szerzetes gimnáziumban tanult, hitt már csak azért is, hogy feleségét élőnek tudja, akivel egyszer találkozhat. De hite meglehetősen önző volt, mert éppen a felesége miatti elkeseredés állította szembe Istennel. Tudta, ez a kislánya, aki itt áll most az ágya előtt hosszú hálóingben, mezítláb, kusza szőke hajjal és a kezét simogatja, valóságos angyal, de nehezen tudta elképzelni, hogy a másik, aki egészségesen szuszog a küszöbön túl, kevésbé lenne angyal, azért mert megharagudott Istenre, éppen az anyja miatt.

– Ő bátrabb, mint én – állapította meg magában Sárosi –, de persze Zsuzsi nem járt szerzetes iskolába.

– Apus...

A kislánya hangja térítette magához gondolataiból.

– Igen... igen... Katikám, most menj szépen aludni.

Kati lehajolt és gyengéden megcsókolta az apja homlokát.

– De te is aludj, apus! Igazán...

A meztelen lábak végigosontak a padlón, aztán csend lett az egész házban.

Klaudiusz egész nap nyugtalan volt, alig várta, hogy az utolsó kosár szenet is kiborítsa, lemossa magáról a szénport és átöltözzék. Bekapta a vacsorát és ment a templomba. Persze az anyjának nem mondta, hova megy, mást sem mondott neki, egyáltalán nem szólt semmit, csak köszönt és indult.

– Csak ne gyere későn – szólt utána az asszony.

Klaudiusz került egyet a másik irányba, aztán a mellékutcák szövevényén a templom felé tartott. Az a szobor, az Isten anyjának szobra, az nem hagyta nyugton. Elhatározta, hogy megnézi közelről. Kissé szürkült már – augusztus vége felé járt az idő – a kerek fej mégis óvatosan körülnézett a templomlépcső alján. De a levegő tiszta volt és a fiú gyorsan felsurrant a letaposott kőkockákon.

A templomban csendes félhomály fogadta. Csak egy lámpa égett. Hátul kicsit megállt és körülnézett. Valaki foglalatzkodott a Szent Antal-szobor előtt, görnyedt alak. A lámpa szelíd fénykörében meg egy nénike vakoskodott. Vastag nyűtt imakönyv volt előtte. Klaudiusz az ablaksor felé került és a padok mentén indult előre. Az Isten anyjának szobra halványan látszott a félhomályban valahol elől a padon túl. A fiú óvatosan lépegetett a templomi csendben, félt, hogy zajt csap és észreveszik. Hogy ki vehetné észre, arról nem adott számot magának, de benne volt ez a rossz érzés és időnként körül is nézett.

Amikor a második padhoz ért, beoldalazott és letelepedett a szoborral szemben. Leült. Aztán lassan és kíváncsian föltekintett a szoborra. Szép volt a szobor, a fiú csak nézte, nézegette. – Az Isten anyja – suttogetta magában. És újból elcsodálkozott, hogy az Istennek anyja van.

Valami zaj hallatszott hátulról, talán valaki bejött, s ő önkéntelenül hátrafordult. Egy vékonyka alak állt a szenteltvíztartónál. Ott, ahol ő szokott álldogálni. Újból előrefordult és eszébe jutott, hogy ő pontosan odaült, ahol az a lány szokott ülni. Ezen kicsit elgondolkozott. Úgy vélte, hogy nagyon is illik, ahhoz, hogy az Isten anyjához ilyen közel üljön. De ő mit keres itt? Valami szégyenérzet-féle szaladt át rajta és félősen a szoborra pillantott. No nem, az Isten anyja nem haragudott. Éppen olyan jóságosan nézett rá, mint az imént. Ez megnyugtatta és alig észrevehetően vállat vont. Nem is mozdult többet, ült csendben.

Meggyújtottak még néhány lámpát a templomban, és egyre többen jöttek be. Valaki végigballagott a templomon előlről hátra, kulcscsörgés és ajtónyikorgás hallatszott. Aztán néhány másodperc múlva megkondukt a harang. Ignác bácsi húzta. Negyed óra múlva kezdődik a mise.

Ahogy nagyobb lett a világosság a templomban, Klaudiusz észrevette, hogy mennyi virág van az Isten anyjának lábánál. Sem a földgömböt, sem a kígyót, sem az almát nem láthatta. Jobb is – gondolta – legalább nem mutatkozik az a ronda féreg. Nézegette a virágokat. Nyárvégi virágok voltak, cinnia, meg őszirózsa. Valaki leült melléje. Nem fordította oda a fejét, valahogyan megérezte, hogy ez nem illik. Ignác bácsi gyűjtogatni kezdte a gyertyákat az oltáron. Most eléje ült egy gyerek. Később

jött egy görbehátú asszony, az meg a gyerek mellé telepedett. Halkan pusmogtak, de nem értette, hogy mit. Valami könnyedséget érzett a bal oldalán, leheletnyi mocorgást. A szomszédja letérdelt. Óvatosan odapillantott. A szíve hevesen kezdett dobogni. Fehér blúzt látott és világoskék szoknyát. És olyan tekintetet amilyen az Isten anyjáié volt. Mintha visszatükrözte volna a nézését. Akarta mondani, hogy milyen ez a tekintet, de nem találta a megfelelő szót. Ignác bácsi újból végigballagott a templomon. Most megkondult mind a két harang. A vastagabb, meg a vékonyabb hangú. Egy kis csöngő is megszólalt a szentély felől. Kezdődött a mise. Klaudiusz meg egyre törte a fejét, hogy milyen ennek a leánynak a nézése. Amikor megszólalt az orgona hátrafordult, hogy megnézzze. Észrevette, hogy az a valaki még mindig ott áll a szenteltvíztartó mellett. De most már világos volt és megismerte. A mandulaszemű Olga volt. Gyorsan elkapta a fejét, hogy észre ne vegye, akkor jutott hirtelen eszébe – Ártatlan! Persze, ártatlan a nézése ennek a lánynak. Milyen egész más, mint az Olgáié!

Olga már régen figyelte Klaudiuszt. Amikor Kati belépett és mellé ült, elsötétült az arca. Egészen vékonyra húzta össze a szemét és úgy figyelt. De nem látott semmit. Mintha azok ketten ott elől észre sem vették volna egymást. Persze elfogta az imént Klaudiusz pillantását. Észrevette-e? Nem-e? Nem tudta. Csupa szokásból bemártotta ujját a szenteltvíztartóba, térdet hajtott és kiment.

* * *

A préri felől kesernyés ízű füstszag húzódott a homályba burkolódzó házak felé. Az utcai világítást még nem gyújtották meg, még nem volt egészen sötét. Az ég szürke volt, a városból fölszálló gőzök, por és füst ráült a házak tetejére és rőt fénnel verte vissza a belvárosi reklámok fényét. A prérin túl néhány gyárkémény rajzolódt az opálos égre, de a kesernyés füstszag sokkal közelebből érkezett: a vasúti töltés tövéből. A tűz is idelátzott az Árok utcába, és a lángok körül időnként árnyak imbolyogtak.

Olga lemászott az árok egyik oldalán, könnyedén átlépett az alján posványosodó szennyes vízen, felsietett a másik oldalon és a tűz felé tartott. Fele úton volt, amikor meggondolta magát, nagyot került bal kézre és a töltés aljához lopódkodott. Onnan közeledett nesztelenül a tűz felé. Egyre sötétedett, a lámpákat meggyújtották az Árok utcában, de csak kevés égett, foghíjasan, és a fényük nem ért ide a préri szélére. A lány vagy ötven lépésre a tűztől óvatosan megállt és lassan leguggolt. Éppen jókor. Csacsa ölnyi száraz gazcsomót dobott a parázsra és a lángok nagy recsegés közepette hatalmasan fellobbantak. Jócó és Pufi kissé elhúzódtak a tűztől.

– Marha vagy, Csacsa – méltatlankodott Pufi –, még megégeted a bőrünket.

– Most ne veszekedjete – előzte meg a szóváltást Jócó –, hanem ülj le Csacsa és beszéljük meg a teendőket. Olga megígérte, hogy eljön.

A lány közelebb csúszott a fiúhoz. A töltés alján kis mélyedés vezetett, abban kúszott előre.

– Ha jönne – vélte Csacsza bosszúsan, hogy belefolytatták ami kikíváncozott – akkor látni lehetne. Egész az árok utcáig ellátni.

A srácok mind arra néztek.

– Hát lehetne látni, ha jönne – vélte Pufi is.

Jocó hallgatott. Ő megbízott Olgában.

– Biztos becsap minket – mondta kis szünet után Csacsza. – Hol templomba jár, hol nem. Múltkor is rajtacsíptem. De azt mondta, hogy csak Klaudiusz után leselkedik. A fene tudja, hogy lehet-e neki hinni?!

Pufi, aki dühös volt rá, mert Olga semmibe se vette a hájas fiút, ebben egyetértett Csacszával:

– Jocó, én is azt mondom, legyél óvatos.

– Én is azt mondom – szólalt meg Olga, vagy öt lépésnyire a hátuk mögött és felállt. – Legyetek sokkal óvatosabbak. Hát ilyen potyán meg lehet benneteket közelíteni? A dumátokat kihallgatni?

A dagadt fiú ijedtében felugrott és elsápadt, Csacsza meg dühös lett:

– Ez jellemző rád, hogy kihallgatsz bennünket.

– Nem hallgattalak ki benneteket, csak az utolsó mondatokat hallottam – füllentette és mosolyogva lépett a tűz fénykörébe.

– Rendes lány vagy – mondta Jocó, aki egész idő alatt nyugodtan ült a helyén. – Gyere és telepedj le. Mit végeztél?

Olga és a két fiú leheveredett.

A lány kis szünetet tartott, lebocsátott szempillái alól végigmérte a srácokat.

– A lány megjött a nyaralásból – mondta aztán tompa hangon. És...

– És? – hajolt előre Jocó.

– És eljött a templomba. Sőt...

Úgy tett mintha köhögnie kellene a füst miatt, de csak a feszültséget akarta fokozni.

– Ne fuldokolj itt, hanem mondd már... unszolta Csacsa félig megvetően, félig indulatosan, de mindenképpen kíváncsian.

– Ha szemtelen vagy – mondta a lány – kaphatsz egy pofont.

– Miii?! – horkant fel a kis szőke hörcsög és felugrott.

– Tőlem meg is kapod – szólt rá Jocó – ha itt ordibálsz. És taposd el a tüzet, mert az Árok utcából meglátanak.

– De már azt még sem túrom, hogy egy ilyen...

Jocó hangtalanul, de villámgyorsan, mint a párdac, talpraugrott és elkapta Csacsa csuklóját. Csavart egyet rajta. A fiú földre bukott.

– Na ne izélj... – próbálta a csuklóját kiszabadítani.

Jocó elengedte és szétrúgta a tüzet.

– Taposd el – parancsolta.

A kis szőke morogva engedelmeskedett. Amikor egészen sötét lett körülöttük és Csacsa újból leült, Olga csendesen, békítően megjegyezte.

– Ha széthúzás van köztetek, nem megyünk semmire. A bandában egyetértésnek kell lennie.

A fiúk hallgattak. Jocó tudta legjobban, hogy a lánynak igaza van.

– Folytasd – mondta kis szünet után. – Ott hagytad abba, hogy sőt...

– Igen, azt akartam mondani, hogy egymás mellett ültetek a templomban. Klaudiusz, meg az a lány.

– Egymás mellett ültek?
– Egymás mellett.
– A Klaudiusz tisztára megalondult – horkant fel Csacska.

– Tisztára – hagyta helyben Pufi. – Itt az ideje, hogy észre térítsük.

Ezt fontoskodva mondta, de tudta, hogy az észretérítés oroszlánrésze nem az ő feladata lesz.

– Mit tanácsolsz? – kérdezte Jocó a leánytól.

– Ne várjatok sokáig. De a faskamrák nem lesz jó. Ha kiabálni kezd, meg őrlöngeni, akkor meg kell kötni, meg betömni a száját. Az ilyesmit pedig el kell kerülni. A két srác fölfigyelt.

– Hogyhogy?

– Azért, mert a faskamrát kihagyjuk a játékból.

– Hát akkor hol akarod?

Jocó fölállt.

– Gyertek velem.

Körülnézett, majd elindult a töltés felé. A többiek követték. Fölmásztak a töltésre. Már egészen sötét volt. A túlsó oldalon leereszkedtek, és vagy ötven métert haladtak az aljában balkéz felé. Valami sötétlett előttük. Egy bódé.

– Szerszámos volt, amikor javították a pályát. Most üres – mondta Jocó és benyomta az ajtaját. Zseblámpát vett elő és körülvilágított. Üres. Pókhálós kamra, a sarokban lóca, a szemközti falon állvány. A szerszámokat tartották ott.

– Ez jó lesz – mondta Jocó. – És addig nem engedjük el, míg Klaudiusz észhez nem tér. – Olga a te feladatod lesz, hogy elcsald az Árok utcába. A többi a mi dolgunk.

- És ki fogja etetni? – kottyant közbe Pufi.
- Gyűjtsd csak meg a lámpát – szólta Olga.
- Jocó újból körülvilágított.
- Elég tágas – mondta a lány. – Itt elférünk ketten is.
- Hogy érted ezt? – kérdezte óvatosan Jocó.
- Majd engem is bezártok vele. Én meg történetesen éppen a Közértből jövök és lesz nálam elég ennivaló. A többi meg bízátok rám.
- És mire jó ez? – kérdezte gyanakodva Csacska.
- Azt a lányt is megszerzem magunknak. Három nap alatt átképzem.
- Jocó elismeréssel nézett rá, de gyorsan eloltotta a lámpát.
- Felőlem – mondta hanyagul, de alapjában véve sajnálta, hogy ez az ötlet nem benne született meg.

Sárosi főmémők, meg Zsuzsi azzal foglalatostkodtak, hogy kicsomagolják a bőröndjeiket. A ruhákban és cipelőkben még benne izzott a balatoni hőség és a fürdőruhák nedvesek voltak a nejlonzacskóban, mert utolsó pilanatig kihasználták a vizet, a levegőt és a napfényt.

Zsuzsi kicsit búsan turkált az összevisszaságban, míg a papa a cipőket rendezgette a szekrény aljában. Kati elment vacsorárávalót venni. Zsuzsi kínálta fel a szerepcserét, mert tudta, hogy Katinak már honvágya van a saját temploma után. Sárosi sejtette, hogy miről van szó és miközben némán tett-vett, azon morfondírozott, holnap ő is felkeresi a plébániát. Ezt tulajdonképpen nem most határozta el, hanem még azon az éjszakán, amikor Kati a hosszú hálóingében odaállt az ágya mellé, de most újra biztatnia kellett magát, mert némi húzódozást érzett a papi látogatástól. Tudta, ha holnap nem megy, nem is fog elmenni talán soha. Vagy legalábbis nagyon sokáig. De holnap még szabadságon van és rendelkezik az idejével, holnapután már az üzemé és nem tud magának időt szakítani ilyesmire. A papokkal akart beszélni. Nem ismerte őket, csak úgy távolról. Nagy ünnepkor ő is elment a templomba. Tudta, hogy van egy kövér, idősebb pap, az a plébános, és van egy fiatal, kis cingár emberke, az a káplán. Hogy melyikkel akar beszélni? Tulajdonképpen mindegy. Az egyik nyilván tapasztaltabb, a másik jobban érti a mai fiatalokat. A Kati néha szokott beszélni róluk,

de csak úgy felületesen. Azt se tudta, hogy melyiknél szokott gyónni. Mikor a lányai még elsőáldozók voltak, egyik sem volt a plébánián, és a szomszéd templomban bémálkoztak. Ezért nem ismerte őket személyesen.

Az előszobából motoszkálás hallatszott. Valaki kulcsot tolt a zárba. Ajtó nyílt és csukódott.

– Megjött Kati – élénkült fel Zsuzsi és kilibbent az előszobába.

A kislány ott állt az előszoba közepén, hálót a kezében, tele kisebb nagyobb csomaggal. Illatos sárgadinnye húzta a hálót legalul.

– Dinnyét is hoztál? – lelkesedett Zsuzsi. – Jaj de jó! És mit hoztál még? Tudod, milyen éhes vagyok?

* * *

– Gyerekeim – mondta másnap reggeli után a papa – tudom, ti most takarítani fogtok...

– Te pedig elmenekülsz itthonról, ugye ezt akartad mondani, apus? – kacagott Zsuzsi átölelte az apja nyakát és megcsókolta.

– Valóságos gondolatolvasó vagy kislányom. De azért ebédre hazajövök. Vagy menjek inkább kocsmába?

– Ha rántottáival megelégszel, akkor csak gyere haza. És hova akarsz menni, apus? – érdeklődött Kati.

– Majd megmondom, ha visszajöttem – ütötte el a választ ravasz mosollyal Sárosi.

– Hű, de titokzatos vagy!

De egy jó görögdinnyét igazán hozhatnál. Te olyan jól tudsz dinnyét vásárolni – hízelgett Zsuzsi.

– Majd meglátjuk, majd meglátjuk – tápáskodott fel az alacsony reggelizőasztal mellől a főmérnök és bevo-

nult a fürdőszobába. a lányai meg úgy gondolták, hogy nem vétenek apus ellen, ha nem várják meg míg titokzatos útjára indul. Így hát nyomban megtették az előkészületet a lakás kétségbeejtő és teljes felforgatásához, amit köznyelven általában úgy szoktak hívni, hogy nagytakarítás.

Sárosi, miután megcsókolta bekötöttfejű és partvissal, meg tollseprővel felszerelt lányait, nagy ügyel-bajjal ki-keveredett az össze-vissza tologatott bútorok útvesztőjén keresztül a lakásból.

* * *

Ignác bácsi, aki a kertben babrált valamit, csak azt látta, hogy egy jólöltözött úr fordul be a plébániára és becsönget. Persze hiába csöngetett a szerencsétlen, mert a plébános úr a püspökhöz utazott, a káplánt meg sürgősen beteghez hívták. Az előbb motorozott ki a kapun, a benzin bűze még ott terjengett a kapu alatt. Minthogy a jólöltözött úr újból megnyomta a csengőt és türelmesen, de konokul várakozott, Ignác bácsi megsajnálta és előballagott a kertből.

– Kit tetszik keresni? – szólt meg a kerítés mögül.

A hang váratlanul érte a látogatót és előbb jobbra nézett, aztán balra, végül is a háta mögé, de nem látott senkit.

– Itt vagyok – jelentkezett Ignác bácsi az orgonabokor mellől.

– Jó napot kívánok! A plébános urat keresem.

Ez megnyerő bemutatkozás volt. Tudniillik, hogy valaki egyáltalán köszön mielőtt a plébános urat keresné.

– Sajnos nincs itt – felelte az öreg. – Mivel szolgálhatok?

– Kihez van szerencsém? Én Sárosi mérnök vagyok.

– Örvendek. De én azt hittem, hogy engem mindenki ismer errefelé. Talán nem itt tetszik lakni?

– De itt lakom.

– Különös... Azaz, hogy bizonyára nem a mi hitünkön van.

Sárosi kissé megköszörülte a torkát.

– Katolikus vagyok.

Ignác bácsi tudta, hányadán áll a látogatóval és a tárgyra tért.

– Én vagyok a sekrestyés.

– Á, igen, a lányom beszélt Ignác bácsiról... sőt magam is... csak nem ismertem meg ebben a kerti ruhában... Hiszen szoktam én is...

– Minden sátoros ünnepkor – vágott közbe nyugodtan az öreg.

– Akkor talán a káplán úrral... – próbált kitérni Sárosi.

– Az imánt ment beteghez – világosította fel kegyetlenül Ignác bácsi.

– Hát akkor... – tétovázott a főmérnök és a feje tetejére állított lakásra gondolt.

– Motorral ment, rövidesen megjöhét – adta szájába a mentő ötletet a sekrestyés. – Addig megmutatom a keretet, ha nem unja.

Dehogyan unta Sárosi. Unta a nagytakarítást, a felforgatott lakást, unta, hogy most beüljön a presszóba vagy sétálgasson az utcán, vagy, hogy elmenjen bárkihez egy kis tereferére. Különben is kihez menne? Most mindenki dolgozik. Kapott tehát a mentő ötleten.

– Nagyon szívesen, ha nem zavarom...

– Az én szakmám olyan, hogy reggeltől estig zavar-nak. Úgy, hogy aki zavar, az nem zavar. Ezért fizetnek. Tessék odajönni a kertkapuhoz.

Amikor a két férfi a kertkapuban kezét szorított, mindketten úgy gondolták, hogy jó ismeretséget kötöttek. Sárosi szerette az eredeti embereket. Ignác bácsi meg az udvariasakat.

– Tessék, talán ülünk le ide a padra.

A főmérnök ebből megértette, hogy az öreg nem a kert akarja megmutatni, hanem beszélgetni akar. Csak-hogy tévedett. Mert Ignác bácsinak más tervei voltak és egy kukkot sem szólt.

– Milyen szép ez a kert – törte meg a csendet végre Sárosi – maga gondozza, Ignác bácsi?

– A fenét – morogta az öreg – ki van adva felesbe.

– Persze, ad elég munkát a templom is.

– Ad is, nem is. Mikor hogy. Újabban egyre kevesebbet.

– Hogyhogy? – kérdezte a főmérnök naivul, aki hozzá volt szokva, hogy az üzeme napról napra több munkát ad.

– Kevesen járnak templomba, nem piszkolják össze a padlót, meg a padokat. Tiszta haszon. Nem kopik a felmosóröngy. Meg annak is haszon, aki nem jár. Nem kopik a térde. Csak a textílipar jár rosszul. Nem kell annyi nadrág, meg felmosóröngy.

Sárosi óvatosan rápillantott. Komolyan mondja ezt az öreg, vagy mókázik? De Ignác bácsi arca olyan volt, mint a szobor. Élesmetszésű olajbarna arca volt keskeny ajakkal.

– Hát igen... – mondta Sárosi, mert nem tudta, hogy mit mondjon.

– De az italboltoknak, meg a bíróságoknak, meg a sebeseknek annál jobban megy.

– Miért gondolja? – kérdezte óvatosan és kissé zavartan a másik.

– A dolog igen logikus. Aki nem jár a templomba, az jár az italboltba.

– És a bíróság?

– Oda nem jár, oda viszik. Mert hát lopás, meg garázdálkodás, meg erőszakos... Tetszik tudni, no?

– Dehát van azért sok rendes ember, aki nem jár templomba és azért még sincs dolga se itallal, se bírósággal, se orvosokkal...

– Először is – támaszkodott előre a két térdére az öreg – azt sohasem lehet tudni, hogy ami ma így van, az holnap hogyan lesz? Azután, meg csak sokan elbuknak az életben, mert...

Legyintett egyet. Hátratámaszkodott és egészen más hangon azt mondta:

– Tudtam, hogy megjöttek a nyaralásból. Tegnap este itt volt a lánya.

Sárosi meglepődött.

– Maga ismer minket, Ignác bácsi?

– Kit ne ismernék én itt? Negyven éve szolgállok ennél a templomnál.

– Szép idő! Gondolom sokat tapasztalt.

– Az emberek mind egyformák. Míg gyerek, eljár a templomba. Amikor kamasz lesz elkallódik. Persze elsőáldozás, bérnálás az még megvan. Aztán sokáig semmi. Akkor jön az esküvő. Utána megint semmi. Akkor ke-

resztelő. Esetleg még egy. aztán nagyon sokáig semmi. csak amikor már kinyúlt a betegágyon. Még jó, ha mo-tyogni tud, vagy a szemével inteni, hogy bánja az egész nyomorúságos életét. Alig van néhány hűséges, aki mindvégig kitart.

Sárosi kezdte magát kényelmetlenül érezni.

– Lehet, hogy igaza van... Bizonyára így van... Hiszen már negyven éve figyeli itt az embereket... Dehát a papok...

Ignác bácsi azonban ma kegyetlen hangulatban volt. És bár ismerte a papokat is és volt elég baja velük, de most nem hagyta magát. Ami a begyében volt, annak ki kellett jönnie.

– A lányaira vigyázzon – mondta olyan közömbös hangon, mintha azt mondta volna, hogy vigyázzon a ruhájára, mert a pad poros.

– A lányaimra? – dobbant meg Sárosi szíve. – Miért? Mi van a lányaimmal?

A fegyelmezett és kimért Sárosiból kibuggyant az édesapa.

– Az egyik túl sokat jár templomba, a másik meg egyáltalán nem.

Kis szünetet tartott, aztán hozzátette:

– Persze az apjuk sem.

Ez nyílt kihívás volt, és a főmérnök okvetlenül rend-reutasított volna bárkit, de nem Ignác bácsit és főleg nem most és éppen akkor, amikor arra terelődött a beszélgetés, amiről tulajdonképpen a papokkal akart beszélni.

– Mit akar ezzel mondani?

– Ezt mindenki megértheti, aki akarja.

– A lányaimról mit akart mondani?

– Hogy vigyázzon rájuk.
– Dehát miért, mi van velük?
– Azt is mondhatta volna, hogy mi közöm a lányaihoz? Igaz is, mi közöm hozzájuk? Csakhogy ez nem úgy van. Nekem is van ám szívem. Ha nem is látszik. Én szenvedek, ha szemem láttára tönkre megy egy emberi élet. És hányat láttam már negyven év alatt tönkremenni! Pedig milyen buzgón jártak ide gyermekkorukban! Ministráltak, énekkarba jártak, első péntekesek, meg napi áldozók voltak. Aztán rátértek a tékozló fiú útjára...

Sárosi kissé felkapta a fejét. Még emlékezett erre a példabeszédre. A bibliából való. És most regisztrálta csak, hogy ez a negyven év templom mellett, és papok közt élő ember egész beszélgetésük során még semmi jámborságot nem mondott eddig. Most először említett valamit és azt is diszkréten. Lopva újra ránézett. A szemem komoly volt, de tekintetében keveredett ezzel a komolysággal valami megfoghatatlan, elrejtőzni akaró jószág, csipetnyi vidám huncutsággal.

– Tetszik tudni – folytatta Ignác bácsi rövid eszmélkedés után –, mikor aztán rájönnek, hogy az élet többnyire moslékkal szolgál, akkor visszatérnek az atyai házba. És még jó, ha visszatérnek...

Újból elgondolkozott, aztán hozzátette:

– Szép kis história, mi? Dehát persze, mérnök urat a lányai érdeklik...

Hangya mászott a cipője orrán, azt figyelte.

– Szóval... az is különös, hogy akik sokat kaptak: egészséget, tehetséget, szépséget, meg mit tudom én mit, azok elkótyavetyélik az élet piacán. (Így mondta, ilyen költőien.) Az Istennek meg megmarad a selejtje. No de

az Isten tud a kövekből is Ábrahámnak fiaikat támasztani – idézte a szentírást, aztán hirtelen Sárosi felé fordult és megkérdezte:

– Ismeri Klaudiuszt?

– Ismerem – pirult el enyhén a főmémők.

– Tegnap itt volt a templomban.

– Igen...

– És Kati lánya is itt volt...

Sárosi nem felelt.

A fiú odaült, ahol a lánya szokott ülni. Aztán jött a lánya és mellé ült.

Sárosi megrettent.

– Azt akarja mondani, hogy... hogy találkájuk volt a... a templomban?

– Á, dehogy! Klaudiusznak fogalma sem volt, hogy a lánya jönni fog. – Kati meg odaült megszokásból. Mindig ott ül. Most azért ne üljön oda, mert az a fiú odatelepedett? Ez talán feltűnő lett volna. Teljesen ártatlan és véletlen dolog volt az egész.

– Biztos maga ebben? – lélegzett fel a főmémők.

– Nyugodt lehet, hogy így van. Ismerem az embereimet. Hanem volt másvalaki is a templomban. Kis bestia. De nagyon buzgó... És hát Klaudiusz nem közömbös előtte. Megleste őket... Attól sok minden kitelik...

Motor zúgott fel a kapualjban. Porfelhő csapott fel, fék nyikorgott, aztán nyekkenés hallatszott és cingár kis alak ugrott le a motorról.

Ignác bátya felállt.

– Mémők úr, a káplán atyával akart beszélni. tessék.

Kitárta a kertkaput és faképnél hagyta Sárosit. Elbálgott az érfélben roskadozó almafák felé.

A srácok a vasúti töltés tövében heverték és Klaudiusz is velük volt. Bágyadt nyárvégi nap terpeszkedett, szelíd kék éggel és a levegőben szelíden úszkáló ökörnnyállal. Az árokmenti néhány akácfa szürke volt a portól, és közöttük idesárgállott az Árok utcai házak sorfala, girbegurbán, hepe-hupásan, rozszant vörös és szürke tetőkkel, meg az udvarokból itt-ott előkukucskáló porlepte lombokkal. A töltéstől az árokig húzódó préri sárga volt és kietlen, csak az árokmente látszott zöldnek az akácfák árnyékában.

Klaudiusz úgy került ide, hogy ma vasárnap volt, nem hordott szemet, a srácok egyszerűen behatoltak a lakásába, lefűlelték és kihurcolták a prérire. Ő maga akarta is, nem is, de még az anyja is biztatta, aki nem minden gond nélkül szemlélte, hogy fia teljesen elhanyagolja a régi barátait és holmi jámbor életre adta magát. Tudta, a gyerekek nem elég életrevaló, s örült neki, hogy ezek a kis csirkefogók utána jöttek, nem hagyták, törődnek vele, és magukkal viszik.

Valami persze motoszkált a fiúban is, hogy nem lehet a régi haverokat csak úgy faképnél hagyni. A feleszületett tisztességérzet súgta ezt neki, de hát a munka, meg a fáradtsága elég mentségül szolgáltak, anyja előtt, a srácok előtt, no meg saját lelkiismerete előtt is. De most nem bánta, hogy érte jöttek. Magától valószínűleg nem szánta volna rá magát, hogy kimenjen a prérire, de szí-

vesen engedett az unszolásnak, többek közt, hogy lelkiismeretét is megnyugtassa.

Míg ballagtak az aszott réten, volt mit hallgatnia. Hogy így, meg úgy, meg mit képzelsz, meg stb. Ő hallgatott, kissé bambán mosolygott, meg a vállát vonogatta.

– És focink sincs már, tudod? – heveskedett Csacska és ide-oda hadonászott az orra előtt.

Klaudiuszt kissé meghökkentette ez a bejelentés. Csak nem akarják, hogy ő vegyen nekik focit? Persze, ő keres. Ki más is vehetne közülük. Apjuk, anyjuk nem ad ilyenre pénzt. Kell az otthon másra! Dehát náluk is így van. Ha előállna otthon azzal, hogy a legközelebbi keresetéből focit vesz, anyja mindjárt rákezdené, jaj, fiam nincs még télikabátod, nincs még egy rendes ruhád sem... és anyának is kellene ez is, az is... meg a befőzés... szilvát kellene venni... krumplink sincs még...

– Mér' rúgtatok széjjel? – ment át hamar ellentámadásba, hogy megelőzze a bajt.

– Nem mi rúgtuk széjjel, tudod? – tódította Pufi. – Akkor kezdett széjjel menni, amikor te berúgtad az akácokba, a tüskék közé. Akkor mutattam is neked... Na ne vágj olyan képet mintha nem emlékeznél rá!

– Tényleg akkor kezdett széjjelmenni – állapította meg Jocó csendesen, de határozott hangon.

– De én akkor megvarrtam – védekezett Klaudiusz.

– Na ugye, hogy emlékszel?

– Tényleg megvarrtad és azóta mást se csináltunk csak varrogattuk. Mindig szétment. Foci nélkül meg mit kezdünk?

– Venni kellene egyet, ez világos – kockáztatta meg csacska a lehetőséget.

– Nagyon drága – szólt közbe gyorsan Klaudiusz. Inkább csináljunk egy rongylabdát. Az is megteszi.

– Ilyen könnyen barátocskám nem rázol le minket. Te szétrúgtad a jó focinkat és most azt akarod, hogy rongylabdával focizzunk. Keresed a sok pénzt és odébbállsz. Ne nézz hülyének minket!

– Erre én is akarlak kérni – mondta ismét csendesen Jocó.

Klaudiusznak melege lett. Miért is jött ki ezekkel? Ha tudta volna! Keresett valami indokot, hogy elillanjon. De semmi okos dolog nem jutott eszébe, a srácok meg egyre szorongatták. Már az is kiderült róla, hogy elpártolt a galeritől. Sőt el is árulta őket. Talán most is csak azért jött közéjük, hogy kémkedjék. Csakhogy ők nem hagyják magukat. Még emlékeznek arra az alma-esetre a Közért-raktárban. Annak Klaudiusz volt a főhőse és csak azért nem bukott le, mert a többiek falaztak neki. De ha átpártolt tőlük, akkor majd ők is... stb., stb.

És így ment ez, amíg a töltéshez nem értek. A kerek fej már csupa zavarodás volt, vastag izzadságcseppek gyöngyöztek a halántékán és homlokán, már azon volt, hogy a következő fizetéséből tényleg megveszi a focit. Ezt a lélektani pillanatot várta és érezte meg Jocó, aki eddig nem sokat beszélt.

– Nem olyan veszélyes a helyzet – csitította nekihevílt haverjait a bandavezér – volna egy kerek, testhezálló, neked való tervem.

– Miféle terved van? – heveskedett tovább Csacsca.

– Halgass, fiam. Ez a kettőnk dolga. Klaudiuszé, meg az enyém. Hagyjatok magunkra.

– Igenis nem hagyunk– erősködött Pufi. – Minket is megsértett azzal, hogy felénk se néz, hanem folyton a templomot bújja. Minket is érdekel a terved.

Jocó dühös lett.

– Menjetek a pokolba, azt mondom nektek, amíg jól megy a dolgotok.

Fölpattant és ökölbe szorította a kezét.

– Jó, jó – szedelődzködött a két srác – azért nem kell mindjárt kiverni a huppot. Elhisszük, hogy jól elintézed.

Pillantást vetettek a sápadt Klaudiuszra és eloldalogtak.

Jocó újra letelepedett Klaudiusz mellé.

– Látod, hogy ezek meg vannak keveredve. Hallgass ide. Olyan tervem van, amellyel egyszerre helyreütöd a csorbát, amit a magad és a galeri becsületén ejtettél.

– Mi a terved? – kérdezte Klaudiusz némi megkönynyebbüléssel.

– Hát, fiam, te bejáratos vagy a templomba, mi?

Klaudiusz hallgatott.

– Ezt nem tagadhatod. Ezt mindnyájan tudjuk. Szerezz nekünk focit a templomból. Érted?

Féloldalról rásandított Klaudiuszra.

– A templomból? – rökönyödött meg a kerek fej. – Ott nincs foci!

– Na jó, azt én is tudom. De a foci ára ott van.

– Hol? – kérdezte naivul Klaudiusz.

– A perselyben.

Jocó egyre áldozatát leste.

– A perselyben?!

– Tudod nagyon jól. Ne teted magad.

Klaudiusznak ismét melege lett.

– Azt akarod, hogy lopjam el a perselyt? – kérdezte indulatosan.

– Az almát is ügyesen loptad. Értesz hozzá – mondta Jocó fölényesen. – És igazán csak rajtunk múlt, hogy nem derült ki. És rajtunk múlik, hogy ezután se derüljön ki.

Klaudiusz csapdában volt. Érezte ezt és zavarosan latolgatta az eshetőségeket.

– Ne sokat törd a fejed. Ha megteszed lesz újra focink. És ami fő: elismerjük, hogy ismét a galerihoz tartozol és megvédünk mindenkivel szemben. De ha nem, hát akkor persze...

Jocó elhallgatott és a közük ereszkedő félelmetes csend többet mondott Klaudiusznak, mintha hárman is magyaráztak volna, hogy mi lesz vele, ha nem áll kötélnek. Vívódott magával. Mit tegyen? Ha vállalja és rajta-veszt?... Mi lesz azzal a lánnyal?... Hogyan áll a Kis atya elé?... Mit szól az anyja... bandi bácsi... Olga... meg mindenki... És ha nem vállalja? Ezek itt mindenre képesek... Ismeri őket...

Folyt róla a veríték, kínjában ide-oda pislogott.

– Gondold meg jól, hogy mit válaszolsz – hallotta Jocó vészjósló hangját, de olyan távolról hallotta, mintha nem is itt ült volna mellette a fűvön.

– Szóval nem? – kérdezte kis szünet után a galerifőnök és talpra ugrott.

– Várj – szólalt meg Klaudiusz kínjában, mert valami világosság kezdett a kerek fejben derengeni.

Jocó lassan visszaült melléje.

Ha nem egyezem bele – gondolta Klaudiusz, akkor ezek biztosan elintéznak, az almalopással, meg egyebek-

kel, mert sok minden más is eszébe jutott, amit a számlájára lehetett írni. Ha meg beleegyezem, nem biztos, hogy végre is hajtom. Azt mondom, hogy nem sikerült.

Megtalálta az egérutat. Kissé fellélegzett.

– Nem bánom – mondta –, elvállalom.

– Csakhogy megjött az eszed – bölintott Jocó és felállt. Két ujját a szájába dugta és füttyjelet adott. A töltés túlsó oldaláról Pufi meg Csacsca jelentek meg. Kíváncsi képpel ereszkedtek le az innenső lejtőn.

– Na mi van? – kérdezte Csacsca és hol egyikre, hol másokra pillantott.

– Minden rendben van – mondta Jocó. – Tudtam, hogy Klaudiusz beleváló srác. És most megbeszéljük az akcióttervet.

Így mondta: akcióttervet.

* * *

Zsuzsit nagyon nyugtalanította mindaz, amit apja Katiról elmondott. Mert Sárosi tele aggodalommal beszámolt Ignác bácsival folytatott beszélgetéséről. Hogy egymás mellett ültek a templomban, meg van egy Olga nevű lány, akitől tartani kell, meg vigyázzon a lányára. De ugyanakkor a káplán atya megnyugtatta, hogy Klaudiusz rendes gyerek, bár igaz nem rég jár templomba. És Olga is templombajáró, bár utóbbi időben nem látta őt a misén. Lehet, mindez igaz, de az ő apai szíve mégis tele volt aggodalommal és volt annyi emberismerete, hogy inkább fogadta el az öreg sekrestyés véleményét, mint a fiatal káplánét. Zsuzsi azt mondta, hogy majd segít a bajon. Apus csak bízza rá.

Délután, mosogatás közben aztán odaszólt Katinak:

- Telefonált a nagymama.
- Mit telefonált?
- Nem jól érzi magát.
- Szegény kisöreg. Átmegyünk hozzá?
- Át kellene.
- Hát menjünk.

Zsuzsi törülgetett és éppen a nagy tál volt a kezében. Óvatosan tolta helyére a konyhaszekrényben.

– Tudod, az Irma néni vár ma, próbára. Emlékszel, megígértem neki.

– Utána menjünk a nagymamához.

– Ki tudja meddig tart a próba. Tudod Irma néni milyen kényes. Menjél Katikám egyedül. És ha idejében szabadulok, utánad megyek.

– A nagymama neheztelni fog.

– Ha ma nem jutok el, holnap kipótolom. Mondd is meg neki.

Szóltanul rámosták tovább az edényeket. Kati valami dalt dúdolgatott és Zsuzsi is hozzásegített.

– Akkor indulok a nagyihoz – mondta Kati, amikor kész lettek.

– Ezt a puszit add át a nagyinak az én nevében, és holnap, ha megyek már egészséges legyen!

Zsuzsi megcsókolta Katit és a kőpadló feltörléséhez látott.

Gyorsan elkészült vele. Megmosta a kezét és bement az apja szobájába. Ide-oda kotorászott az íróasztalán, végre talált egy darab papírt, aminek csak az egyik oldalára írtak valamit. Megfordította és ráírta:

„A szabónőhöz mentem. Katit elküldtem nagyihoz. Remélem ma sikerül végére járni a dolognak. Ha későn jövök haza ne nyugtalankodjál. Telefonálj nagyihoz, hogy Kati aludjon nála. A beteget gondozni kell. Vacsora a frigiben. Jó étvágyat. Puszi!”

„ui. Sok puszi!!!”

Nekitámasztotta a levélkét az állólámpának, hamar átöltözött. Kék szoknyát vett és fehér blúzt. A tükör előtt igazított egyet a haján és amint végigmérte saját magát a látvánnyal meg volt elégedve. Az előszobában leakasztotta a Kati balonját és elindult Irma nénihez.

* * *

Olga, aki egész délután igen jól viselte magát, nagyon kedves volt és mindenben segített anyjának, első harangszókor azzal a kéréssel állt elő, hogy szeretne Róza nénihez kimenni Ligetre. Még egy hét van az iskoláig, aztán már úgy sem lesz alkalma. Róza néni Olga anyjának testvére volt. Keresztanyja a kislánynak. A mama kicsit csóválta a fejét, hogy ilyen későn, meg ilyen hirtelen, miért nem szólt előbb, meg stb. De Olga azt mondta, hogy kint is maradna pár napig, majd segít keresztanyjának a befőzésnél, sőt visz is neki pár kiló őszibarackot. Az anyja még morgolódott egy darabig, de minthogy a munkából éppen hazaérkező apu is lánya mellé állt, hát engedett.

– Olyan szép barackot láttam a zöldségesnél, 16 forint kilója... Vinnék öt kilót...

Anya kicsit szívta a fogát, de apu a tárcába nyúlt és kihúzott belőle egy száz forintost.

– Nesze lányom. Ez útiköltség, meg a barack ára. Aztán vegyél egy tábla csokit is keresztanyádnak. Úgyis nemsokára névnapja lesz. De mondd meg, hogy akkor nem mehetsz ki, mert tanulnod kell.

Azzal asztalra dobta a bankót.

– Nem lehet lógással kezdeni az iskolaévet – tette hozzá magyarázatképpen.

Olga gyorsan felkapta a százast.

– Apu, igazán milyen aranyos vagy! – átölelte és megcsókolta.

– Na jó, jó, te kis bolondos... Hát csak öltözz és menj.

* * *

Már szürkült, amikor Klaudiusz Csacsa kíséretében hazaért.

Elgondolkozva lépte át a küszöböt, de Csacsa a maga heves módján félrelökte:

– Csókolom, Tóth néni. Ugye el tetszik engedni Klaudit. Irtó jó tábortüzet rendezünk. Búcsúzunk a nyártól. Tetszik tudni, kezdődik a sulis. A prériben rendezzük, a töltesen túl. Ne tessék félni, csak mi leszünk srácok, a régi galeri.

Gyorsan beszélt, mint a fürgeteg. Le akarta rohanni szegény Tóth nénit.

– Ha akarsz, mehetsz – mondta a fáradt asszony –, de előbb vacsorázz meg.

– NEM kell, Tóth néni! Hiszen éppen az a pláne, hogy mi sütünk egy kis szalonnát. Legföljebb, ha van egy darabka itthon, azt elhozhatja magával. Meg egy kis kenyeret...

Tóth néni sóhajtott egyet és a kamrába ment. Klaudiusz szó nélkül letelepedett az asztal mellé a hokedlire.

– Látod – súgta neki oda Csacska –, az öreglány elenged...

Klaudiusz pipacsvörös lett a méregtől, de már nem tudott felelni, mert anyja megjelent a kamraajtóban darab szalonnával, meg kenyérrel.

– Csak ne gyere nagyon későn, fiam – mondta és papírba csavarta mind a kettőt.

– Köszönjük szépen, Tóth néni. Nem fogunk későn jönni. De ha jól érezzük magunkat? Ugye maradhatunk? Majd nem keltjük fel Tóth nénit. A Pista hozzánk jön aludni. Ne tessék nyugtalankodni.

– De reggel munkába kell mennie.

– Majd tőlünk megy egyenesen. Ne is tessék aggódni. Anyu majd pakol neki reggelire valót. Anyu is jószívű... na gyere öregem, menjünk. Írtó klassz lesz, meglátod!

– Csókolom, anyus – mondta Klaudiusz és kissé elsápadt – ebédre hazajövök.

Zsebre tette a papírba csomagolt szalonnát és kenyeret, a fiókból előkotorta a zsebkését, azt is zsebébe csúsztatta.

– Csókolom, drága Tóth néni – csuda klassz lesz... – köszönt el Csacska és már kívül volt a küszöbön.

Klaudiusz utána ment. Nehéz szívvel húzta be maga után az ajtót.

Az asszonyt valami rossz érzés fogta el. Maga körül nézett. Észrevette, hogy a kamra nyitva maradt. Becsukta. Hirtelen gondolt egyet. Kísietett az udvarra, de a fiúk már nem voltak sehol. A templom felől idehallatszott a

második harangszó. Fáradtan nekitámaszkodott az ajtófélfának. Az udvar már sötét volt. Valaki elsietett előtte, de nem vette őt észre, és ő sem látta, hogy kicsoda. Amikor a kaput kinyitotta az utcai lámpa fényében megismerte. A feketehajú Olga volt.

Irma néni kényes volt arra, hogy keze alól csak kitűnő munka kerüljön ki. A próba ezért sokáig tartott. Hol itt húzott az a vacak ruha, hol ott vetett ráncot, aztán hosszú volt, ami ma nem divat, de mikor feltűzték, akkor meg rövid lett, amit apu nem enged meg. Már a másodikat is elharangozták, amikor Irma néni végre kijelentette, hogy mindennel meg van elégedve.

Zsuzsi sietve öltözködött. Mikor elkészült, pillantást vetett a tükörbe és igazított egyet a haján. Köszönt és ment. Irma néni megcsóválta a fejét. Ezek a fiatalok mind ilyenek. Mindig sietnek, tele vannak programmal, mindenféle fölösleges butasággal, semmit rendesen meg nem csinálnak, csak kapkodnak, felületesek, rohannak. Hova rohannak? Úgyis elég hamar a sírhoz jut az ember! Nem érnek rá semmire. Még élni sem. Hát akkor mire jó az egész?

Öltögette Zsuzsi őszi kosztümjét és morgott. Már beharangoztak, de még mindig bírálta a fiatalokat és közben a fejét csóválta.

A kislány odaért a templomhoz. A szürkületben mindenfelől emberek igyekeztek az esti misére. Férfiak, nők, magányosan vagy családosan, srácok vasárnapi öltözetben vagy farmerben, lányok tűsarkú cipőben. Öregeket nem lehetett látni. Azok már jókor elindultak otthonról, hogy idejében érkezzenek és ülőhelyet is kapjanak. Van, aki már félórája bent üldögélt és morzsolta a rózsafüzé-

rét. Öreg nénikék. Zsuzsi szívdobogva sietett fel a lépcsőn. Már több mint egy éve nem járt itt. Amióta az anyja meghalt. Nem nagyon elemezte az érzelmeit, hanem azon töprengett, hogy vajon a szokott helyük szabad-e még? Aztán meg, hogy az a fiú, az a Klaudiusz, a szénhordó ott lesz-e?

Belépett a kivilágított templomba. A gyertyák már égtek az oltáron, fehér őszirózsa mindenfelé. Igen, ott is. Az Ő lábánál. A földgömb, a kígyó, az alma nem is látszik. És... és a hely előtte üres... az ő helyük!

* * *

A kis káplán nagy léptekkel járt föl, s alá a szobájában. Az esti misét Böllér atya mondja, neki csak gyónatni kell. Mégis akkora gondban volt, mintha neki kellenie prédikálni és nem találná a vezérfonalat. Végigment a szobán, aztán megállt a fal előtt. Fordult, ment vissza, de most meg a szoba közepén akadt el. Jobb kezével megcsavarta az állát, s újból tovább ment. De a fel megint útját állta. Fölemelte a szemét. Nagy feszület lógott a falon, azt megnézte. Nagyot sóhajtott, fordult és ment vissza. De alig tett két lépést, újból megállt. Lassan óvatosan visszapillantott a keresztre. A feje után a teste, a teste után a lába is megfordult. Odakullogott a feszület tövébe. Egész mozgása ellentétbe volt eddigi viharos jövés-menésével. Háta mögött összekulcsolta a kezét, úgy nézett fel a megkínzott arcra. Megcsóválta a fejét. Aztán az órájára pillantott és átment a plébános úrhoz.

Böllér atya az íróasztalánál ült és a prédikációját tanulmányozta. Amikor kopogtattak az ajtaján összeráncolta a homlokát, de ez csak pillanatig tartott.

– Tessék – mondta nagyon barátságos hangon és felállt.

– Laudetur... – köszönt be a káplán atya.

– In aeternum, kedves atya. Mivel szolgálhatok?

– Elnézését kérem, plébános úr, tudom, hogy most misére készül, de valami nem hagy nyugton. Egész délután kínoz. És ha most elszalasztom az alkalmat, nem tudom lesz-e később bátorságom hozzá fogni...

– No, no kisatya, bátorság dolgában nem félttem magát. Dehát miről van szó?

Odatolt egy széket az íróasztala mellé.

– Tessék, foglaljon helyet.

– Köszönöm.

Mindketten leültek.

– Nos? – emelte kérdő tekintetét kis szünet után a plébános a káplán atyára.

– Tegnap beszérmoltam plébános úrnak arról a beszélgetésről. A Sárosi mérnökkel.

– Igen.

– Engem ez az egész dolog nyugtalanít. A felelősség valamiképpen minket is terhel. A templom is bele van keverve. És Ignác bácsi is tesz furcsa célzásokat. Pedig az öreg szimatja ritkán csal.

– Hm... – morogta a plébános.

Mindketten hallgattak.

– Hát mit akar tenni? – kérdezte aztán Böller atya.

– Azzal a fiúval akarok beszélni.

– Klaudiusszal?

– Klaudiusszal. És még ma. Biztosan itt lesz az esti misén. Behívom és kifaggatom.

– Nem lesz könnyű. Zárkózott fiúnak látszik.

– Talán az éjszaka csendjében és négy szemközt megnyílik...

– Próbálja meg, kisatya – mondta jóságosan a kövér pap – magának szívesebben megnyilatkoznak ezek a fiúk. Érti a nyelvüket...

– Köszönöm, plébános úr, erre a biztatásra nagy szükségem volt, mert magam sem tudtam, hogy neki merjek-e vágni.

– Csak bátran! Vágjon neki!

A káplán fölállt. Mosolygott.

– Akkor nem is zavarom tovább plébános atyát. Laudetur...

– Már hogy zavart volna! Ilyen ügygel! És a szentmiseben megemlékezem majd erről a dologról.

– Köszönöm szépen. Laudetur...

Visszament a szobájába. Letérdelt a feszület előtt, összekulcsolt kezére hajtotta a fejét és úgy maradt, míg Ignác bácsi meg nem kondította a misére szólító harangot.

* * *

Olga elindult Róza nénihez. De az első keresztutcánál befordult, átsietett a rosszul világított mellékutcákon a buszmegállóhoz. Kétszer kellett átszállnia, míg bejutott az éjjel-nappali Közértbe. Kicsit ide-oda lézengett az árukban dúslakodó pultok között a ragyogó világításban, megcsodálta a hidegkonyha remekeit, meg a cukrászsüteményeket, aztán a déli gyümölcsöket bámulta meg, és végigmustrálta a mirelitkészletet is.

Karján az üres nejlonháló, kis pénztárcájában a 100 forint. Nagy kísértést érzett, hogy végre ízlése szerint be-

vásárolhasson. Vagy... vagy igen, beüljön a szomszéd cukrászdába. Micsoda elegáns ruhákat látott ott! És stramm fickókat! Körülnézett. A szemközti oszlopon tükör volt. Végigmérte magát. No, gondolta józanul, ebben a ruhában nem sok sikerem lenne abban a cukrászdában. Hamar az órájára pillantott. Meglepetten kapta be az alsó ajkát. Hamar odaállt a második pulthoz.

– Kérek fél kiló szalonnát... Igen, igen, abból... Aztán két kiló kenyeret... A pénztárhoz menet levett a polcról két májkonzervet, egy doboz sajtot. Mokka cukrot, csokoládét. Odaért a pénztárhoz, fizetett, átpakolta az egészet a szatyrába és kisietett az utcára.

Tarka neonfények, reklámok, világítottak itt is, ott is, elegáns autók suhantak el előtte, a szemközti mozi kitűnő filmet hirdetett és a cukrászda nyitott ajtaján halk, barátságos zsongás szűrődött ki a langyos nyárvégi alkonyatba. Olgát elkápráztatta amit látott, hallott. Odaállt a cukrászda ablaka elé, nézegette a habos tortákat, krémes szeleteket, csokoládés bombákat... Ha ő is bemenne most...? Már-már engedett, amikor valaki akaratlanul meglökte.

– Oh, bocsánat...

Olga hátrafordult, de nem látta, hogy ki taszította meg, olyan tömeg zsúfolódott össze a járdán. A villanyrendőr pirosat jelzett. Hamar az órájára pillantott és felszisszent. Az emberáradat megindult körülötte. Ő is átsodródott a túlsó oldalra. A busz éppen most futott be a megállóhoz. Odafurakodott. Minden erejére és ügyességére szükség volt, hogy valahogyan felkapaszkodjék. Izzadt emberek tolongtak körülötte, de ő hátrafurakodott a peronablakhoz. Nézte, bámulta az esti fényben úszó, zsivalygó kör-

utat. Orrát egészen nekinyomta az üvegnek. Valami nehezett érzett a szíve táján, mert eszébe jutott a rosszul világított, piszkos városszéli Árok utca, és az ő szegényes egyszerű élete, amelynek főszenzációja volt, hogy naponta eljárt a templomba, s emiatt mások kidicsérték, meg azok a mosdatlanszájú srácok, akik közt még a legrendesebb Klaudiusz. De ő is mi ezekhez a belvárosi fiúkhoz képest, a kerek fejével és éktelen hajával... Egy szénhordó... Piszkos szénhordó... És... és őerte vállalta mindezt amit kiterveltek... Legjobb volna leugrani a buszról és... és... igen, de nincs már pénze... A száz forint itt húzza a kezét. Ebből kell élniük két-három napig abban a ronda bódében egy idegen lánnyal, aki... aki... Klaudiuszra merte kivetni a hálóját... Mindegy. Nincs visszaút. Valahol és valahogyan egyszer el kell indulni a nagystílű életnek. Nem is rossz kezdet, amibe belevágtak. De a srácokat kisemmizi, az biztos.

Közben átszállt és újból átszállt. A busz már a külvárosban tekergett, az egyhangú sötétséget csak itt-ott világította meg egy-egy italbolt, az ajtaja körül emberfürt lógott, vitatkoztak, hadonásztak, kezükben pohár, korsó, cigaretta és köztük nők is. Olgát undor fogta el. Erre ő sohasem volna képes.

Zökkent a busz és megállt. Már majdnem egészen üres volt. Végállomás. Hamar leugrott és átvágott a kis tér sötétebb oldalára. A lámpa alatt még futtában megnézte az óráját, a szatyrot áttette a másik kezébe és sietni kezdett. Még zúgott az orgona, mikor a templomhoz ért. Kihalatszott az utcára. De az emberek már szállingóztak kifelé.

Hamar föl a lépcsőn! Egyre többen jöttek vele szemben, de ő közjük furakodott és végre is bent volt a templomban. Hátról megállt és gyorsan körülnézett. Igen ott van. Még ott van. Egyedül. Persze Klaudiusz...

Ignác bácsi már oltotta a gyertyákat. Néhány lámpa kialudt, a fény tompább lett. Oldalt, az oszlopokon kívül és hátról, a kórus alatt mély árnyékok keletkeztek. Lassan kiürült a templom, de Olga nem mozdult. Alakja egészen beleolvadt a kórus alatti homályba.

* * *

Csacsa és Klaudiusz a templommal szemben húzták meg magukat, a nagy fa árnyékában. Várták az alkalmas pillanatot. A templom lépcsőjén még egyre jöttek az emberek, de már nem olyan sűrűn, és mire az orgona elhallgatott, már csak szállingóztak, míg végre is Julcsa néni jelent meg a lépcső tetején az unokájával, kövéren, nehézkiesen és a karfát fogva lassan ereszkedett le az egyre ürülő kis térségre. Lent aztán óvatosan körülnézett, s indult hazafelé, unokáját kézen vezetve, vagy inkább az unoka vezette a nagymamát, s közben folyton csacsogott.

– Mehetünk – szólt oda csendesen Csacsa Klaudiuszhoz, amittől a fiú kicsit elsápadt. De semmiképpen sem akarta mutatni, hogy fél, és határozott mozdulattal kilépett az árnyékból.

Felmentek a lépcsőn, be az előcsarnokba. Belestek a templomba. Már majdnem üres volt. A Szent Antal szobra előtt állt egy idős férfi lehajtott fejjel, összekulcsolt kézzel. Középtájon, a lámpa alatt idős néni ült és vastag könyvből böngészett. Egészen közel hajolt hozzá.

És... és, igen, ott elől, az isten anyjának szobra előtt térdelt egy leány. Klaudiusznak nagyot dobbant a szíve. Akart valamit mondani Csacsának, de még idejében lenyelte és gyorsan félrehúzta őt egy oszlop árnyékába. Nem szeretett volna most találkozni vele.

– Itt jó lesz – suttogta Csacska. És, ha az öreg jön, megkerüljük az oszlopot. Olgának is itt kell lenni valahol. Ő majd falaz.

Körül lestek, de a lányt nem látták sehol.

Ignác bácsi jelent meg a szentélyben, fehér vászontakaró volt a karján. Letakarta vele az oltárt, aztán megint visszament a sekrestyébe. Újabb lámpa aludt ki. Már csak egy égett a templom közepén. Most kulcscsörgés hallatszott. Újból megjelent Ignác bácsi, lassan jött le a szentély lépcsőjén és még egyszer megrázta a kulcscsomót.

* * *

Zsuzsi egykedvűen ült be a misére. Várta Klaudiuszt, hiszen azért jött, hogy találkozzék vele és szakítson a szenesfiúval – Kati nevében. A mise nem olyan volt mint régen, mikor még járt templomba. Tudott valamit a változásokról, hiszen Kati beszámolt róla. A pap szembe misézett és magyarul. A hívek, akik áldozni akartak előkészített kehelybe tették az ostyát. A kehely kis asztalkán állt a padok előtt. Az asztalon gyertya égett. Amikor aztán jött a felajánlás, a pap a ministránsokkal lejött a kehelyért, az egyik gyerek eloltotta a gyertyát. A kelyhet az atya felvitte a szentélybe és feltette az oltárra. Utána a miséző kelyhet is. Elmondta a felajánló imát. A hívek énekelni kezdtek. Ismerős ének volt, Zsuzsi is dúdolta.

Aztán visszaemlékezett a szövegre. A második versszakot már együtt énekelte a hívekkel. Valami furcsa érzés szaladt át rajta. Nem értette, hogy mi, és abbahagyta az éneklést. Azt hitte, hogy az emberek őt figyelik. Lopva körülnézett és úgy találta, az emberek arca meglepő. Igaz, őrá nem nézett senki. De... de mégis, mintha valaki figyelné... Kényelmetlen érzése fokozódott. Lassan az oltár felé nézett, de a pap a miséjével volt elfoglalva, széttárt karokkal a misekönyvből imádkozott. A gyerekek meg az oltár két oldalán térdeltek, egymással szemközt. Komoly kis arcok voltak ezek, de nem figyelt rá egy sem. Tovább kutató. Talán Klaudiusz lesi őt valahol hátul vagy oldalt? Nem mert megfordulni. Túl feltűnő lett volna. És éppen csengettek az oltárnál. Körülötte mindenki letérdelt. Ő nem. Minek? Ült és lesütötte a szemét. Nagy csend volt a templomban, csak a ministránsok csendítése hallatszott. amikor aztán recsegni kezdtek a padok és az orgona is megszólalt újból, Zsuzsi is megkönnyebbült és fölpillantott. Fölpillantott és elakadt a lélegzete. Egy asszony, tőle alig néhány méternyire jószágos, de komoly tekintettel figyelte őt. Lassan elfordította a fejét, de újból oda kellett néznie. Igen, őrá néz.

Ó, ez a nézés! Ez a tekintet!

Zsuzsi lehajtotta a fejét. Úgy érezte, hogy valami melegség árad fel benne, ami a torkát fojtogatta, aztán a szeméből kibuggyant két könnycsepp.

– Szűzanya... – suttogta és leborult a térdeplőre.

Nem hallotta már az éneket és orgonaszót, nem hallotta az áldozásra hívó csengőjelet, a hívek csoszogását, amint az áldoztatórácshoz csoszogtak meg vissza, csak

ott volt a térdeplőn, homlokát a kezére hajtotta és szivárogtak a könnyei. Boldog volt. Nem tudta, hogy miért és hogyan, de olyan boldogságot érzett, mint még eddig soha. Nem is tudta, hogy ilyen boldogság létezik. Boldog volt, hogy az Isten anyja ránézett és hogy ettől felolvadt a jég a szívéen, és a keserűség édességgé változott benne.

– Édesanyám... – suttogetta, és maga sem tudta, hogy elhunyt édesanyját szólígtatta-e, vagy azt az asszonyt, aki olyan jóságosan, de komolyan tekintett rá.

Arra riadt föl, hogy valaki kulcsosomót csörget. Fölpillantott és megértette, hogy Ignác bácsi akarja a templomot bezárni. Kis táskájából zsebkendőt vett elő és megtörölte a szemét. Az orrát is megtörölte. Aztán felállt és elindult kifelé.

* * *

A káplán atya rosszkedvűen jött ki a gyóntatószékből. Klaudiuszt nem látta a misén. Pedig a lány ott volt. Nem tudta mire vélni a dolgot. Megint elkutyult a templomtól? Gondolatokba merülve ment végig a templomon, át a sekrestyén, le a lépcsőn a szobájába. Azon tűnődött, hogy mit tegyen? Még nagyon is égett benne a vágy, hogy segítsen, hogy elintézzze ezt az ügyet, amelyről úgy gondolta: még a jó Isten is rábízott. És mindjárt a megindulásnál elakad az egész. Talán majd holnap...

Hohó! – horkant föl. Ez minden jó ügy buktatója. Majd holnap. Ma már késő van, még a zsolozsmát is be kell fejezni. Reggel korán kell kelni, a pihenés meg szükséges. Igen, majd holnap... Hiszen holnap is lesz nap!

Szó se róla! Még ma! Igenis még ma nekilátsz ennek az ügynek. Gyerünk csak!

Ledobta magáról a reverendát, belebújt az overáljába és lesietett a motorjához.

Az Árok utcában csak óvatosan hajthatott, mert tele volt gödörrel. Ahogyan kerülgette, meg ahogyan a huppanókat vette a reflektor fénye ide-oda hányódott, hol a házak falára, hol az árokmenti akácokra, vagy elveszett a préri homályába. Néha az útestre is vetődött. Aztán csak megérkezett Klaudiuszék háza elé. Leállította a motort, eloltotta a reflektort. Sötét lett körülötte. A motort betolta a kapu alá és bekopogott Klaudiuszék ajtaján.

– Tessék – hallotta belülről a Tóth néni hangját.

Hamar megtudta, hogy hol a gyerek. Annál jobb, gondolta. Legalább a többinek is a szeme közé néz. A tábor-tűzi hangulat meg egyenesen alkalmas egy kis bizalmas beszélgetésre. Majd megnyílnak azok a huligánszívek!

Kitolta a motorját az utcára és a préri felé kémlelt. Tudta, hogy csak a Hamu utca folytatásában vezet híd az árkon keresztül. Már majdnem berúgta a motorját, amikor gondolt egyet. Eloltotta a reflektort és visszatolta az udvarba. Tóth néni ajtajához. Beszólt, hogy itt hagyja a motort. Majd visszajön érte. Az asszony csak hűmmmentett és a vállát vonogatta.

A pap átmászott az árkon és neki vágott a sötét préri-nek. Majd csak eléri a töltést, onnan megláthatja, hogy hol tanyáznak. A tűz elárulja őket. De ő észrevétlenül akart közöttük teremni. Csendesen baktatott. A szemközti látóhatárt kémlelte, szeme a töltést kereste. Az Árok utcai fények lemaradtak mögötte. Alakját elnyelte az éjszaka.

* * *

Amikor Zsuzsi a templomajtóhoz ért, Ignác bácsi még bent nyitogatta a gyóntatószékek ajtajait. Meg kell azokat nézni zárás előtt, nem búj-e el valaki a gyóntatófülkében?

Valaki gyengéden megérintette a karját.

– Szervusz. Téged vártalak.

Zsuzsit váratlanul érte a megszólítás, azt hitte egyedül van a templomban. S most itt termett mellette a sötétből ez a sötéthajú leány.

– Mit akarsz? – kérdezte meglepetten.

– Klaudiusz üzent...

Zsuzsi megállt. No, gondolta, ez valamiképpen beleil-lik a programba. Úgy látszik még sem kell dolgvégezet-ten hazamenni.

– Mit üzent? – kérdezte őszinte érdeklődéssel.

Olga megérezte, hogy a borgot bekapták.

– A fiú súlyosan beteg. Szeretné, ha meglátogatnád.

Ennyire vannak már? – döbrent meg Zsuzsi és elszorult a szíve, de nem mutatta.

– Elkísérsz? – kérdezte óvatosan.

– Nem tudod, hogy hol lakik?

Zsuzsi nyelt egyet.

– Nem tudom... Nem találnék oda...

Olga nagyon jól tudta, hogy Kati még sohasem járt Klaudiuszéknál. Kicsit mulatott magában a leány zavarán.

– Szívesen elkísérlek – mondta barátságosan és meglóbálta a teli nejlonhálót.

– De téged biztosan várnak otthon – pillantott Zsuzsi a megrakott hálóra.

– Ó, semmi az egész! Arra lakom én is.

– Igazán kedves vagy. Akkor menjünk. Elindultak a lépcsőn lefelé.

* * *

Klaudiusz és Csacska a baloldali hajóban lapultak az oszlop mögött, Ignác bácsi sorra járta a gyóntatószékeket és mindegyikbe belesett. Az ajtókat nyitva is hagyta. Jobb oldalt kezdte és úgy jött hátrafelé. A fiúk látták, amint a templomajtóban Olga megszólítja a leányt. Klaudiusz a torkában érezte a szívét. Csacska a könyökével oldalba bökte, de nem szólt semmit. Ignác bácsi is látta a lányokat, éppen akkor ért a templom végéhez, amikor indultak a lépcsőn lefelé. Kiment utánuk. Csacska gyorsan felismerte a helyzetet.

– Most gyere, hamar! – suttogta és négykézláb ereszkedve átsurrant a padok között a másik oldalra.

Klaudiusz magához tért. Ő is leguggolt és elindult Csacska után.

A szőke mitugrász, már odaát volt, amikor Ignác bácsi hangos puffanással betette a hatalmas templomkaput. Aztán a kulcsok zörögtek. Pillanatig csend lett. Klaudiusz sem mert moccanni, pedig még csak a templom közepe táján tartott. Csacska odaátról leste. A sötétben a két szeme úgy világított, mint prédára leső tigrisé a dzsungelben. Lépések hallatszottak. Ignác bácsi jött előre, baloldalt. Sorra nyitogatta a gyóntatószékeket. Közben bevilágított a padok közé. Csacska halkan pisszentett és intett Klaudiusznak, hogy csússzon a kijárat felé és hasaljon le a pad alá. Ignác bácsi az oszlophoz ért, ahol az imént lapultak. Az oszloppal szemközt a falnál is állt gyóntatószék. Odament és kinyitotta az egyik, majd a

másik ajtaját. Klaudiusz rémulten igyekezett a Csacsza intését követni. Teljesen lehasalt a kőpadlóra és úgy nyomakodott a kijárat felé. egy padsornyt jutott hátrább, amikor lépések közeledtek. A fiú megmerevedett. Lélegezni sem mert. Csacsza a túloldalon visszahúzódott az oszlop mögé. Kattanás hallatszott. Fénycsóva söpört végig hosszában a padok között. Klaudiusznak csak a könyökét kellett volna kijebe nyomni, hogy ráessék a világítás. A fénycsóva előre-hátra járt a padok között. Ignác bácsi lépett egyet. A következő két pad alá világított. Aztán megint lépett egyet. Újabb vizsgálódás. Most megint kattanás hallatszott. Sötét lett a padok között. Az öreg visszament a következő gyóntatószékhez. A templom közepén már nem kellett bevilágítani a padokat, ott már égett a lámpa a mennyezeten. Lassan előreballagott. Fölment a szentély lépcsőjén. Térdet hajtott és eltűnt jobboldalt a szentélyt körülvevő karcsú oszlopok mögött. Ajtócsapódás hallatszott, aztán mint mikor zárban megfordul a kulcs. Kis motozás következett még, majd csend lett. Hirtelen elaludt a villany a templom közepén.

* * *

Zsuzsi és Olga a Hamu utca végére értek. Előttük fehérlett a híd, azon túl húzódott titokzatosan és sötéten a préri. Valahol messze, a látóhatáron, mintha valami világított volna.

– Arra lakunk, látod? – mondta Olga és keze bizonytalanul a távoli fény felé mutatott.

– Olyan messze? – kérdezte Zsuzsi és körülnézett. Jobb kézre az Árok utca rosszul világított házsora húzódott, szemben a házakkal az akácfák hajladoztak, susog-

tak, mert szél támadt az imént. egészen messze a város fölött az ég vörhenyes volt. A belvárosi reklámfények festették vörösre. Csend volt körülöttük, csak az egyre erősödő szél zúgása hallatszott. Zsuzsi mintha meg akart volna állni.

– Félsz? – kérdezte Olga és feleletet sem várva kézen fogta.

– Nem kell félned. Ismerek itt minden fűszálat. Hiszen annyiszor bejárom ezt az utat! És különben is a bátyám elém szokott jönni. Rövidesen találkozhatunk vele.

Átmentek a hídon.

Olga csacsogni kezdett.

– Nagyon romantikus ám itt. Olyan nagy ez a rét! Tudod, mennyit játszottam itt, mikor még kisebb voltam? Tavasszal nagyon szép ám! Mindenfelé virág! A fű meg a gaz egészen magasra megnő, jól el tudunk benne bújni. Ilyenkorra már elsárgul, legázolják, letapossák. Olyan mint egy igazi préri. Úgy is hívjuk. Az Árok utcai srácok itt szoktak focizni. Klaudiusz is velük tart...

Lopva Zsuzsira pillantott, de nem nagyon láthatta az arcát, annyira sötét volt.

– Nem nehéz a szatyrod? – kérdezte Zsuzsi. – Szívesen segítek.

– Köszönöm. Nem olyan nehéz. De az egyik fülét megfoghatod.

Hangosabban kellett beszélniük, mert a szél elvitte a hangjukat.

Darabig szótlánul gyalogoltak és Zsuzsi azon gondolkodott, hogy ugyancsak nehéz lehet ennek a lánynak ilyen messziről bejárni iskolába, meg bevásárolni. De

úgy látszik, már megszokta. Meg szereti is ezt a vidéket. Olyan lelkesen beszél róla.

– Nem értem, hogy a bátyám miért nem jön elénk? Megígérte. – hallotta Olga hangját.

– Majd eltalálunk magunkban is – mosolyodott el Zsuzsi. Érdekesnek találta ezt az éjszakai bandukolást a pré-rin.

– És mondd, Olga, télen, amikor hófúvás van, nem szoktál átfagyni, míg hazaérsz?

– Hát elég hideg tud itt lenni, az igaz.

– És farkasok nincsenek?

Zsuzsi nevetett.

– Csakúgy, mint most útonállók.

A szél orkánná erősödött. Tépte a ruhájukat. Alig értették egymás szavát.

– Hát ne is legyenek. Hiába kiáltoznánk segítségért, senki meg nem hallaná!

Körülnézett a korom sötétségben.

– Csacsi vagy – mondta Olga. – Mindjárt otthon leszünk.

– Csak ne essen.

– És ha megered, majd nálunk alszol.

Zsuzsi fölpillantott az égre. Mintha világosodnék egy kisé.

– De apu vár otthon.

Olga nyelt egyet.

– Majd telefonálunk.

– Van telefonotok?

– A szomszédban.

Néhány lépést szó nélkül mentek.

– Váltsunk kezet – szólalt meg Olga kiabálva, mert már húzta a kezét a háló.

Amikor helyet cseréltek, Zsuzsi úgy látta, mintha egy alak állt volna az úttól jobbra. De, hogy milyen messze? Ki tudná, ilyen sötétben? Mindenesetre nem közel.

– Képzeldöm – gondolta és nem szólt semmit. De néhány lépés után megkérdezte:

– Van a prérin fa, vagy bokor?

– Nincs – felelte Olga. – Ez igazi préri.

Zsuzsi oldalra meresztgette a szemét.

– Valaki követ minket – suttogta odahajolva Olga füléhez.

– Képzeldöl.

– De igen. Nézz csak oda.

A fejével intett. Megálltak és Olga élesen a jelzett irányba figyelt. Ő is látta az alakot. Megdöbbsent. Ki lehet: ez nem volt a tervükben. De nem árulta el aggodalmát.

– Képzeldöl – mondta nyugodtan. – Különben is mindjárt elérjük a töltést.

De azért meggyorsította a lépéseit.

– Lehet, hogy tévedtem – felelte Zsuzsi és újból oldalt nézett. Most nem látott semmit. Mindent elnyelt a koromfekete sötétség.

– Látod, már itt a töltés...

Olga hangja mintha izgatott lett volna. Zsuzsi előre figyelt. Fekete csík húzódott előttük, ahogyan közeledtek feléje, folyton magasodott.

– Fölmászunk rá, ott újból meglátjuk a lámpát. Aztán egy-kettőre helyben vagyunk.

Már ott is voltak a töltés tövében.

– Most add ide a másik fülét is, mert egyedül köny-
nyebben viszem föl.

Zsuzsi Olga markába nyomta a nejlonháló kezében le-
vő fülét.

Lihegve értek fel a töltés tetejére. Láruk előtt vak ső-
téttség. Csak a távoli városrész lámpasora világított na-
gyon messziről. A szél vadul száguldott át a töltés fölött.

– Úgy látszik eloltották már a lámpát. Nem várnak
bennünket ebben a szélben. Ha rossz idő van, a barát-
nőmnél töltöm az éjszakát a városban – mondta Olga
erős hangon, hogy túlkiabálja az orkánt. Haja lobogott a
szélben.

– Most mit csináljunk? – kérdezte Zsuzsi bizonytala-
nul.

– Óh, hát mindjárt otthon vagyunk. Van nálam kulcs,
be tudunk menni. Klaudiuszékhoz meg átkopogtatunk...

Megint lefelé a töltésen. Zsuzsi követte. A töltés alján,
bal kéz felől valami sötétlett. A Sárosi kislány mereszt-
gette a szemét, hogy mi lehet? Hamar odaértek, mert Ol-
ga szinte szaladt lefelé a meredeken. Egy házikó volt.
Faház.

– Mi ez itt? – kérdezte Zsuzsi.

De felelet helyett, kinyílt az ajtaja és valaki élesen a
szemükbe világított.

– Erre parancsoljanak – mondta egy udvarias hang.

– Mit akartok? – hallatszott Olga ideges kiáltása.

A lámpa kialudt. A fénytől elvakított lányok nem lát-
tak semmit. Zsuzsi csak annyit érzett, hogy valaki karon
ragadja és ránt egyet rajta. Mintha küszöbön botlana át.
Elvesztette az egyensúlyát és a földre bukott.

– Olga! – kiáltotta ijedten.

Aztán ajtó csapódott mögötte és retesz csikorgása hallatszott.

– Csitt, itt vagyok – suttogta Olga egészen közlelről. – Ne kiabálj, mert ez a banda kikészít bennünket.

– Miféle banda?

– Hát tudom én? Durva pasasok. Megütöttek magad?

– Nem. Nem nagyon. De mit akarnak tőlünk?

– Ne félj, amíg engem látsz. Van nálam egy kés.

Zsuzsi elnevette magát.

– Nem látlak, de azért nem félek. Nem vagyok ijedős.

– Annál jobb. Legokosabb, ha körültapogatózunk és valahol leülünk. Egyébként gondolhatod, hogy ismerem ezt a bódét. Szerszámokat őriztek benne, amikor a töltést javították.

A sötétben előrenyújtott kézzel óvatosan megindultak.

– Úgy emlékszem, van erre egy lóca – mondta Olga suttogva, megfogta a kezét Zsuzsinak és maga után húzta.

– Igen, itt van – tapogatott előre a szabad kezével. – Gyere, ülünk le.

Nagyon halkán beszélt. Meg is magyarázta.

– Csak suttogva beszéljünk, mert ezek a csirkefogók biztosan hallgatóznak.

– Jó.

Leültek egymás mellé.

– Még jó, hogy tele van a szatyrom. Nem fogunk éhen halni.

– Érdemes volt cipelni.

Zsuzsi hangján hallatszott, hogy mosolyog.

– Meg az is jó – tette hozzá, hogy itt nem fúj a szél.

Olgát meglepte a leány hidegvére, sőt kedélyessége. Kicsit bosszantotta is.

- De szegény Klaudiusz vár bennünket.
- Majd meggyógul és kiszabadít bennünket.

Ha Zsuzsin látta volna Olga arcát, meglepődött volna a csalódottságon, amit ez az arc elárult.

– Igazán nem szabad annak a szegény fiúnak a betegségén viccelődni. Elég súlyos.

– Én azt hiszem Olga, az orvos hamarabb segít rajta, mint mi.

A feketehajúnak nem tetszett, hogy Zsuzsi nincs megijedve és hogy nincs oda Klaudiusz betegségétől.

– Nem értelek... Hiszen az a fiú, hm... ragaszkodik hozzád.

- Gondolod?
- Hát... a jelekből ítélve...
- Milyen jelekből? – Zsuzsi kuncogott.
- A templomba jár. A kedvedért. Azelőtt sohasem járt.
- Ez komoly eredmény – fontoskodott a másik. – És gondolkod, hogy miattam?

- Hát nem vetted észre?
- Nem, igazán nem.

Ez vagy bestia és hazudik, vagy annyira buta, hogy nem vett észre semmit – gondolta Olga magában.

- De beszélgettetek!
 - Mi? Nem. Egy szót sem.
- A feketehajú kezdte türelmét veszteni.
- És a pincében? Csak nem tagadod?
 - Miféle pincében?
 - A ti szenespincétekben!
 - Ott? Ott sem. Igazán nem.

Jó, hogy a beszélgetés sötétben folyt, így Zsuzsinak nem kellett az arcát fegyelmeznie. Csupa huncutság volt, de a hangja teljesen ártatlan.

Olga majdnem rákiáltott, hogy hazudik, de fékezte magát. Pillanatig gondolkozott, aztán kivágta a nagy ütőkártyát.

– De te megcsókoltad azt a fiút a pincében.

– Őt csókoltam meg?

Olyan furcsa hangsúllyal kérdezte ezt, hogy Olga végképp nem tudta, hányadán áll ezzel a lánnyal. Elhallgatott. A szél hevesen rázta most a bódét, úgysem értették volna egymást.

Amikor csitult, újra faggatni kezdte.

– Akkor miért jöttél el most, hogy hívt?

– Hát ha egy beteg hív, hogy segítsen rajta, szívesen megyek.

– Ha én lettem volna beteg, hozzám is eljöttél volna?

– Persze, hogy el. Ha hívtál volna.

– És miattam is átjöttél volna a sötét prérin, ilyen szélviharban?

– Valaki csak elkísért volna. De hagyjuk ezt, Olga. Olyan éhes vagyok. Mit gondolsz hány óra lehet?

– Nem tudom. Talán tíz. Otthon nem várnak téged?

– Azt mondtam, hogy későn megyek haza.

– De csak kellene gondolkoznunk, hogy hogyan jutunk ki innen?

– Persze. De előbb adjál valamit enni. Utána majd tanácskozunk.

Olga szót fogadott. Kotorászni kezdett a hálójában és sorra kirakta a padra ami a keze ügyébe akadt. Megérezte, hogy ez a lány valahogyan föléje kerekedett. Nem

tudta még eldönteni, hogy a bátorsága miatt, vagy azért, mert kiderült, hogy Klaudiusz nem érdekli. De ezért kár volt ilyen messzire gyalogolni ebben a pocsék éjszakában. És ilyen buta kalandba keveredni. Legjobb volna meglógni és mindent elsímítani, mintha misem történt volna. De persze Klaudiusz Csacsával a templomot fosztogatja... Pedig hát Klaudiusz nem kell ennek a lánynak! És... és most őt is meg kellene szabadítani!

– A sötétben lassan, tapogatózva majszolni kezdtek. A szél üvöltött, emelgette a bódé tetejét. Mind a ketten csendben voltak. Mind a ketten gondolkoztak. Olga lassan tisztázta a tennivalót. Kiszabadítja ezt a kisasszonyt aztán meg Klaudiuszt. Így mind a kettő hálára lesz kötelezve iránta. A dolog szépen elsímul. Ő lesz a kaland hőse és... és Klaudiusz megmentője. Akkor talán a fiú is...

* * *

A káplán meresztgette a szemét a sötétben, hogy valami fényt lásson. Az imént, amikor az árkon átmászott, még látta a töltés fekete szalagját a látóhatáron, de szél kerekedett és olyan sötétség támadt, hogy csak éppen a háta mögött pislogó Árok utcai lámpák tájékoztatták, hogy merre van előre és hátra. A letaposott fű helyenként síkos volt a lába alatt, néha váratlanul gödörbe, vagy buckába botlott és majd orra esett. Hátra, hátra pillantott, hogy ellenőrizze az irányt, s ilyenkor az utcasor gyér foghíjas fényében láthatta, hogy a csenevész akácfák az árokparton majd földig hajolnak az egyre erősödő orkánban.

Most, mintha balra előlről fény gyulladt volna ki. De a fényforrást látni nem lehetett, úgy látszik a töltés mö-

gött volt. Kis atya arra felé vette az irányt. Jó ideje baktatott már amikor hangokat vélt hallani, de lehet, hogy csak halucinált, hiszen a szél olyan erősen tombolt. De aztán megint... Jobban kezdett figyelni, megállt és hegyezte a fülét. Valaki, vagy valakik kiabáltak a szélben. Most már a beszéd irányát is meg tudta állapítani. Meresztgette a szemét, de nem látott semmit. Mindent körülfogott és elnyelt a sötétség. Tovább ment a hangok irányába. Valami világosabb szalag kanyargott előtte és azon két fekete folt. Ahá, az út! A két fekete folt mozgott. Éspedig a töltés irányában. Na jó, majd követi őket, de egyelőre lekuporodik, hogy észre ne vegyék.

Amikor túlhaladtak rajta, de nem annyira, hogy szem elől vesztesse volna őket, felállt és elindult. A szél a város felől fúj, nem hallotta többé a hangjukat. A fény a töltés túlsó oldalán kialudt, de most már nem volt érdekes, az út odavezetett. Láta, amint a két alak odaért a töltés aljához, rövid ideig tanakodnak, aztán fölkapaszkodnak az oldalán. A töltés fekete csíkja fölött a sötét ég mégis valamivel világosabb volt, a két alak sziluettje egészen jól látszott, de csak pillanatig, mert nyomban eltűntek a másik oldalon. A pap futni kezdett. Hamar elérte a töltést, gyorsan, de óvatosan felkúszott rá. Hirtelen fény gyulladt a túlsó oldalon. Lehasalt.

– Erre parancsoljanak – hallatszott egy udvarias fiúhang.

Ideges leánykiáltás kérdezte:

– Mit akartok?

A lámpa kialudt. Dulakodás hallatszott, aztán ajtócsapódás. Egy másik leányhang tompán, ijedten kiáltotta:

– Olga!

Aztán csönd lett. Csak a szél üvöltött.

A káplán dermedten hasalt a töltés peremén. Most már nem kellett félnie, hogy felismerik, olyan sötét volt. És bizonyára nem is gyanítják, hogy ott van. De a lámpát újból meggyújthatják... Kissé visszahúzódott és úgy fűlt.

– Ezeket jól megfogluk – hallatszott egy magasabb fiúhang.

– A reteszt betoltad? – kérdezte egy másik mélyebb. Ugyanaz az udvarias hang, amely az előbb a leányokat betessékelte.

– Persze, hogy be. Most itt őrizzük őket?

– Minek? Olga majd elintézi a nőcskét. Körülszágalszunk a másik ügyben aztán visszajövünk.

Mocorgás hallatszott, aztán lépések. A töltésen lefelé cihelődött a két alak. A káplán amilyen gyorsan csak tudott visszahúzódott. Tudta, ha észreveszik, veszve van. Mint valami gyík kúszott le az innenső oldalon. De nem jutott messzire, mert újból hallotta a hangokat, már a töltés tetejéről. Lelapult a töltés mentén húzódó sekély árokban. Ha meggyújtják a lámpájukat, feltétlenül észreveszik. De bízott benne, hogy nem teszik, hiszen elárulhatják magukat. Ezeknek most, fontos volt, hogy semmi képp se vegyék észre őket.

Már ereszkedtek is lefelé a töltés oldalán. Egyre közelebb értek a búvóhelyéhez.

– Van nálad gyufa? – hallotta a vékonyabb hangot.

– Minek az neked?

– Várj...

Megálltak. Alig két lépésnyire a paptól.

– Mit akarsz?

– Rágyújtani.

Kís atyán átcikázott: észrevesznek. Mit tegyen? Ugorjon fel és fusson el? Utolérhetik. Vagy árulja el magát? Menjen oda? De mit mondjon nekik? Ezen a magányos sötét helyen úgy elintézik szempillantás alatt, hogy...

– Megőrültél? Te tök! Minden fény elárulhat bennünket.

– A markomban tartom, nem látják.

– Ökör!

Ráütött a másik kezére. A cigaretta lehullott a földre.

– Ne idegeskedj – mondta sértődötten.

– Fogd be a pofád!

A hang most már egyáltalán nem volt udvarias.

– És ha ilyen marha vagy, téged is bezárlak melléjük.

Elhallgattak. A szél felüvöltött és tépte a két fiú ruháját.

– Mehetünk – parancsolta a mélyebb hang durván.

A másik nem felelt.

Amikor a káplán atya néhány perc múlva felemelte a fejét, hogy körülkémlenjen, már nem látta őket. Koromfekete sötétség volt mindenfelé.

20.

– Pszt... pszt...

A sziszegő hang furcsán, tompán hangzott a néma sötét boltívek alatt.

– Pszt... Klaudi...

Valahol pad reccsent, aztán újra halotti csend lett.

Csacsa szeme lassan megszokta a sötétséget. Valahol elől, a magasban piros fény lebegett, de maga körül nem világított semmit. A szemközti oldalon az ívek fölött valami szürkéllett.

– Ahá, az ablakok – gondolta a kis szőke.

Kotorászni kezdett a táskájában. Szerszámok csörömpölése hallatszott, amint a keze a holmi között turkált. Végre ráakadt arra, amit keresett. Kihúzta, ujjával kitapogatta rajta a kapcsolót, aztán tenyerével beárnyékolta és megnyomta a gombot.

– Oltsd el, mert kilátszik – hallatszott a padok felől egy suttogó gyors hang.

– Fenét látszik. Gyere ide.

Klaudiusz négykézláb megindult a padok között. De akármilyen óvatos is volt, cipője odakoccant a térdeplők fájához és a csendben és a feszültségben úgy tűnt neki, mintha óriási zajt csapna. Nem mert tovább jönni.

– Na jössz már? – hallotta Csacsa hangját az oszlopok felől, ahol még sötétebb volt, mint körülötte. – Erre gyere.

A srác újból meggyújtotta a lámpát és eléje világított.

– Mit vagy begyulladva? Állj föl. A kutya se lát.

Ő is felállt, maga köré világított, majd újból Klaudiusz felé. A fiú óvatosan közeledett a padok között. Most, hogy valamit látott, nem rúgott bele a padlábakba. Amikor odaért, Csacsza rendelkezett:

– Mindjárt hozzáfogunk. Elöl kezdjük. Fogta a táskát és már indult is az oszlopsor mentén. A zseblámpával a lába elé világított. Klaudiusz nehéz szívvel követte.

Ahogy óvatosan mentek, Csacsza oldalt világított. A fénycsóva ráesett a néma gyóntatószék kitárt ajtajára, vagy egy-egy szent szobrára. Szigorúan álltak a falmélyedésekben. Egyik könyvet tartott magasra a kezében, s Klaudiusz önkénytelenül behúzta a nyakát. Az volt az érzése, hogy ez a szigorú ember mindjárt hozzávágja ezt a vaskos könyvet. Aztán az jutott eszébe, mekkorát puffanna az a könyv a kőpadlón. Mindjárt észrevennék őket. Egy másik, olyan papforma, az ujját a szája elé tette, mintha intené, hogy csendben legyenek. Hát úgylis azon voltak.

– Jópofák, mi? – suttogta Csacsza hátra, de egy kicsit ő is meg volt illetődve. A sötétben és a csendben, a zseblámpa fényében olyan furcsák voltak ezek az alakok. Ha most életre kelnének...

– Eh babona...

Rántott egyet a vállán.

Csak azért is újból rájuk világított.

– Egy apáca került a fénykévébe. Fiatal volt, mosolygott és rózsákat tartott a kezében.

Csacsza megállt. Egy darabig mustrálgatta.

– Igazi rózsza? – kérdezte halkán Klaudiusztól.

– Áh – rázta meg a fejét Klaudiusz. Mindig a kezében van.

A fénykéve lesiklott az állványra. Felirat is volt rajta. „Kisapnevelés céljaira.” Alatta fekete rés tátongott.

– Ez persely? – kérdezte a hegyesorru.

Klaudiusz elpirult és nem felelt.

A másik odament és közeli is megnézte.

– Gyerekség – mondta, amikor a kis kulcslyukat megpillantotta. – De gyerünk előre. Majd sorjába.

Továbbosont. Klaudiusz izzadva követte.

A padsor végetért, lépcsőfok következett ráccsal. Csacsca végigfuttatta a fénykévét a rács mentén. A túlsó végében szobor állt. Egy nő.

– Ott van persely? – kérdezte.

Klaudiusz csak hümmmentett.

– Majd megnézzük.

A rács mentén odasietett. Átlépett a rácson és újból megvilágította a szobrot.

– Szép nő – mondta és a szobor talpazatát kezdte vizsgálni.

– Itt is van rés – állapította meg tárgyilagosan. – Itt kezdjük.

A feliratot is kibetűzte a zseblámpa fényénél:

– „A segítő Szűzanya tiszteletére”.

– Akkor nekünk is segít majd. Fogd a lámpát.

Klaudiusz markába nyomta. A kerek fejben óriási zűrzavar támadt.

– Tudod kié ez a szobor? – makogta idegesen.

– Nem mindegy az?

Csacsca letette a földre a kis táskáját és sorra húzogatta elő a szerszámokat.

– Közelebb világíts, nem látok.

– Ez a szobor az Isten anyjái – sziszegte Klaudiusz és a benne kerekedett zűrzavarból a düh és méltatlankodás érzése kezdett eluralkodni. – Az Isten anyját akarod meglopni?

– Mi bajod van? – mondta a másik foghegyről. És kis szünet után hozzátette: – Minek a papoknak annyi pénz? Most világíts a zárba és ne izgasd magad.

Klaudiusz mélyet lélegzett. Ezt nem hagyja. Ezt már nem. Azon volt, hogy belerúg Csacsába és... és... Hirtelen fölvilágított a szoborra. Maga sem tudta, hogy miért tette ezt, de megtette és az Isten anyjának jóságos arca meghökkenetett.

– Mit csinálsz, te szerencsétlen! – rikácsolta elfolytott, torz hangon a másik. – Még kivilágítasz az ablakon és elárulsz bennünket!

Klaudiusz előbbi haragja elpárolgott. Olyan nyugodt lett, hogy meglepődött ettől a nyugalomtól. Már tudta, hogy mit kell tennie.

– Ne izgulj, nem világítok az ablakra.

Csacsá nem válaszolt, hanem odébb tolta a táskáját a kőpadlón és a kis vésővel és kalapáccsal fel akart egyenesedni. Klaudiusz egész közel hajolt hozzá és rávilágított a résre.

– Akkor kezdheted – mondta.

Csacsát meglepte a nyugodt, magabiztos hang, de nem ügyelt rá, a meginduló munka izgalma magával ragadta.

– Kezdjük – mondta rekedten és hirtelen felállt.

Érezte, hogy a válla valaminek nekiütődik. Aztán puffanást hallott, csörömpölést és elsötétedett minden.

– Mi az?! – kiáltotta fojtott hangon és gyorsan újból leguggolt.

– Kiütötte a kezemből a lámpát, te tök – hallotta Klaudiusz hangját.

– Eltörött?

– Mit tudom én.

– Majd megkeressük.

Tapogatni kezdtek a padlón.

– Megvan. Itt van. – szólalt meg néhány pillanat múlva Klaudiusz. – Eltört – tette hozzá. – A fene egye meg, a körte összetört – mondta dühösen, de belül ujjongott.

– Miért vagy olyan mafla, hogy kiejted a kezedből – mérgelődött a másik.

– Ne izgulj. Te mondtad, hogy világítsak a résre. Persze gondolhattam, hogy olyan mitugrász vagy. Most mit csinálunk?

– Van gyufád?

– Nincs. – Várj, talán nálam van.

Elkezdett kotorászni. Végigvizsgálta az összes zsebét, aztán kitapogatta a táskáját a padlón és abban is kotorászott. Kis idő múlva kijelentette:

– Nincs nálam gyufa. Most jut eszembe Pufi elkérte, mert rá akart gyújtani, a fene egye meg.

– Hát fiam, akkor nincs más hátra, minthogy megvárjuk, amíg kivirrad. Akkor majd látunk valamit. Addig meg aludjunk egyet.

– Hol?

– Hol... hát a padon!

Csacsza morgolódt, de azért a sötétben ő is elindult Klaudiusz után. Hallotta az óvatos cammogást, meg a szuszogását. A kerekfejű diadalmas mosollyal az arcán

ment, előrenyújtott kézzel tapogatva maga körül, míg végre elérte az első padot.

– Itt van, gyere utánam.

Amikor Csacsza odaért, tovább tapogatott a másodikhoz.

Te feküdj az elsőre, én meg ide a másodikra.

Csacsza egyelőre nem feküdt le, hanem csak leült.

– A fene egye meg... – dohogott félhangosan.

– Ne mérgeledj, attól nem lesz jobb. Fél öt felé már világosodik, a templomot meg hatkor nyitják.

– Másfél óra elég nekünk – állapította meg Csacsza és ettől kissé megnyugodott. – Nem is bánom, legalább alszunk egyet.

– Nyugodt lehetsz, hogy nem alszunk el. Anyám mindig pontosan ötkor kel otthon, akkor én is fölébredek.

– Hát akkor próbáljuk meg.

* * *

Böllér atya elmaradt a breviáriummal. Sok volt a gyónó, ebéd után meg sírkövet szentelt az Újtemetőben. Az meg messze volt. Amikor hazaért, már várták. Jegyesek voltak, oktatásra jöttek. Hétköznapra nem tudták összeegyeztetni az időt. A fiú ekkor dolgozott, a lány akkor. Az egyik ilyen tanfolyamra járt, a másik olyanra. Szóval vasárnapra maradt az oktatás. Amikor végzett velük, épp hogy csak átfuthatta a prédikációját, s már készülhetett is az esti misére. Ignác bácsi húzta a harangot. Mise után meg Kis atya nyitotta rá az ajtót. Igaz, hogy hamar végeztek, de mire a vacsorával is meglett már későre járt. Hallotta még, amikor Ignác bácsi bezárta a sekrestye aj-

taját és elcsoszogott a folyosón a szobája előtt. Aztán csend lett.

Böllér atya fölállt az asztal mellől, nyújtózott egyet, tolakodó ásitást nyomott el, és zsolozsmázó könyve után nyúlt. Felütötte, gondosan elrendezte a szalagokat a lapok között és imádkozáshoz fogott. Föl alá sétált a szobájában, mert álmos volt, attól tartott, ha leül, elalszik. Szeme végigfutott a zsoltárok sorain, ajka alig észrevehetően mozgott, s közben rótta a szobáját faltól a szekrényig, szekrénytől a falig. Nyárvégi sötétség ólálkodott az ablaka körül, a kertből fanyar avarszag illatozott és a csendet csak ritkán zavarta meg a nem messze elrobogó autóbusz. De nem is hallotta, imádkozta a zsolozsmáját, időnként lapozott egyet, s az így támadt pillanatnyi szünetben olykor nagyot sóhajtott. Kis atyára gondolt, meg Klaudiuszra, meg erre az ő szerte kószáló nyájára: fiúkra, lányokra, akik most mozikban, presszókban, utcáskon mulatnak, meg a rosszul világított külvárosi utcákon ténferegnek, csavarognak, keresnek valamit, amit ők boldogságnak hívnak, s ami legföljebb csak a futó kaland izgalmát, egy kis kósza örömet szerez nekik, hogy aztán holnap megint pénzt keressenek ahhoz, hogy este újból folytathassák, amit talán keserű szájjal, a kielégítetlenség ürességével belefáradva és megunva hagytak abba. És ez még a jobbik eset.

Mert, aki úgy vélte, hogy ezen az estén valóban boldog akart lenni vágyaival, bezárkózott az olcsó szórakozások, a primitív gyönyörködések, a felületes érzések nívótlanságába. Hogyan is sejtethnék meg ezek, hogy butaságok után szaladgálnak és elvétük életük értelmét? Jó, jó, fiatalok! Rendben van. Böllér atya nem volt savanyú,

vagy nekikeseredett ember. Ő is szerette az élet apró örömeit. És annak ellenére, hogy nagy darab ember volt, ezeknek mégis úgy tudott örülni mint a gyermek. Istenhez emelték, hálás volt értük, s úgy gondolta, hogy mindenki így van ezekkel a dolgokkal. De hamar észre kellett vennie, hogy itt a Hamu utca táján, és nyilván másutt is a városban, ezek az örömök nem Istenhez emelik az embereket, hanem éppen ellenkezőleg. Elfordítják Tőle. Elfelejtik Őt. Terhessé tesznek mindent, ami Vele kapcsolatos. Böllér atyát ez bántotta. Igazságszerető ember volt, s úgy látta, az emberek visszaélnék Isten adományaival. Ahelyett, hogy a sok szépből és jóból észre vennék, hogy Ő van, hogy milyen jó, füttyülnek rá...

A kövér pap dühös lett. Mindig elfutotta a méreg, ha igazságtalanságon kapott valakit. És nyája jó részét kénytelen volt elmarasztalni ebben a dologban. Becsapta a zsolozsmáskönyvét. Piros lett az arca és nagyot fűjt. Valósággal előntötte a méreg. Tudta, hogy ezt nem szabad. Ismerte már a természetét és megbirkózott vele. Most se akarta hagyni magát.

– No, no – mondta és odament a nyitott ablakhoz, hogy friss levegővel szívja tele magát.

Ekkor vette észre, hogy a függöny ide-oda lobog, hogy a fiatal jegenyefák szemben az ablakával, mint hajladoznak, hogy levélcsomók röpülnek be az ablakon, hogy odakünn zúg és bűg minden, hogy akkora szél támadt, amilyen még nem is volt, mióta itt plébánoskodik.

– No, no – ismételte meg a figyelmeztetést, de ez már nem a mérgének szólt, hanem a bolond szélnek, mert a mérge már el is párolgott.

Arra lett figyelmes, hogy valahonnan az épületből ütemes csapódások hallatszanak. Élesen fülelt. Igen, mintha a sekrestye tájékáról szűrődne ide ez az ismétlődő tompa puffanás. Ignác bácsi nyitva felejtett volna egy ablakot?

Tovább figyelt. Valóban, ablak csapódás zaja ez. Utána kellene nézni, mert még betöri ez a bolond vihar, meg még az eső is becsapódik és kárt csinál. Előkotorta a zseblámpáját az íróasztal fiókjából és elindult. Csendben húzta be maga után az ajtót és csendben lépegetett a folyosón, majd a lépcsőn föl a sekrestyéhez. A káplán atya álmát féltette, nem akarta felkelteni. Nem is gondolt arra, hogy a vihar sokkal nagyobb dübörgést csap, mint az ő szokott döngő léptei. A sekrestye ajtó előtt megállt. Előkotorta a kulcsát és a zárba tolta.

* * *

A káplán föltápáskodott. Fölmászott a töltésre, de közben vissza-vissza pillantgatott, hogy nem látja-e őket? Semmit sem látott. Mindent elnyelt a koromfekete vihar. A bódét is alig tudta felismerni a töltés lábánál, pedig egészen közel volt hozzá. Odalopakodott. Figyelt és fülelt, nincs-e valaki a közelben. Semmi gyanúsat nem tapasztalt. Tapogatni kezdte a bódé falát: hol a bejárata? Rövidesen rátalált, keze megakadt a tolózárbán. Akkor hangokat hallott belülről. Nem értette, mit beszélnek, a hangok a bódé túlsó sarkából érkeztek. Elengedte a reteszt és hátra lopakodott. Ott tisztábban hallotta, hogy két lány beszélget. Odatapasztotta fülét a deszkához.

– Éhes vagy még? – kérdezte egy bársonyos hang.

– Mi van még a szatyrodban? – érdeklődött a másik, csengő hangú lány.

– Csokoládé. Kell?

– Adjál.

Papírzörgés hallatszott, majd csendes majszolás.

– Finom. Ki helyett esszük?

– Klaudi helyett.

– Neki hoztad?

– A betegnek.

– Majd kipótoljuk. De előbb ki kellene innen jutnunk.

Nem őriznek bennünket?

– Nem tudom...

Kis szünet után a csengőbb megkérdezte:

– Nem volna jó eltorlaszolni az ajtót?

– Van belülről is riglije, majd rátoljuk – felelte a bárszonyosabb, lágyabb.

– Persze, te ismered ezt a kalyibát, hisz itt laktok nem messze.

– Persze...

Újabb motoszkálás hallatszott.

– Nem gondolod, hogy kihallgatnak bennünket?

– Olyan halkan beszélünk és akkora a szél, hogy úgy sem értik.

– Lehet...

Kicsit távolabbról érkezett a lágyabb hang:

– Rátoltam a reteszt.

– De azért ránk törhetik az ajtót.

– Majd fejbeverjük őket. A sarokban van itt néhány törött szerszámnyél.

– Az jó. Hozd csak ide.

Hosszabb csend után:

- Tudsz verekedni?
 - Mi az hogy! Pláne önvédelemből!
 - Akkor jó. Én is tudok.
- Néhány pillanatnyi fészkelődés után:
- Te Kati...
- A káplán füle kihegyesedett.
- No?
 - Mondd, hogy állsz Klaudiusszal?
 - Kivel? – lepődött meg Zsuzsi a váratlan kérdéstől.
 - Ne teted magad... hiszen tudod...
 - Ja, persze.
 - Ismered?
 - csak úgy, távolról...
 - Azt hiszem, rendes fiú...
 - Azt hiszed?
 - Gondolom...
- A káplánt a beszélgetés egyre jobban érdekelte.
- Ne teted magad... hiszen meg is csókolta!
 - Én?? – a csengő hang újból őszinte meglepődést árukt el. Aztán egyszerre csak könnyelműen hozzátette: –
- Ja, lehet.
- Kis szünet után újból a bársonyos hang:
- Azt hiszed, hogy Klaudiusz vallásos?
 - Hm... templomba jár...
 - A te kedvéért.
 - Talán az Isten kedvéért.
 - Á csudát! Átejt téged is, meg a papokat is.
 - Ne beszélj! Igazán?
 - Majd meglátod... De, ne szólj szám, nem fáj fejem.
 - Valamit titkolsz, Olga?

Szóval Olgáé ez az ismerős hang! – csapott homlokára a Kis atya. – Hát, hogy kerültek ezek ide? Ki és miért csukta be őket és egyáltalán mit kerestek ezek ketten a prérin ebben a sötét, viharos éjszakában?

– Nagy titkom van Klaudiuszról..., de neked elmondom, ha megígéred...

Egészen csend lett, a fiatal pap szinte látta maga előtt, hogy Olga mint hajol a másik föléhez és suttogja a titkot a fölébe. De mi lehet ez a titok?

– Almát? – nevetett fel Zsuzsi.

– Nem tudom mi van ezen nevetni való? – bosszankodott Olga. Egyre jobban érezte, hogy nem tud igazán a másik fölé kerekedni.

– És tudok még mást is... Azonnal ki kell innen jutnunk és a rendőrségre telefonálnunk.

– Az alma miatt? – csodálkozott Zsuzsi.

– A haverjai is ilyenek. Ezekről minden kitelik. Fogadni mernék, hogy ők zártak be ide minket.

– Az lehet. De minek?

– Féltik tőled Klaudiuszt.

– Tőlem??

Zsuzsi újból felnevetett. A kérdés hangsúlya és a nevetése annyira őszinte volt, hogy Olga bizonyos megkönnyebbülést érzett. Sőt ennél többet is. Női őszítöne csalhatatlanul jelezte, hogy a lány és Klaudiusz között nem komoly a dolog. Legalább is a leány részéről. Ez elég is. Klaudiuszt majd ő elintézi.

– Ki kellene innen szabadulnunk – mondta egészen más hangon. Belátta, hogy fölösleges tovább kuksolniuk a sötétben.

– És ha leselkednek ránk?

– Itt hátul kilazítunk egy deszkát és kibújunk. Úgysem hallják meg a nagy szélben.

A káplán úgy látta, hogy elérkezett számára a cselekvés ideje. Már csak azért is, mert a szél vihart hozott. Távolról cikáztak a villámok és morajlott az ég. Ha a zápor megered...! Gyorsan határozott. Sietve megkerülte a bódét, félrehúzta az ajtóról a reteszt és rántott egyet rajta.

– Nyissátok ki! – kiáltotta és öklével nagyot ütött a deszkára.

Ijedt csend volt a válasz, csak a szél süvített kegyetlenül.

– Nyissátok ki! Olga, Kati! Ne féljetek! Nyissátok ki, én vagyok a Kis atya. A srácok elmentek.

Odatartotta a fülét az ajtóhoz.

Belülről motoszkálás hallatszott.

– Ne akarjatok átéjteni minket – hallatszott Olga hangja egészen közelről, a deszka másik oldaláról.

– Mondom, hogy a srácok elmentek. Hát nem ismered meg a hangomat, Olga?

Nem érkezett azonnal válasz. A bódében tanakodtak.

– Siessetek, mert visszajöhetnek – türelmetlenkedett a káplán.

– De hogy kerül ide, atya?

– A fiúk tábortüzét kerestem. A Klaudiusz anyja mondta, hogy itt vannak.

Belülről valami csattant és az ajtó ujjnyit megnyílt. Aztán egyszerre csak kitárult.

– Jé, tényleg az atya!

Olga ott állt és mögötte a másik. Mind a kettőnek egyegy törött ásonyél a kezében.

– Hogy kerültetek ide? Ki zárt be titeket?

Felelet helyett nagyot dördült az ég és kövér, nyár végi cseppekben megeredt az eső.

– Miért akartatok a rendőrségre menni? Ki van veszélyben?

– Senki... azaz, hogy a templom... De menjünk innen, mert ezek az eső miatt visszajönnek.

Ezt Olga mondta.

Villám cikázott, rá rettenetes dörrenés reszkettette meg a levegőt és valóságos zápor öntötte nyakon a Kis atyát.

– Jöjjön be hamar, atya, bőrig ázik.

A pap szót fogadott.

– Tetszik tudni, atya, az történt, hogy...

– Most nem érünk rá magyarázkodni – szakította félbe a pap. – A fiúkat a prériről visszakergeti az eső. Hadd gondolkozzam.

Lehajtotta a fejét és töprengett.

A zápor verte a bódé tetejét, a szél bevágta a bódé ajtaját.

– Hol tudtok itt elbújni? – kérdezte rövid gondolkodás után a pap.

– Hát hazaszaladunk Olgáékhoz – vetette közbe Zsuzsi.

– A prérin keresztül?

– Hiszen itt laknak a szomszédban!

– Nem egészen – makogta Olga és elvörösödött.

– Oda nem mehettek. Itt valahol...

– A bódénak hátul hosszú a teteje. Ott szokták őrizni a talicskákat. Ott megbújhatunk.

– Hát menjünk oda – ajánlotta Zsuzsi. – A többit majd ott tisztázzuk.

- Én itt maradok – mondta a káplán.
- Azt nem lehet. Ketten vannak és agyoncsapják atyát. Ismerem őket.
- Ismered őket? – lepődött meg Zsuzsi.
- Már ezeket a külvárosi huligánokat, mind egyforma – nyelt egyet Olga.
- Itt maradok – ismételte meg a káplán határozottan.
- Ha a bódét üresen találják, biztosan körülnéznek majd a környéken. Most pedig induljatok.
- De atya...
- Ha szorul a dolog, még mindig segítségemre siethettek. A botokat vigyétek magatokkal...
- A fiatal pap elmosolyodott.
- De atya is tartson készenlétben egyet. A hátsó sarokban talál.
- Jó. Most pedig tűnjetek. A fal mellett, hogy ne verjen az eső.
- A két lány elindult. Szót fogadtak, a falhoz lapulva kerültek meg a bódét. Hátról tényleg hosszan lenyúlt a tető, jól megvédte őket az esőtől.
- A pap behúzta az ajtót, körülnézett, várta, hogy a szeme megszokja a sötétséget, de nem szokta meg. Koromsötét volt. Körültapogatózott a bódé fala mentén. Rátalált a sarokban a szerszámnyelekre, meg a padra, ahol a lányok ültek. Amikor visszatért az ajtóhoz, óvatosan rátolta a retheszt. Aztán újból megkereste a padot és leült.
- Szűzanyám! Jótanács Anyja! Segíts!
- Könyökét a térdére támasztotta, fejét meg a tenyerébe hajtotta. Gondolkozott, hogy mi volna a teendő. Túl hirtelen csöppent bele ebbe a detektívregénybe. Nem volt előtte világos, hogy mi az ő szerepe benne.

Valahol a tetőn lyuk lehetett, mert a bódé deszkapadlóján szabályos időközökben koppant egyet a mennyezetről lehulló esőcsepp. A szél olykor megrázta a bódét és a káplán felriadt, azt gondolta, a huligánok rángatják az ajtót. Még mindig nem jutott semmi okos dolog az eszébe és csak annál erősebben markolta a keze ügyébe került ásónyalet. Ez azonban korántsem nyugtatta meg. Mi lenne, ha ő fejbe váгна egy srácot? Esetleg épp Klaudiuszt? Mit tudja ő, nincs-e közöttük? És, ha meghalna... Brrr... Még szentkenet sincs nála. Ezen kissé elmosolyodott. Megrázta magát és hirtelen felállt. Nyújtózott egyet, az ásónyél hosszan nyúlt ki a sötét mennyezet felé, és megkoccintotta a korhadt deszkákat. Egy gondolat villant át a fiatal pap agyán. Hirtelen a sarokba vágta a fadarabot és az ajtó felé tapogatózott.

– Ahá, itt a retesz.

Óvatosan félretolta és még óvatosabban nyitott egyet az ajtón. Csak ujjnyit, mint előbb a lányok. Kikémlelt a résen. Kint világosabb volt, mint a bódében, úgy vélte, hogy egészen jól lát. Illetve jól látja, amire kíváncsi volt: a srácok nincsenek itt és nem is látja, hogy jönnének. Pedig a töltés felé is jól mutatkozik a kivilágított városi ég.

Testnyi szélességre nyitotta az ajtót és kinyomakodott rajta, aztán hamar becsukta maga mögött és rátolta a retest. Az eső ömlött. Óvatosan a falhoz lapulva a bódé sarkáig lopakodott. A sarok mögé állt. Itt nem verte úgy az eső, mert a szél a másik oldal felől fújt. Lassan megfordult és kilesett. Szíve hevesen kezdett dobogni és úgy érezte a vér a fejébe tódul. A töltés felől két alak szaladt a bódé felé... Ha őt az imént meglátták!! És az ásónyalet is eldobta. Már a hangjukat is hallotta, de, hogy mit kiál-

toznak, azt nem értette. A vihar túlharsogta őket. Gyorsan visszahúzódtott a sarok mögé. De a füle a sarkon túl maradt. Legalábbis úgy érezte. Annyira akart hallani mindent. Hátát nekitámasztotta a bódénak, tenyerét, ujjait nekifeszítette a deszkáknak. Pillanatok tört része alatt gondolatok, lehetőségek cikáztak át az agyán. Fusson hátra a lányokhoz? – Őket is elárulja.

Lépjen elő, árulja el magát? És így fedezze a lányokat?

De ha nem vették észre, akkor minek?

Vagy kezdjen futni és csalja maga után őket, hogy Olgaék megszabaduljanak?

De valami, valami legbelül, az egészséges ösztöne azt súgta neki, hogy ne mozduljon.

És ő nem mozdult.

Ha nem vették észre őt, akkor a bódében, imént támadt ötlete szerint jár el.

Ha meg észrevették?

Majd meglátjuk. Majd lesz valahogy.

Érezte, hogy ujjaiiban a görcsös merevség enged, már nem feszíti neki úgy a deszkafalnak, mint az imént. Már nem a lehetőségekre, agyán átcikázott ötletekre figyelt, hanem arra, hogy mi történik a bódé sarkán túl. A hallása ismét éles lett.

Megrántotta a bódé ajtaját.

– Hülye! A reteszt!

Valami csikordult, aztán egy rántás.

A káplán kiugrott a bódé sarka mögül és az ajtóhoz futott. Már nem törődött vele, hogy a falhoz lapuljon, hogy veri az eső, hogy nincs nála ásónyél. Ott tátongott előtte az ajtó sötét nyílása. Villanylámpa kattant a bódében.

Egy fiú hátát látta maga előtt. A futás lendületével mindkét kezével lökött rajta egyet.

– Naaaa! – üvöltötte valaki.

Zuhanást hallott.

Irtózatossággal bevágta az ajtót és rátolta a reteszt.

Újabb szélroham kegyetlenül megrázta a bódét és túlharsogta a bentrekedtek ordítását.

* * *

Böllér atya kinyitotta a sekrestyeajtót és a templom felé fülelt. A templomban csend volt. Az ablakcsapkodás máshonnan jött.

– Ahá, a padlásfeljáróban! – eszmélt a testes pap és kissé szuszogva nekivágott újból a lépcsőnek. A sekrestyeajtót nyitva felejtette.

Tényleg, a padlásfeljáró fordulójában nyitva hagyott kis szellőztető ablakot csapkodta a szél.

– Nahát – mondta Böllér atya, félig méltatlankodva, félig megelégedetten, amikor becsukta és csend támadt körülötte.

Lehajolt a zseblámpájáért, mert letette a lépcsőre, hogy a szellőztető bezárásához mindkét keze szabad legyen. Maga köré világított. Föl a lépcsőn egészen a padlás ajtajáig, aztán le a lépcsőn a sekrestye bejáratáig. Majd a falra és mennyezetre.

– Pókháló – mondta – mennyi pókháló!

Megcsóválta a fejét. Ásított egyet és elkattintotta a zseblámpát. Sötétben tapogatózott le a lépcsőn.

– Még azt hiszik, hogy tolvaj jár a templomban, ha meglátják kívülről a fényt – motyogta magában és újra ásított.

Huzatot érzett jobbkéz felől.

– Persze, nyitva hagytam a sekrestyét...

Odatapogatózott és mert nem érte el a kilincset, belépett.

Fölkattantotta a villanyt, és körülnézett. Újabb ástást nyomott el és indulni akart kifelé. Akkor gondolt egyet. Ha már itt van, egy fohászra betér az Úrhoz. Kinyitotta a templomba vezető ajtót, eloltotta a villanyt a sekrestyében és belépett a sötét szentélybe. A küszöbön túl megállt. Várta, hogy szeme megszokja a homályt. Az örökmécses piros fénye mutatta az irányt, lassan megindult az oltár felé. A nagy ablakok opálosan szürkéllettek, már nem is volt olyan sötét körülötte. Nyugodtan lépegetett az oltár lépcsője felé. Évek során sokszor megjárta ezt az utat. A sekrestyeajtótól az oltárig, oltártól a sekrestyeajtóig. Csendesen letérdelt a jólismert lépcsőre és összekulcsolta a kezét. Az örökmécses szelíd fényt vetett a tebernákulumra. Egy darabig nézte, aztán fejét ráhajtotta összekulcsolt kezére. Néhány pillanatig mozdulatlan maradt.

Kint alábbhagyott a vihar. Csak távolabbról morajlott néha egyet az ég, de egyre halkabban és egyre messzebről. A zápor már nem verte az ablakokat. A szél is elállt. Észre sem vette. Imádkozott. Nagy csend volt körülötte.

Arra riadt, hogy elvesztette az egyensúlyát és majd orra bukott.

– Majd elaludtam – mondta. Elmosolyodott és föltápaszkodott. Éppen térdet akart hajtani, amikor valami nesz ütötte meg a fülét. Nem is nesz, hanem neszezés. Valami tempós erősödő majd gyengülő fújtatás. Vagy...

maga sem akart hinni a fülének – hortyogás... Igen, valószínű hortyogás... De honnan és miért???

Előreszegte az állát és élesen fülelt.

– Itt valaki alszik – állapította meg és egészen megdöbbsent.

– Valami kutya bentrekedt. Ignác nem vette észre. Teringettét! Előntötte a méreg. Egészen piros lett. Fogta a zseblámpáját és elindult a hang irányába. Jól maga elé világított. A Szűzanya szobor felől jött a hang. Arra tartott. Már messziről látta, hogy a szobor előtt valami hever a padlón. Óvatosabb lett. Amint közelebb ért, látta, hogy egy zseblámpa. Törött zseblámpa.

– Ejha?! – szisszent egyet, de hamar bekapta az alsó ajkát és eloltotta a zseblámpáját. Élesen fülelt. A szuszogás nem messze, az első padok felől hallatszott. Amint figyelt, egyre világosabb lett előtte, hogy nem kutya hortyog itt.

Néhány pillanatig töprengett, hogy mit tegyen. Menjen vissza a gyertyaoltogatóért, hogy legyen valami fegyver a kezében? Vagy telefonáljon a rendőrségre? Megrázta a fejét.

– Ostoba vagy Böllér. Még azt sem tudod, hogy miről van szó. Vagy kiről.

Tekert egyet a vastag nyakán, ami kétségtelen, bizonyos izgalom jele volt és óvatosan elindult a padok felé. Csak a padlót világította meg, szorosan a lába előtt.

A hortyogás egyre egészségesebben hallatszott. És hozzá szuszogás is.

– Hm...

Böllér már világosan tudta, hogy melyik padról van szó. Odaosont a végéhez és hirtelen bevilágított.

Egy gyerek feküdt ott, táská volt a feje alatt és nyitott zsebkés a feje mellett.

– Ohó!

Óvatosan előrehajolt és hangtalanul felkapta a kést.

A fiú nyögött egyet, becsukta a száját, a hortyogás abamaradt. A pap élesen figyelte a gyereket. Nem ébredt fel. Aludt, mint a tej. Szája szegletén finom kis nyál szivárgott elő. Visszahúzódott, eloltotta a zseblámpát. Ahogy sötét lett, valahogy újból megélesedett a hallása. Idegen szuszogást hallott. És más irányból.

– Hát nem vagy egyedül?

Újra tekert egyet a nyakán és bevilágított a következő padba. Meglepetésében majdnem felkiáltott. Klaudiusz feküdt ott, pirospozsgásan, pufók arccal és buzgón fújta a kását.

Újra előntötte a méreg.

– Agyoncsapom őket, menten agyoncsapom! Pimaszok.

Átvilágított a másik fiúhoz. A táskát világította meg jobban. Persze, szerszámok!

Odafuttatta a fényt a Szűzanya szobrához. A perselynyílás feketén és sokatmondóan árulkodott. És előtte a leejtett és összetört zseblámpaüveg. Böllér atya mindent megértett.

– A pimaszok! A Szűzanyát...!

Azon volt, hogy galléron ragadja őket és kipofozza a templomból. Gyorsan eloltotta a lámpáját, hogy meg ne tegye. Nagyon fújt. Akkor eszébe jutott, hátha többen is vannak. Óvatosan bevilágított a következő padokba. Nem talált senkit. Már egészen hátul járt, az utolsó padnál. Mire odaért, a mérge is – úgy ahogy – lelohadt.

– A szerencsétlenek – mormogta engedékenyebben és letelepedett az utolsó padba, hogy gondolkodjék.

A szuszogás csendesen zsongott a boltívek alatt. A szőke most újból rákezdte a hortyogást. Egyenletesen fűrészelt. Böllér atya csendesen figyelte a váltakozó, ritmusos hangokat. Fölpillantott az oltár fölé, de nagyon sötét volt arra. Csak a piciny vörös fény jelezte az irányt.

– Hadd aludjanak, Uram – mondta a pap halkán – hát-ha itt, Nálad kialusszák a gonoszságukat.

Elővette zsebéből a rózsafűzért és imádkozni kezdett.

* * *

Sárosi miután elolvasta Zsuzsi levélkéjét, mindent tudomásul vett. Azt, hogy Kati a nagyihoz ment és nem jön haza, azt hogy Zsuzsi a szabónőhöz ment és utána Kati „ügyét” intézi, azt is, hogy a vacsorája a fridzsiderben van és, hogy Zsuzsi későn jön haza. De azt már nehezen akarta tudomásul venni, hogy tizenegy is elmúlt és a kislánya még mindig nincs itthon.

– Talán hamar végzett és a nagymamához ment – próbálta magát nyugtatni a fáradt főmérnök. – Sőt biztosan így lehetett, mert Katival is mindjárt akart beszélni az eredményről.

Félrelökte az újságot és fölállt. A rádió halkán szólt, tánczenét közvetítettek, de a meg-megismétlődő recsegések jelezték, hogy a légkör terhelt. Odament az ablakhoz és kissé felhúzta a redőnyt. A fák zúgva hajladoztak a ház mentén, kövér esőcseppek verődtek az ablaknak, aztán éles villanás következett és hatalmas mennydörgés. A megrázott felhőkből ömleni kezdett az eső. A főmérnök leeresztette a redőnyt, kikapcsolta a tánczenét, leült

a fotelbe az újságja mellé, keresztbe rakta a lábát és órájára pillantott. Megcsóválta a fejét, idegesen rágyújtott egy cigarettára. Kettőt szippantott belőle, aztán félreléte, hirtelen felállt és a telefonhoz ment.

– Felhívja nagyit.

Mire odaért, mást gondolt. Ha alszanak, minek riassza fel őket. Zsuzsi is biztosan ott van. Hol is lehetne másutt?

Visszasétált a karszékhez. Éppen bele akart ereszkedni, amikor felöltött benne:

– Ha odament, miért nem telefonált? Hiszen azt írta, hogy hazajön.

A vihar teljes erővel kitört. Zúgott, csapkodott, üvöltött, cikázott, zengett, tépte a fákat, a redőnyöket és... és az ő Zsuzsi lányát is. Mert biztosan valahol útfélen kapta a vihar. De minek is jutott eszébe ez a marhaság. Hogy ő majd utánajár a Kati dolgának: Ki tudja milyen gengszter bandával áll szemben? Egy főmémők lánya...!

Idegesen megcsóválta a fejét és föl-alá kezdett járni a szobában.

– Mert minden hülyeségben részt vesznek! És meg sem beszélnek az emberrel. Csak úgy, a saját fejük szerint.

– De papa, hol élsz te?! És el van intézve.

Újra a karórájára pillantott. A nagymutató átfordult az éjfélbe. Megállt és fülelt. A vihar egyre járta a táncát. Pillanatig összehúzta a szemét, aztán megkeményedett az arca. Aki az előszobában ballonját magára öltötte, aki a slusszkulcsot a fogasról zsebrevágta, aki bevágta az előszobaajtót és energikusan rázárta a biztonsági zárat, már nem a gondterhelt bizonytalankodó nagylányos papa volt, hanem a külföldön is jólismert vállalatnak, külföldön is jólismert vállalati főmérnöke...

Amikor a kocsi bekanyarodott a Hamu utcába, már alig esett. Kikapcsolta az ablaktörlőt. A rosszul világított utcában tócsák terpeszkedtek itt is, ott is. Az út szélén, a járda menti mélyedésbe pataként rohant a mocskos víz a lefolyóaknak felé. A házak, vagy inkább házacsok, félénken és némán lapultak a járdaszélén, a lyukas ereszekről csurgott a piszkos lé, sőt egyik sarkon valóságos zuhatag ömlött alá. A víz, a sár felfröcsögött a kocsira, de Sárosi nem törődött vele, előre szegte a fejét, úgy figyelte, hol bukkan fel a templom sötét épülete.

Igen, az első útkereszteződés után, a nagy kert mellett.

Fékezett és a járda mellé kanyarodott. Kiszállt a kocsiból. Már nem esett. Most, hogy a motor nem zakatolt, hallhatta az egyre távolodó vihar halkuló morajlását. Az ég még néha-néha felvillant és nagy sokára tompa dübörgés érkezett a város széle felől, de mintha az ázott háztetők fölött meghunyászkodna, szétmálna, eloszolna, alig hallhatóvá csendesedne.

Sárosi bevágta a kocsi ajtaját és a kapuhoz ment. Határozottan, hosszan csengetett.

Kicsit várt, aztán megismételte.

Valami halvány fény gyulladt az épületben, aztán csoszogó léptek hallatszottak. Kulcscsörgés. A kapun kis ablakocska nyílt és álmos hang szólt ki:

– Tessék.

Sárosi nyomban megismerte Ignác bácsi hangját.

– Jó estét Ignác bácsi. Vagy inkább jó éjfél. Sárosi mérnök vagyok. A lányomat keresem.

– Hm...

A hümmentésre csend következett. Aztán valami zörgött, valami csikordult és az ajtó kissé kinyílt.

– Már nem esik?

Az öreg hangja most nem volt olyan rekedtes, mint az imént.

Kinyomakodott az ajtón és felpillantott az égre. Aztán ránézett a főmérnökre.

– A lánya nincs itt – mondta kurtán. És hozzátette: – De itt volt.

– Mikor? – kérdezte Sárosi szigorúan.

– No az este. Misén.

– És hova lett?

– Hát honnan tudhassam én azt?

Vállat vont. De azért élesen figyelte a főmérnök arcát.

– Nem ment haza?

– Kivel volt itt?

– Kivel... Hát egyedül. De... – Az öreg összeráncolta a homlokát. – ... de az Olga várt rá a templomajtóban.

– Igazán?

– Én zártam be a templomot. Hát csak láttam.

– Templomzárásig itt volt?

– Itt.

– És mit csinált?

– Nem szoktam figyelni a közönségünket. De azt hiszem imádkozott. Minálunk szoktak. – Tekert egyet a nyakán és óvatosan hozzátette: – Általában.

A főmérnök összeráncolta a homlokát és gondolkozott. Rövid latolgatás után megkérdezte: – Az az Olga hol lakik?

– Az Árok utcában.

– Az hol van?

– Ki tetszik menni a Hamu utca végéig. Ott egy híd van, az kivisz a prérire. A hídon nem kell átmenni, ha-

nem mindjárt jobbra fordulni. Az az Árok utca. Csak az innenső oldalán vannak házak. A túlsó oldala árok. Az Olgák házával szemben négy fiatal akácfa áll szorosan egymás mellett. Onnan megismerheti.

– Köszönöm Ignác bácsi. Elnézést az éjszakai zavarásért. Jó éjszakát!

– De hiszen mindjárt reggel lesz!

A főmérnök már nem hallotta. beugrott a kocsijába és indított.

* * *

Mire a káplán a bódét megkerülte az eső elállt. A sarkon majdnem összeütközött Olgával és Zsuzsival. A karókkal felszerelve harcrakészen állottak az eresz végében, sőt, hallva az üvöltést, azon voltak, hogy segítségére sietnek a Kis atyának.

– Mi történt? – suttogták riadtan.

De a pap felelet helyett gyorsan az ajka elé kapta az ujját és hallgatást parancsolt. Aztán intett: – Gyertek utánam, gyorsan.

És megindult. Nagyokat lépve, gyorsan kapkodta a lábait. A lányok sietve követték. A töltés felé vették útjukat. A bódéból félelmetes csend áradt és a káplán tudta, hogy ez nem jót jelent. A két fickó hamarosan kiemelt egy deszkát és utánuk ered. És, ha utoléri őket, ennek bizonyára nem lesz jó vége. Nem törődött tehát a tócsákkal, a sárral, a nedves fűvel, gazzal, csak törtetett a töltés felé, hogy mihamarabb túl legyenek rajta.

Zsuzsi és Olga megértették, hogy a helyzet veszélyes. Loholtak utána, ahogyan csak bírtak. A szél még zúgott,

de az ég már csak távolról villogott és a morajlás egyre tompább lett.

A pap fölért a töltésre. Hátrapillantott, kezét nyújtotta a lányoknak, akik lihegve kapaszkodtak föl a csúszós oldalra.

– Sietnünk kell – mondta közben és maga is lihegett.
– Bezártam őket a kalyibába. De biztosan kitörnek és utánunk erednek.

– Bezárta őket, atya? – Zsuzsi szívből nevetett. – No, a híres huligánok, most póruljártak.

– Siessünk – mondta Olga fázósan.

– De miért nem megyünk hozzátok? – kérdezte Zsuzsi.

– Majd meglátjuk, hogy hova megyünk – vágott közbe a káplán és lefutott a töltés egyik oldalán. A lányok után.

– Futhatunk? – szólt hátra a Kis atya.

Olga és Zsuzsi szaladni kezdtek. Követték a papot, aki jó futónak bizonyult. De a szél szembe fújt és a síkos úton fárasztó volt a futás. Időnként lelassított és bevárta a lányokat, néhányat szusszantottak, aztán gyerünk tovább!

Az Árok utca foghíjas lámpasora még nagyon messze pislákol, de mihamarabb oda kellett érniük, ha biztonságban akartak lenni.

– Atya, pihenjünk kicsit – zihálta háta mögött az egyik.

A pap lassított, aztán megállt.

– Elfáradtatok?

De a felelet a töltés mögül érkezett. Recsegés, ropogás hallatszott és tompa puffanás. Aztán ijesztő csend.

A pap és a két lány dermedten hallgatták.

– És még a karókat is otthagytuk... – nevette el magát Zsuzsi, akit a jókedve a szorult helyzet ellenére sem hagyott cserben.

– De a lábatok itt van. Induljatok!

– És atya?

– Én leszek a hátvéd. Induljatok már! – A hangja türelmetlen volt.

Olga és Zsuzsi nekilódultak. Óvatosan hátrapillantott. Mintha a töltés fekete vonala fölött két árnyék imbolygott volna egy pillanatig. De lehet, hogy csalódott. Mert már nem is látott semmit. Gyorsan a két lány után eredt.

– Bírjátok még? – lihegte, amikor utolérte őket.

– Olyan messze van még az Árok utca!

– Nincs olyan messze! El kell érnünk. Minél hamarabb! Szótlanul futottak. Az ég már nem morajlott, a viharfelhők a városon túl valahol meglapultak, vagy mivel leadták terhüket, szertefoszlottak a fekete semmibe, felfelvillanó fényük kialudt, hangjuk elfulladt. A szél sem kergette már őket, nem volt mit kergetnie. Csend támadt a prérin, csak a cipőjük cuppanása hallatszott, amint caplattak a sárban. És egyre nehezebben caplattak. És egyre fáradtabban.

De a káplán hátrafelé is fülelt. És... és igen, mintha... mintha utánuk is futna valaki, vagy valakik. Talán nem is hallotta, inkább csak érezte, hogy nincsenek egyedül a prérin. Nem csak ők dagasztják a sarat ebben az éjszakai órában... Kénytelen volt komolyan latolgatni, mi történik, és mi történjék, ha utoléri őket, mielőtt még az Árok utcát elérik. Az Árok utca! Ó, de messze van még!

És a lányok egyre fáradtabban szedik a lábukat! Szűzanyám segíts!

– Persze ők hárman vannak, azok meg csak ketten. De nyilván mindenre elszánt huligánok. Ők meg: két lány, meg egy pap. Szűzanyám segíts!

Futott tovább, de már ő is fáradtnak érezte magát. A lányok egyre lassítottak.

– Álljunk meg egy kicsit...

– Nem állunk meg!

A pap hangja kemény volt.

– De már nem bírom.

– De bírod. Bímod kell! A híd már nincs messze.

– Ó...

Karon ragadta a fáradtabb Olgát és magával vonszolta. Újból fülelt. Most már tisztábban hallotta az idegen lábak dobogását. De... mintha nem mögülük jönne a hang. Valahol jobbkéz felől. A sötétségből. Meresztgette a szemét arrafelé, de nem látott semmit.

– Nincs már messzi a híd – bízatta Olgát, meg saját magát is.

És tényleg a fehérre meszelt karfák, mintha maguk is biztatni akarnák a menekülőket, észrevetették magukat. Előbb csak óvatosan, sejtetve a helyes irányt, aztán egyre kivehetőbben, élesebben és... és aztán láthatóvá lett az egész híd. Már nem voltak messze, néhány méter csupán és a hídon túl az Árok utca, az ócskán világított Árok utca, de az a huszonötös égő, ami a Hamu utca és az Árok utca sarkán homályoskodott, számukra a szabadulás csilloga volt.

– Ezt az ötven métert még kibírjátok! – lelkesítette őket a pap és tényleg, mintha gyorsabban szedték volna a lábukat.

Már odaértek a hídhöz. De ekkor oldalról hirtelen kereszteltek az útjukat. Két fickó ugrott eléjük és elzárta előlük a hidat.

– Szóval te vagy a harmadik, csuhás!? – hallotta a pap a gúnyos hangot.

Érezte, hogy elkapják a csuklóját. A másik a két lányt nekiszorította a karfának. Nem volt nehéz dolga, mindketten holt fáradtak voltak.

– Eressz Pufi, mert hasbarúglak! – rikácsolta Olga.

Kapott egy pofont és nekiesett Zsuzsinak. Zsuzsi felfogta estében. Nekitámasztotta a hátát a híd korlátjának, félkarral átölelte Olgát és várt. Feszülten figyelt, hogy mit akarnak ezek. Úgy látszik kidolgozott haditervvel jöttek. Egy a Kis atyának megy neki, egy meg őket fogja le.

– Mit akartok tőlünk? – kérdezte élesen.

– Mindjárt kapsz te is egy pofont, akkor megtudod.

– Nem szégyelled magad, egy lányt megütni?

– Ja, fiam, női egyenjogúság van! – szólt át a másik gúnyosan. – És most nézzetek ide, mert a papocskátkal elbánok. Fürödni fog a csuhás. Értitek? Fürödni. És ha nem tud úszni, az igazán az ő baja. Nem tehetek róla, hogy úgy megduzzadt a víz az árokban. Nem te rendelted ezt a vihart csuhás?

Rántott egyet a két csuklóján. A pap térdrebukott. A futástól, különösen, hogy Olgát is vonszolta, még jócskán lihegett. Mégis elég erőt érzett magában, hogy szem-

beszálljon ezzel a fickóval. De nem akart mindjárt. Hát-ha szép szóval...

– Most legalább térdelsz, csuhás. Imádkozzál, mert mindjárt beváglok a vízbe.

Röhögött egyet a saját tréfáján.

– Ide térdelhatsz mellém – mondta a pap.

– Szívesen fiacskám, de most nagy a sár. Leszel szíves felállni?

Szorosan tartotta még a pap két csuklóját. A Kis atya engedelmeskedett, de közben úgy tett, mintha megcsúszott volna és megrántotta a fickót. Váratlanul érte a lódítás és egyik markából kicsúszott a pap csuklója. A Kis atya megrántotta a másik karját, és a srác nekiesett. Csak erre várt. Szabaddá lett karjával átnyalábolta a fickó derekát és rántott egyet rajta. Mindketten elvágódtak, bele a sárba. A sötétben nem lehetett látni, hogy ki van fölül és ki alul, csak a lihegést, csak az erőlködést, csak a sár fröccsenését. Pufi mindkét karjával nekiszorította a lányokat a híd karfájának és egyre nagyobb erőfeszítéssel, mert attól félt, hogy nekik is megjön a támadó kedvük. És ők mégis ketten vannak. És mi lesz, ha az a pap felülkerekedik? Mit tudja ő? Háttha érti ezt a mesterséget?

Átvillant egyébként lomha agyán, hogy villámgyorsan segítségére siet Jocónak, fejbeveri a papot, aztán újra lefogja a lányokat.

Hirtelen elengedte a karfát, egy ugrással a fekete, lihegő gomolyagnál termett és ököllel fejbeverte a káplánt. Aztán vissza a lányokhoz! De ezek már ott voltak a hegyibe, és tépni kezdték a dagadt fiút.

A Kis atya eszméletét veszítette. A Jocó rögtön érezte, hogy a másik elernyed. Talpra ugrott és belerúgott a papba.

– Most fürdesz, büdös csuhás!

Tajtékozott a gyűlölettől. Fölnyalábolta, mint egy zsá-
kot és a híd karfájához vonszolta.

– Ne hagyd magad, Pufi – kiáltotta – mindjárt jövök.

– Intézd el – lihegte oda Zsuzsi Olgának – kirántotta magát Pufi kezéből és a másik kettő után eredt.

Jocó az alélt papot már rálökte a híd karfájára, feje, felsőteste, két keze túl lógott rajta, a megáradt rohanó víz félelmetesen zúgott, kavargott a mélyben. Lökni akart a lógó testen, de valaki elkapta hátulról a karját. Aztán mások is beleszóltak a dologba. Mert Pufi Zsuzsi után eredt. Olga meg Pufi után. Nagy verekedés támadt. Mindenki ütött és rángatott, karmolt és tépett, de persze most már két fiú állt a két lánnyal szemben.

– Ti is utána akartok menni? – sziszegte Jocó. – Megkaphatjátok.

Nekiszorították a két lányt a Kis atyának, aki még mindig eszméletlenül lógott a híd karfáján.

– Akkor fürödjetek egyszerre, bestiák! – rikoltotta. – Gyerünk Pufi!

Megragadta az egyiket és felemelte.

– Segítség! – kiáltotta Olga kétségbeesetten, de ráütöttek a szájára.

Jocó vezényelt: – Egy, kettő, há...

Hirtelen éles fénycsóva vetődött rájuk. Aztán éktelen dudálást hallottak. A két huligán megriadt. Mi ez? Valami csikordult, valami csapódott.

– Mi történik itten? – kiáltotta egy erőlyes hang.

A feketehajú srác érezte, hogy állon ütik. Elvesztette az eszméletét és a földre zuhant. A másik eszeveszetten kezdett szaladni a préri felé.

– Apu! – kiáltotta Zsuzsi meglepetten. – Apu! Hogy került ide?

– Ezt én is kérdezhetném tőled – mondta Sárosi szigorúan, és az autólámpa fényében végignézte őket. – Ez ki-csoda? – bökött oda a korláton lógó alakra, akit közben már Olga próbált élesztetni.

– Ez a Kis atya. És csúnyán fejbeverték.

– Hm...

Sárosi vizsgálni kezdte a fejét.

– Nincs rajta seb. Úgy látszik, csak elszédült.

– Tudod, apu, az úgy volt... – kezdte Zsuzsi.

– Majd otthon – szakította félbe a főmérnök, és nem törődve azzal, hogy a ruhája sáros lesz, ölbe kapta a káplánt és beemelte a kocsijába.

– Üljetek be – rendelkezett aztán.

– És vele mi lesz? – kérdezte Zsuzsi és a földön fekvő huligánra mutatott.

– Üljetek be! – ismételte erélyesebben, parancsolóan, majdnem kiabálva és Zsuzsi megértette, hogy apuval most nem lehet tréfálni.

* * *

Valami mázsás harangnyelvvél kongattak a fejében ide-oda. Úgy érezte, hogy a feje is vele lódul. Bim-bam, ide-oda. És olyan sötét volt mindenfelé. Aztán motorzúgást hallott. De a motor is a fejében zúgott.

– Nem kellett volna otthagyni, apu...

Valaki beszélt a feje mellett, de a harangzúgás elnyomta a hangját... Meg a motorzúgás... De nem is csak a harang... Bim-bam. Milyen erősen kong!... A motor... igen... a motor... Az nem a fejében zúg... Hát akkor hol?

– És ha meghal...?

– Szamár vagy...

Igen szamár... De kicsoda?... És miért?... Ó, de fáj a feje! Nem is a harang kongat... Valami lüktet benne... A fejében... Körül kéne nézni, de nem nyílik a szeme... Milyen sötét van...! Szamár vagy... Ki mondta ezt?... Ki mondhatta?... Ki mondhat... Milyen kellemesen ring vele minden... Aludni kell... aludni... a-lud-ni... a-lud...

Ismét elsötétült minden. Nem hallotta a harangkongást, a motorzúgást, a beszédfoszlányokat. Zuhant, zuhant valami nagy sötét semmibe...

Nagyot zökkentek. Aztán egy üde hang szemrehányóan azt mondta:

– Apu, óvatosabban vezess. Egészen összerázod a szegény atyát.

– Nagyon rossz az út. És tele pocsolóval.

– Már nincs messze a templom.

Ezt Olga mondta. Egészen biztos, hogy az Olga. Az ő hangja volt. Olga bársonyos hangja. Kinyitotta a szemét.

– Ó... milyen nehéz a feje...

Próbálta felemelni, de nem ment.

– Apu... Ha a Kis atyát lefektettük, ugye visszamegyünk azért a fiúért?

– Szó se róla. Majd magához tér és hazatalál.

– De úgy megütötte!

- Tudom, hogy mekkorát ütöttem.
- De abban a sárban... és ilyen hidegben...
- Az a másik fickó majd felnyalábólja.
- De apu...

Újból megpróbálta, hogy felemelje a fejét. Még nem ment. De a harangzúgást már nem hallotta, csak a motorzúgást. És tudta, hogy a motor nem a fejében zúg. Fáradtan felnyitotta a szemét. Széles hátat látott maga előtt, azon túl fénycsóvát. A fénycsóva ide-oda kalandozott. Fát világított meg, aztán házfalat, villanypóznát, kerítést. Néha huppant egyet. Olyankor ő is. Illetve ők is. Mert a széles váll mellett szőke haját látott. Csapzottat. Őmellette pedig valaki aprón szedte a lélegzetet. Ki lehet? Odafordította a fejét. A mozdulat sikerült.

– Olga! – csodálkozott el magában. – És neki is rendetlen a haja!

– Ha Olgát hazavisszük, úgyis arrafelé kell mennünk...

– Most nem mehetek haza – mondta gyorsan Olga. – Úgy tudják, hogy a nénémnél vagyok. Ne ijesszük meg őket.

– Dehát a szatyor, amit bevásároltál...?

– Hiszen ez a Zsuzsi hangja! – ismerte fel most a káplán a szőke hajzat felől érkező szavak tulajdonosát.

– Most nem tudom megmagyarázni, Kati, de... de nem mehetek haza... – És szipogni kezdett.

– Ez nem Kati – mondta szigorúan Sárosi.

– Dehogynem!

A szipogás egyszeriben abbamaradt.

– Csak ismerem a lányomat!

– Hát akkor ki??

Zsuzsi elnevette magát.

– Kati a nagymamánál van. Te meg most eljössz hozzánk és az ő ágyában fogsz aludni. Ugye apu?

Sárosi nem válaszolt mindjárt.

– Vagy kitesszük őt a sárba?

Zsuzsi hangja pityergősre fordult és odasimult az apjához.

– Ne hízelegj, mert összesározol – morgolódott a főmémők.

– De hiszen te is csupa sár vagy, apu. Ahogyan a Kis atyát fölnyaláboltad...

A káplán ágyában hirtelen felszállt a köd. Már emlékezett. Mindenre emlékezett. Tudta, hogy hol van, hogy kikkel van, hogy mi történt. Újból megmozdította a fejét és éppen szólni akart, de Olga megelőzte.

– Kérem, Sárosi bácsi, én most igazán nem mehetek haza. Nagyon megvernének, vagy elkergetnének... vagy... vagy kitagadnának... vagy... – elkezdett bőgni.

– Eljössz velünk haza. A többit majd holnap meglátjuk. Néhány pillanatig csend volt a kocsiban, csak a motor zúgását lehetett hallani és Olga csendesedő szipogását. A káplán gondolkozott. Mi lehet itt? Olga – Zsuzsi – Kati, hogy keveredtek ezek össze?

– Apu... hallotta most Zsuzsi hízelgő hangját.

– Mit akarsz?

– Ugye akkor, nem hagyjuk azt a fiút abban a sárban, ott a hídnál?

– De ott hagyjuk. Erről egy szót se többet.

Most Zsuzsi kezdett el szipogni.

– Ne bőgj, mert mindjárt téged is kiteszlek.

Több se kellett a kislánynak. Teljes erőből kitört rajta a sírás. De a szigorú Sárosi még sem állította meg a kocsit és még sem tette ki a lányát. Sejtette, hogy kislánya sírásában felszabadul ennek a rejtélyes és különös éjszának minden izgalma, minden feszültsége, félelme. Bizonyos elégtételt érzett magában. Most mégis csak a lányai fölé kerekedett! De apu, hol élsz te? Ízelgette a mondatot. De apu, hol élsz te? Finoman elmosolyodott. Aztán hamar szigorúra vonta az arcát. Ne lássa meg a lánya, hogy tulajdonképpen jó kedve van.

– Ott a templom – riasztotta fel gondolataiból Olga.

– Igen...

Óvatosan a járda széléhez kanyarította a kocsit és megállt.

* * *

A káplán nem engedte, hogy betámogassák. Hogyne, hogy felferjék az egész plébániát! Böllér atyának igazán nem kell megtudnia, hogy mi történt. Ignác bácsinak még kevésbé. Különben sem érzi magát rosszul. Kicsit kóvályog még a feje, az igaz. Majd kitisztul. Lefekszik, alszik egyet, reggelre kutya baja.

Nagyon óvatosan forgatta a kulcsot a zárban, nyitotta – csukta az ajtókat és lábujjhegyen lépdelt. Mikor aztán a szobájába került, akkor lepte meg a gyengeség. Gyorsan le kellett ülnie.

– Hű!

Pár pillanatig mozdulatlan maradt. A szemét is lehunyta. Aztán fájni kezdett. Akkor eszmélt rá, hogy a ruhája csupa víz, meg sár. Erőt vett magán, kifűzte a cipőjét, lehúzkodta a nadrágját, ledobta a zakóját. Papucsba

bújt és kitámolygott a fürdőszobába. Felkattintotta a villanyt, szembe a mosdóval, fölötte a tükör. Belepillantott. Fáradt, maszatos arc tekintett rá vissza. Jobb kezében a vizes nadrág, meg zakó, bal kezében a csupasár cipő. A ruhákat a szennyeskosárra dobta a mosdó mellé, a cipőt a mosdó elé. Bekapcsolta az autogejzírt. A kádban lassan gyúlt a gőzölgő, forró víz. Visszament a szobába, fehérneműt készített, és előhozta a melegítőjét. Újra érezte, hogy fázik. Ez eszébe juttatta a kisüstit. Mindig tartott otthon ilyesmit a vendégek kedvéért. Édeset is erőset is. Töltött magának az erősből és egy hajtasra kiitta. Összerázkódott. Egy darabig még állt a szekrény előtt, kezében az üres pohár. A meleg lassan átjárta. Letette a poharat és visszament a fürdőszobába. Magával vitte a tiszta ruhát, meg az overált.

Amikor fürdő után végignyúlt a rekamién, már egészen emberségesen érezte magát. Hanyatt feküdt és két karját a feje alá tette. Fáradt volt, de nem tudott elaludni. Fejében kavargtak a képek, arcok, nevek, alakok, a préri, az Árok utca lámpasora, a híd... A híd... Aztán az autó, meg a hangok... Olga hangja, meg Zsuzsi hangja, meg Sárosi hangja... Láta az autóreflektort, amint ideoda világít a Hamu utcában. A főmérnök kerülgeti a pocsolókat... Apu, ha a kisatyát lefektettük, ugye visszamegyünk a hídhöz azért a fiúért...? Szó se róla... Tudom mekkorát ütöttem... Abban a sárban... A másik fickó majd felnyalábolja... Abban a hidegben... Ugye nem hagyjuk ott?... De ott hagyjuk... Ott hagyjuk... Ott hagyjuk! ...

Kinyitotta a szemét. Az autó, a híd, a fickó a sárban nem voltak sehol. Senki sem beszélt. Egyedül volt.

Othagytak valakit a sárban?... Tudom mekkorát ütöttem... Szóval valakit leütött... Kit?... Kit ütöttél le Sárosi főmérnök...? Ó, hát a srácok közül az egyiket... A másik majd felszedi... A másik...

Újból lehunyta a szemét. Tudta, hogy nem mentek vissza a fiúért, akit Sárosi mérnök leütött. Ott hagyták... Ne bőgj, mert mindjárt téged is kiteszlek... Igen otthagyták. Hiszen még nem ért be a folyosóról, amikor hallotta, hogy az autó a város felé indult. Nem fordultak meg. Nem mentek vissza érte. Egy leütött fiú a sárban.

Újból kinyitotta a szemét. Mit kellene most csinálni? Telefonálni a rendőrségre? Ezzel felveri a házat... Aztán a rendőrség nyomozni kezd... Szóljon Böller atyának? Vagy Ignác bácsinak?... Lassan megcsóválta a fejét. Már ült a rekamié szélén és lógatta a lábát. És, ha ő menne vissza azért a fiúért? Éppen ő? Megcsóválta a fejét. Egy darabig mozdulatlanul ült és töprengett. Egyre jobban összehúzta magát.

– De olyan fáradt vagyok, Uram – sóhajtott aztán, és lekókadott a feje.

Így maradt.

– Különben is, az a másik biztosan elszállította már a haverját... Kicsit a mondata után lesett, aztán kiigazította magát... Bocsánat, Uram, a barátját...

Pillanatnyi szünet után élénk tiltakozás: – Nem, nekem nem barátom. Látod mit csinált velem!?

Az óra a falon a hajnal érkezését jelezte. Odapillantott. Onnan a feszületre, onnan meg a képre. Az irgalmas szamaritánus képére. A háttérben még ott látszott a pap, aki elment az összevert ember mellett...

Kis atya sóhajtott egyet és lassan felállt. Körülnézett, valamit keresett. Az üveg ott a kisasztalon. Utánanyúlt. A fogasról leakasztotta a viharkabátját és belebújt. Az üveget a zsebébe süllyesztette. Zsebre tette a kulcscsomót is. Mindezt nagyon lassan. Az arca komoly volt.

Aztán útnak indult. Halkan óvatosan és fáradtan nyitogatta az ajtókat, ugyanúgy, mint amikor belopakodott. És egyre frissebbnek érezte magát. Amikor az utcára ért, szinte minden fáradtsága eltűnt.

– Siessünk – bízta magát – mert mindjárt kivilágosodik és meglátják.

– Hosszú léptekkel rótt a Hamu utcát. Sehol egy lélek. Az apró házak ablakai részvétlenül figyelték, álmosan, néha mogorván, sőt értetlenül. Sebj. Ő egyre élénkebb és egyre gyorsabb lett. És a pálinkás üveg vidáman lötyögött a zsebében.

* * *

Olga hanyatt feküdt Kati ágyában és nem tudott elaludni. Pedig fáradt volt, halálosan fáradt. Feje a nagy, puha párnába süppedt, két keze a takarón nyugodott. Tiszta és finom volt itt minden és ő is tiszta volt, mert megfürdött, a halvány zölddel kicsempézett fürdőszobában, ahol fényesen világított a neon és fenyőillat áradt a jó meleg vízből, mert Zsuzsi fenyőtablettát dobott bele. Egyedül volt a szobában, az ajtón túlról áthallatszott a víz locsogása. Most Zsuzsi fürdött.

Oldalt fordult és azon volt, hogy aludjék. Nem szeretett volna most, az éjszaka bizalmas csendjében Zsuzsi-val találkozni. No, nem úgy, hiszen együtt kalandozták át az éjszakát, de... de, hogyan adjon mindarról számot,

ami történt? Hogyan magyarázza meg...? A Klaudiuszt, a bódét, az ő lakásukat, a tele szatyort és a nagynénit? Nem érzett elég erőt ahhoz, hogy ezt a hazugsággombolyagot most kibogozza. Talán majd reggel. Kialussza magát, kitisztul a feje. Igen, akkor. Szorosan behunyta a szemét és egyenletesen, lassan lélegzett. Gondolta, így álomba ringatja magát. De nem ment. Nem ment, mert eszébe jutott Klaudiusz, aki a haverjával fosztogatja a templomperselyeket. Valami olyan rossz érzése támadt, hogy mindannak, ami történt, és ami történni fog ő az oka. Igen, ő. Ez egyelőre csak homályos sejtésként jelentkezett, aztán nyugtalansággá szélesedett benne, aztán torkát szorító fojtogatássá sűrűsödött.

Gyorsan hanyatt fordult és kinyitotta a szemét. Úgy érezte, hogy a szíve is hevesebben dobog. A sötétség elviselhetetlen lett számára. Bal kezével a kis állólámpa kapcsolóját keresgélte. Milyen mohón oltotta el, amikor végignyúlt az illatos, tiszta ágyban, azzal a reménnyel, hogy most végre pompásan kialussza magát! Eszébe jutott a saját lompos fekvőhelye, az ócska dívány, amelynek egyik rugója mindig nyomta az oldalát. Érezte a konyhából beáradó ételszagot, hallotta apja dörmögő darabos beszédét és anyja fakó hangját. Mindig a gondok. Meg a pletyka. Meg a munkahely. A rokonság, meg a szomszédok. És hogyan szötte ő, ott, elalvás előtt hódító terveit! Mindig vágyott arra, hogy kitörjön ebből a gyűrűből. Mert piszkos volt, nívtlan, fantáziátlan, semmit nem ígérő.

És most itt van. Álmainak, vágyainak paradicsomába csöppent. De milyen áron? Hazudozások, verekedések, betörés, lopás, mocsok, szenny, bevert fejek...

A fürdőszobában elhallgatott a vízcsobogás. Szöszmötölés csendes zaja érkezett az ajtón túlról. Zsuzsi törülközik. Gyorsan eloltotta a lámpát.

Eh, rántott egyet a vállán. Mások még nagyobb gazemberek! Próbált cinikus lenni. Fáradt vagyok, ennyi az egész. Majd reggelre kialszom. Elbiggyesztette az ajkát és jobb oldalára fordult. Arcán érezte a párna finom, tiszta, illatos simogatását.

És – nem tehetett róla – de újból meglepte saját aljaságának szennye. A magára erőltetett cinizmus úgy pukkant le róla szempillantás alatt, mint a cigarettával megégetett luftballon. Hanyatt kellett feküdnie. Nem tudta, hogy mi van vele, nem értette saját magát, ilyen még nem érzett soha. Hazugságainak emléke annyira ránehezedett újból, úgy felkavarta, hogy azt hitte, kiáltani kell. Két kezét a szájára szorította. Valami melegség kúszott fel benne lassan. A szíve tájékról. Szorította a mellét, fojtogatta a torkát. Nagyokat nyelt, de az sem segített. A szorítás felkúszott egészen a szeméig. Érezte, hogy valami melegség szalad végig az arcán mindkét oldalt. És ami az imént még csak óvatosan szivárgott, az lassan áradó patakzássá szélesedett. Az a fojtó érzés egyre kibírhatatlanabb lett. Rázni kezdte egész testét. Szétvetette a két karját és tehetetlenül átengedte magát a zokogásnak.

– Olga, mi történt? Miért sírsz? – dugta be riadtan a fejét Zsuzsi a fürdőszoba ajtón. Fürdőköpeny volt rajta, de a feje még nedvesen kócos.

Olga nem tudott válaszolni. Csak sírt, hangosan áradt belőle a zokogás, rázta a vállát. Most már nem is akart ellenkezni a feltörő áradattal. A szorongó érzés, a fojtogató nehézség a mellében, torkában lassan helyt adott va-

lami megmagyarázhatatlan megkönnyebbülésnek. És ez olyan jó volt. Egyre könnyebb, egyre édesebb lett a szíve. Úgy érezte. A zokogása is csendesedett. Már volt ereje ahhoz, hogy felüljön. De arcát két kezébe temette. Nem mert Zsuzsira nézni, csak könnyei között ismételtetett suttogva elcsukló hangon: – Én egy aljas, piszkos lány vagyok... tudod? egy aljas, piszkos lány..., illetve csak voltam... És... és most olyan jó. Olyan nagyon jó...

* * *

Az öreg ingaóra nagymutatója ráfordult az ötösre. A szerkezet ettől kattant egyet, aztán halk bűgás hallatszott. De csak egészen rövid ideig. Aztán mély zengő óraütés következett. Egy... kettő... három... négy... Aztán valószínűtlenül maga és vékony hangon és szaporán: egy-kettő-három-négy-öt. A sötétben sóhajtás hallatszott és mocorgás. Klaudiusz édesanyja kikászálódott a szegényes ágyából...

És Klaudiusz is kinyitotta a szemét. Először ostobán meredt a semmibe, aztán, mert fázott és mert a csípőjét nyomta a kemény deszka, gyorsan felült. Csodálkozva nézett körül, zavarodottan, szorongva, mert fogalma sem volt arról, hogy hol van? Előbb a piros lámpát vette észre, majd az ablakok felől szűrődő homályt. Ettől izgatott lett. Lassan, zavarosan fölmerült lelkében az elmúlt nap emléke. Olyan lassan és olyan valószínűtlenül, mint ahogyan a templom oszlopai, boltívei, a padok, a szobrok kezdtek formát nyerni az ablakokon beszűrődő hajnali szürkületben. És amint egyre jobban ráébredt maga is a valóságra, olyan mértékben romlott a közérzete. Már tudta, hogy a szomszéd padban Csacsa alszik, hogy nála

táska van és benne szerszámok, hogy ki akarják feszegetni a perselyeket, mert kell a pénz a focira, hogy az Isten anyjának a szobrán akarta kezdeni a nyikhaj, hogy ő összetörte a lámpájukat, hogy most fel kellene őt keltetni, hogy minkához lássanak, mert egy óra múlva jön Ignác bácsi és kinyitja a templomot és akkor nekik észrevétlenül ki kell lógni innen valahogyan. Egészen melege lett. Szóval templomot fosztogatnak, meglopják az Isten anyját és... és... Keserű lett a szájaíze... Aztán meg arra gondolt, mi lesz, ha elkapják őket? Ha mindjárt reggel észreveszik a perselyeken a feszegetés nyomát, meg, hogy üresek? Vagy, ha észreveszi őket Ignác bácsi, vagy valaki, aki erre jár, amikor kiosonnak a templomból? Mit keresnek ilyen hajnalban a templomban? Eppen ők ketten?

Törte a fejét, hogy mit csináljon. Gondolta, lehet már vagy negyed hat. Nem kelti fel Csacsát. Azt mondja neki, hogy ő is elaludt. Ignác bácsival meg majd meg-egyeznek valahogy, ha éppen elcsípi őket. Hiszen nem csináltak semmit. Ha meg nem veszi észre, hát kimennek később. Ha meglátják őket, az nem baj. Hiszen nem csinál...

A szomszéd pad reccsent egyet. Szuszogás hallatszott, motoszkálás. Árnyék jelent meg a pad széle fölött. Klaudiusz vissza akart gyorsan feküdni, hogy alvást színleljen, de elkésett.

– Már ébren vagy? Hány óra?

– Azt hiszem elaludtunk. Lehet már vagy fél hat...

– Így lehet benned megbízni, te tök. Akkor siessünk. Már lehet valamit látni.

Keresgélteni kezdte a holmiját maga körül.

- Hol a bicskám? – kérdezte kis idő múlva.
 - Miféle bicskád?
 - Hát a bicskám. Ide tettem a fejem mellé.
 - Én nem láttam.
 - Ne viccelj. Add ide. Most nem érünk rá mókázni.
- Klaudiusz dühös lett.

– Mondom, hogy nincs nálam. És ha gyanúsítasz, fejbeverlek.

– Na jó, nem köll azért mindjárt kiverni a huppot. Lehet, hogy leesett. Segíts inkább keresni.

Mindketten lehajoltak a pad alá és keresték. Ide-oda kotorásztak. A szomszéd padok alá is átmásztak, de a bicskát nem találták. Csacsza egyre nyugtalanabb lett.

– Nincs sehol. Hát hova lett?

– Talán nem is hoztad magaddal.

– De biztos, hogy magammal hoztam. És amikor lefeküdtünk ide tettem a fejem mellé. Kinyitottam a nagyobb pengéjét. A biztonság okáért. Hogy kéznél legyen...

Mégegyszer végigkotorásztta a táskáját, a padot, a padok alját. De a bicska nincs sehol. Sehol sincs. Különös. Elgondolkozva csukta be a táskáját, szorította a hóna alá és kilépett a padból.

– Fogjunk hozzá – mondta kissé bizonytalanul – talán még van annyi időnk.

A templomban egyre világosabb lett. Tapogatózás nélkül ment a szép nő szobrához. Klaudiusz lassan követte. A szobor előtt ott hevert az összetört zseblámpa néhány darabja. Csacsza lehajolt, összeszedte és zsebre dugta. Fél kézzel szedegette, mert a bal hóna alatt táskáját szorította. Újból körülnézett a padlón, nem maradt-e ámuló nyom? Nem, nem maradt. Akkor letette a táskát a padló-

ra és fölpillantott a perselyre. Kicsit följebb is nézett. El-sápadt attól, amit látott. A virágok közt kígyó bújkált. Rémülten lépett hátra egyet és két kezét ijedten a szájához kapta.

– Mi baj van? – suttogta Klaudiusz és ő is megijedt, mert eddig semmi veszélyeset nem látott.

– Egy kígyó van ott... – dadogta Csacsca.

Klaudiusz nagyot nyelt, aztán izgatott lett. Egészen piros lett a kerek képe. Végül kibökte: – Az a kígyó az Isten anyjának lába alatt van. Nem tud ártani.

– Az is szobor? – könnyebbült meg Csacsca.

– I...igen... de azért mégis igazi.

– Hogyhogy igazi?

– Úgy – akadozott Klaudiusz és egészen beleizzadt a magyarázkodásba – úgy, hogy a kígyó a gonoszság. És az Isten anyja szétaposta a lábával.

– A gonoszszágot?

– Azt.

Csacsának eszébe jutott az eltűnt bicska és elhallgatott.

Klaudiusz óvatosan odalépett a szoborhoz és félrehúzta az egyik vázát.

– Látod?

Csacsca álmélkodva látta, hogy a kígyó fejére meztelen lábbal tapos rá a szép asszony. Az Isten anyja.

– És őt nem harapja meg a kígyó? – kérdezte suttogva.

– Hogyan gondolod? Az Isten anyját, egy ronda kígyó?!

A kis szőke tátott szájjal nézte.

– Utálatos – mondta aztán és megrázkodott.

– Utálatos – ismételte Klaudiusz és végigsimított a homlokán.

– És hol lakik a kígyó?

– A kígyó minden ember szívében lakik. Ezt mondta a Kis atya. Tudod, a pap. A kisebbik.

Ott álltak, szemben a szoborral, a félrehúzott váza mögül a kígyó gonoszul, de egyben ügyét veszített rémülettel bámult rájuk. Az asszony mezítelen lába győzedelmesen taposott a fején.

– En azt hiszem már késő van. Ne fogjunk hozzá – mondta Csacsza lassan.

– Ne fogjunk hozzá – hagyta helyben Klaudiusz és az előbbi izgalmát jóleső nyugalom kezdte felváltani.

Már egészen világos volt körülöttük. Csacsza lehajolt és elgondolkozva összerakta a táskáját. Az arca sápadt volt. Klaudiusz fölényesen megkérdezte:

– Akkor miből veszünk focit? – Hangosan kérdezte, mert a másik a szerszámokkal csörömpölt. Csacsza nem válaszolt.

– Holnap újból visszajövünk? – forszírozta Klaudiusz a dolgot. A hangja szemtelen volt.

– Nem jövünk.

A sekrestye felől csoszogás hallatszott. Aztán kulcs-csomó csörömpölése.

– Jön az Ignác bácsi – suttozta gyorsan a kerek fej.

– Hamar az oszlopok mögé.

Lábujjhegyen sietve tűntek el az oszlopsor mögött. Csoszogó lépések voltak. Aztán kulcs-csörgés hallatszott és kotorászás, mint amikor valaki keresi a kulcs útját a zárba. Aztán csikordult a zár. Nyikorgás következett. Az üveges csapóajtó lendült egyet. Újabb lépések. Újból

kulcscsörgés, újabb zárnnyikordulás. És kinyílt a nagykapu. Nehézkesen, lassan, de kitárult. Fényözön és friss levegő áradt a csendes, áporodott templomi félhomályba. Ignác bácsi krárogott a templomkapuban, aztán csend lett. Autóbusz robogott el a templom előtt, aztán újra csend. Majd csoszogó lépések hangja visszafelé. Aztán a lépcső, aztán újból néhány lépés. Ajtónyitás, ajtócsukódás és újból csend. Felszabadító, megnyugtató, biztató csend.

– Induljunk – suttogetta Csacska és megmozdult. Klaudiusz követte.

– Siessünk – szólt előre a szőkének.

Szeretett volna már kint lenni. Hiszen Ignác bácsi ilyenkor biztosan takarít, meg szellőztet. Bármelyik pillanatban visszajöhet. Igen, szeretett volna már kint lenni. És szerette volna, ha senki sem veszi őket észre. Igaz, nem csináltak semmi rosszat. De akartak. Templomot akartak fosztogatni. Az Isten anyját akarták meglopni. De igaza volt a Kis atyának. Az Isten anyja megmenti az embereket. Őket is megmentette. Még ezt a ronda Csacsát is...

Majdnem beleütközött a szőkébe, mert a fiú hirtelen megtorpant. Mereven nézett egy pontra, szólani akart hát-ra, de hang nem jött a torkára. Klaudiusz, amint neki bukkott, önkéntelen is átlesett a vállán. Tőlük néhány lépésnyire, az utolsó padban ült valaki. Mozdulatlanul, merev tekintettel bámult előre. Olyan volt, mint egy szobor. Klaudiusz megrémült.

– Ez Böllér atya, a plébános – suttogetta és úgy érezte, hogy minden ereje elhagyja.

Ott álltak szorosan közel egymáshoz, dermedten, tanácstalanul, épkézláb gondolat nélkül.

Az alak nem mozdult, pedig biztos, hogy észrevette őket. Lehetetlen, hogy nem vett volna észre semmit. Hiszen csak néhány lépés...

Ebben a mozdulatlanságban telt el néhány kínos pillanat.

– Talán menjünk – kockáztatta meg suttogva az izzadt kerek fej.

Csacsza megindult. Lehorgasztott fejjel, mint vert kutya oldalgott kifelé. A másik követte. Ő sem mert odanézni. Elmentek mellette, sötéten, komoran, magukba süppedten. Átlépték a küszöböt. Megmenekültek, de nem tudtak örülni neki. Szótlanul kullogtak le a lépcsőn egymás mellett. Kint elnyelte őket a koraőszi hajnali köd fehérsége.

* * *

Böllér atya megvárta míg kimentek. Fáradtnak érezte magát, de nyugodt volt. Sőt valami csendes öröm bújkált benne. Rózsafüzére a kezében. Hányszor is mondta el ezen az éjszakán: Asszonyunk, szűz Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk bűnösökért most... igen most. A Kis atya szaladgált Klaudiusz után s lám, Isten az ő kezébe adta ezt a gyereket. Legalábbis most. Igen most, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk most... Érettünk... Ezért a két szerencsétlen fiúért... Illetve két nagyonis szerencsés fiúért... Mert a Szűzanya széttaposta a kígyót a szívükben... Lám azért a Kis atya keze is benne van ebben a dologban. Ő tanította erre Klaudiuszt... Érettünk... Ki mindenki lehetett benne ebben

az egy szóban: érettünk, miérettünk? Ki mindenkin segíthetett ez az ő éjszakai imádsága? Lám a virrasztva imádkozó pap... lelkipásztor...

Szamár vagy, Böllér, mondta gyorsan és felállt. – Imádkozzál érettünk bűnösökért. Érted, Böllér? Érettünk, bűnösökért. Nem Óérettük, bűnösökért, hanem érettünk bűnösökért. Nahát!

Elvörösödött, mert dühös lett saját magára és elindult a Szűzanya szobra felé. Lassan, súlyosan lépegetett az oszlopok mellett, ahol az imént a két fiú jött szembe. Mire a szoborhoz ért, elpárolgott a haragja. Szépen, csendesen letérdelt a szobor elé. Két kezét összekulcsolta, nagy busa fejét ráhajtotta összekulcsolt kezére. Olyan volt a szobor lábánál, mint valami együgyű kis gyermek. A szíve tele hálával, örömmel, gyengédséggel és megalázódással. Amint kis idő múlva vidám szívvel felnézett, a kígyó gonosz pillantásával találkozott a tekintete. Farkaszemet nézett vele. Addig nézte, amíg úgy látta, hogy ez a kígyó kezd kitérni a pillantása elől.

– Na azért! – mondta Böllér atya fenyegetően, felállt, odalépett a szoborhoz és helyére igazította a félrehúzott vázát.

Amikor a sekrestyébe ért, a káplán már öltözködött a miséjéhez. Csodálkozva nézett a plébánosára, hiszen nem szokott ilyen korán a templomból előkerülni. Még hozzá ilyen ragyogó arccal. Böllér atya csak kerülgette a káplánja tekintetét, várta, míg Ignác bácsi felöltözteti. Akkor kotorászni kezdett a zsebében. Előhúzta a pénztárcáját, elővett belőle egy ezrest és letette a sekrestyeasztalra a Kis atya elé. Aztán újból kotorászni kezdett a

másik zsebében. Abból bicska került elő. Az ezres mellé tette.

– Ezt adja oda tisztelendő úr Klaudiuszéknek futballra – mondta hivatalos hangon. – És ez is az övék – mutatott rá a bicskára.

Lopva a káplánjára emelte tekintetét. És megdöbbent. A fiatal pap szeme körül mély, lila karikák gyűrűztek. Arca fáradt, borotvátalan, de... de – és ezt nem értette Böllér atya – valami sugárzott rajta, úgy sugárzott, de úgy, hogy... hogy...

A fali óra fél hetet ütött. Ignác bácsi faarccal ment, mint aki semmit se látott. Megrántotta a kis csengőt a sekrestyeajtó mellett, és a káplánatya elindult az oltárhoz misézni.

A vonat óvatosan gördült be a külvárosi állomásra. A mozdony fáradtan prüszkölt, adta a nagyot, pedig csak reggel óta volt úton. Igaz, hogy közben a hegyeken is át kellett evickélni, kanyargós, néha meredek pályán és még alagútba is bekényszerítették, ahol a légzés nehezebb. Most tehát prüszkölt és zihált, a fáradtságon kívül ebbe némi öröm is vegyült, mert nemsokára végleg leadhatta terhét, a hosszú kocsisort. A sok tehetetlen kocsi, mint az óvodások egymás pendelyébe csimpaszkodva, nyafogva és siránkozva követték, húzták visszafelé, akadékoskodtak, nehezítették fárasztó munkáját... Mert nem volt már mai gyerek, s terhére esett a szolgálat, mint a kiöregedett óvónéninek.

Valamelyest ezen az állomáson is könnyebbült a terhe. Munkások, batyus asszonyok cihelődtek le, nem volt sietős nekik. Egy kerekkepű vállas fiatalembernek különösen nem volt sürgős. Utolsónak szállt le, óvatosan mintha nem akart volna ismerősökkel találkozni. Kopottas táskáját könnyedén lóbálta, néhány könyv volt csak benne, a fészülete, amit a beöltözéskor kapott és a rózsafüzére. Pihenni engedték haza, őt is, kispap társait is a félévi vizsgák után. Az első akadályt elég jól vette, vizsgái a közsépszerűn felüli eredménnyel sikerültek, de igaz, hogy nagyon meg kellett erőltetni a kerek fejét. Most jót fog tenni ez a hét pihenés.

Tudta, hogy az állomáson nem várja senki. Nem is írta meg senkinek, csak az anyjának. Az meg otthon készíti a jó ebédet. Minek is jött volna ki elébe beteg, fájós lábával? És a galeri...? Nem jó mindjárt első alkalommal nagy felhajtást csinálni. Majd találkozik velük. Majd akkor megköszöni nekik, hogy gondoskodtak róla... Minden hónapban kapott tőlük csomagot. Az anyjának nem tellett volna miből. De ők már dolgoznak, mind egytől egyig és összeadták amire kellett. És mindig eltalálták, hogy mi kellett... Vagy talán ő igénytelen? Lehet. De mindig meghatódott, amikor a csomag befutott. És feladónak ez volt írva: A Galeri...

– A Galeri...

Lassan bandukolt keresztül a síneken, mert a vonat a harmadik vágányra járt be, és mire az állomás előtti kis térre jutott, hátamögött felnyögött a fáradt mozdony, zihált, prűszkölt, rángatni kezdte a belecsimpaszkodó kocsisort és lassan mozgásba lendült.

Egyedül volt a téren, mélyet lélegzett a friss januárvégi levegőn és egyszeriben jókedve kerekedett. Persze! Hiszen sütött a nap, a nemrég eltakarodott hó nyomai csak itt-ott lapultak meg egy-egy árnyékosabb részen, piszkosan, félénken, mint akiknek már nincs mit keresni-ök a tavaszt sejtető napsütésben. És tényleg volt valami tavaszias a levegőben, valami, ami tágitja az ember tüdejét, és a dermedt madárkákából is vidám hangokat csal ki. A megerőltető munka után jóleső elengedettséggel álldogált a kis tér szélén, örült, hogy nem kell óraütésre ide, vagy oda menni, s úgy melleleg azon gondolkozott, hogy hazamenet útjába ejti a templomot. Aztán délután, majd felkeresi őket. A galerit... Vagy inkább estefelé.

Hiszen most dolgoznak. Ki itt, ki ott, ki tudja melyik délelőtti, melyik délutáni, vagy éjszakai... A galeri... Ízlelgette a szót, édesnek találta és elmosolyodott...

– Igen, a galeri...

A galeri pedig ott szorongott tőle kőhajításnyira az épület sarka mögött – három fiú és három lány – ott szorongott, lesték őt, egymásnak lökdösve adták a helyet, hogy kikukucskálhassanak, de úgy, hogy őket meg ne lássa.

Ő aztán elindult. Baktatott a jólismert utcákon, a jólismert házak és udvarok előtt, ahova annyi szemet hordott. Olyan sok éven át. És őrült, hogy csak ismerős házak és ismerős kerítések, meg kapuk akadtak útjába, s nem ismerős emberek, mert jól esett egyedül lenni gondolataival, érzéseivel, hangulataival, egy-egy emlékével, amely ehhez, vagy ahhoz az udvarhoz kötődött, ehhez, vagy ahhoz a télhez, Bandi bácsi ilyen, vagy olyan kuncsaftjához... Elérte a Harnu utcát, befordult a repedezett járdára. Hányszor is taposta végig! Iskolába és haza, a Tüker-telephez és vissza, és aztán utóbb, igen néhány éve, a templomba is, meg a plébániára... Hordta a szemet és tanult. Esti iskolán szerezte meg az érettségit és a káplán segített a tanulásban.

Keresztutcához ért, lelépett a járdáról és átvágott a másik oldalra. Sárga, alacsony, hosszú ház következett, aztán egy szürke emeletes. Kirakattal. A könyvesbolt kirakata volt. Kíváncsian pillantott oda: ott van-e a kirakattal az a könyv? Ott volt. Évek óta ott volt. Már elfakult a címlapja, kiszíttá a nap, ellepte a por. Igaz, nem volt már főhelyen, mint újdonság korában, de ott volt a kira-

kat sarkában. Nem kellett senkinek. Itt, a város szélén nem érdekelt senkit ez a könyv.

Megállt és elgondolkozva nézegette. Aztán elmosolyodott és kimondta a címét:

– Én, Klaudiusz...

Félhangosan mondta és csendesen utánafigyelt a saját hangjának. Mosolygott.

– Nem kellettél senkinek, Klaudiusz császár...

Aztán mintha meg akarta volna vigasztalni, hozzátette:

– Én sem kellettem senkinek... Sokáig senkinek...

Belekotort a zsebébe és megszámolta a pénzét. Tulajdonképpen mi is lett a sorsod, Claudius császár? Mert látod...

Benyitott a könyvesboltba és kérte a Claudius. A könyves csodálkozva nézett rá, már nem emlékezett, hogy a Claudius a kirakatban van. Megkereste, gondosan letörülgette és becsomagolta.

– Tessék.

Új ember volt a könyvárus, fogalma sem volt, hogy ki ez a kerekfejű vevő, akinek éppen erre a régi könyvre van szüksége.

Betette a könyvet a táskájába és kilépett az utcára. Még néhány ház és ott állt a templom előtt. Szemben a Közért, az asszonyok ki be szállingóztak az ajtaján, volt aki kíváncsi pillantást vetett feléje, hiszen ismerték a történetét eléggé, csak nem voltak benne biztosak, hogy tényleg ő az? Most a kövér Juliska néni nyomakodott ki a bolt ajtaján, akinek egyszer segített a csomagját haza vinni és... és talán segítene most is, de nem volt nála csomag. A jó asszony eltátotta a száját és már indult vol-

na is át az úton, de az újdonsült kispap most egyedül szeretett volna lenni. Igen egyedül. Hóna alá kapta a táskáját és gyorsan felsietett a templomlépcsőn.

* * *

Egészen előre ment az üres templomban, behúzódott az első padba és letérdelt.

Szembe a szoborral. Kezébe tette az arcát. Nem is hallotta, hogy mögötte más is jöttek be a templomba. Igaz, csendben, óvatosan jöttek és megálltak hátul, az utolsó pad mögött. Csak álltak egymás mellett csendben. És mert ott elől nem akart vége szakadni az imádságnak, egyikük, feketehajú, mandulaszemű sudártermetű lány letérdelt. Aztán letérdeltek a többiek is. Két szőke fej és egészen azonos arc, egy dagadt fickó, egy fekete göndörhajú, meg egy cingár hegyesorru, vékony legényke. Egészen csend volt a templomban.

Akkor valahol elől, kulcscsomó zörrent, aztán zár nyikordult és ajtó nyílt. Csoszogó lépések hallatszottak, aztán topogás le a lépcsőn, s újra léptek a túlsó oldalon, az oszlopsor mögött. Aztán elakadtak a lépések, mintha földbe gyökereztek volna a lépkedő-csoszogó lábak. Öreges szempár nézett körül a túlsó oldalról, átnézett ide, ahol a fiatalok térdeltek, innen meg előre, a szobor felé, ahol ő térdelt. Igen, Ó! A tekintet elhomályosult, a lelógó bajuszvég remegni kezdett, az öreg ráncos kéz visszajáról megtörölte a szeme táját. Aztán gyerekes ugrándozásba fogott a bolondos, öreg szív, s ettől újból el kellett indulni, most már frissen, nem csoszogva, lépegetni ruganyosan, mint valamikor régen a kívénhedt katonaló trombitaszóra. Ó, hogy tudott most sietni! Gye-

rünk, gyorsan fel a lépcsőn, fel a toronyba! Pillantást vetett az órájára és mert éppen dél lett, elkapta a lelógó harangkötelet és meglendítette a nagyharangot. Egyszer, kétszer, háromszor... s mikor már lendületbe jött, húzta, csak húzta ütemesen, ujjongva, mert hát valahogyan az örömének ki kellett buggyannia. Hadd tudják meg, hogy...

* * *

A testes pap az ablaknál állt és az Úrangyalát imádkozta. A káplánja az íróasztalnál. Ő is imádkozott. A szobában csend volt, kellemes meleg áradt a cserépkályhából, csak a harang kongása hallatszott, kissé tompán, de mégis lelkesen, a dupla, függönyös ablakon keresztül.

A plébános hamarabb végzett az imájával és keresztet vetett. Megfordult és a káplánját mustrálgatta. Ott állt, olajos overáljában, valahonnan a motorja alól bújt elő, amikor hívatta, arcán is olajfolt, keze piszkos, de ez a két kéz most imára kulcsolódott és a kövér papban elcsitul a méltatlankodás. A fiatal pap is keresztet vetett. Már nem imádkoztak, de a harang még egyre zúgott. A plébános még várt, várta, hogy a harang elcsituljon, de az csak nem akart elcsendesedni. A képe lassan lángvörös lett.

– Mi baja van ennek, hogy nem tudja abbahagyni?

Nagyot nyelt és elhallgatott. Odament az ablakhoz, és kinézett az utcára, mintha onnan akarná megtudni, hogy minek ez az eszeveszett harangozás. Az utca üres volt. Állt az ablaknál és nyelte a mérgét. Akkor egyszerre csak kocsi állt meg a plébánia előtt. Szenes kocsi. Púposan megrakva jófajta szögletes brikettel. A kövér pap meg-

fordult, már egészen nyugodt volt. Az arcáról is tűnede-
zett a pirosság. Egészen szelid hangon mondta:

– Meghozták a szenet.

A káplán odament az ablakhoz és megnézte. Fiatal, ismeretlen fickó szállt le a kocsiról az öreg kocsis mellől, odaballagott a kapuhoz. Ott már nem láthatta. Kint a folyosón megszólalt a csengő.

– Bocsánat – mondta a káplán és kisietett.

A plébános az ablaknál maradt. Hallotta a kapu csapódását, aztán mozgás támadt a kocsi körül, az öreg kocsis megrakta az első kosarat és felsegítette valakinek a hátára. Az a valaki az ő káplánja volt. Aztán még egy kosarat rakott meg, az az új szénhordó srác hátára került. A fiú kicsit bizonytalan léptekkel indult a fiatal pap után.

A harang meg újongva egyre csak kongott...

* * *

SZÍV LELKISÉGI KÖZPONT

2022 Tahi, Villa sor 7-9.

Tel.: 26/387-162

A Jézus Szíve Népplányai Társaságának a Pilis hegyek lejtőjén fekvő lelkigyakorlatos háza minden szempontból a CSENDET és a NYUGALMAT sugározza.

CSENDEN TALÁLJUK MEG ISTENT ÉS ÖNMAGUNKAT!

A természet szépségeit csodálhatjuk a háznak tájba illő parkjában. Az egyik irányban az erdők és mezők, a másikban a Duna folyik pár száz méterre.

A Kápolna, az imaterem, az egyszerűen berendezett egyágyas szobák, a szolid, de bőséges ellátás (elérhető áron), mind erre a CSEND-re irányulnak.

Célunk: a SZENT IGNÁCI LELKIGYAKORLATOK útjára és útján segíteni minden hozzánk érkezőt. Erre alapozott programjaink különböző módúak és időtartamúak.

- rövid 2-3-4 napos lelkigyakorlatok,
- nyolcnapos lelkigyakorlatok – csoportban vagy egyéni vezetéssel,
- csendmeditációk – bevezetés a csendes imába,
- papok és szerzetesek szüleinek lelkigyakorlatok,
- hivatástisztázó lelkigyakorlatok,
- fiataloknak lelkinapok,
- tanfolyamok, bibliodráma,
- egyéni rekollektációs napokra is és felüdülésre egész évben mindenkit szeretettel várunk.

*Mindenben keressük és találjuk meg,
szeressük és szolgáljuk Istent!*

Ára: 340,– Ft (áfával)

A régi Róma hírhedt császára
városszéli névrokonának
csodálatos története
szerelemmel, bűnözéssel
és meglepő kibontakozással.

Megrendelhető: **KORDA Könyvkereskedés**
6000 Kecskemét,
Lestár tér 2.
Tel.: 76/328-977